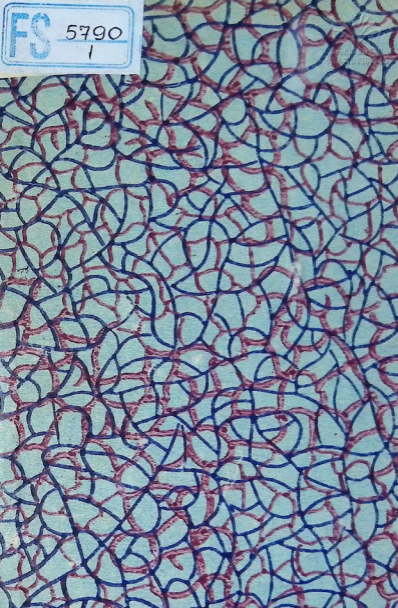

FS

5790

1

F 128
3

გამოსცემს შ. ჰვარციანი.

ქართული საბავშვო
წიგნების გამომცემი
საქართველოს
საბავშვო წიგნების
სამსახური

ქუთაისი, სტამბა „მშობელი“.

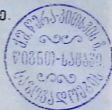
ბ. გ. № 1130

5790

გამოცემა ტუტკუ გვარამიასი.

ბ. ტ ა ბ ი ძ ე.

ლ ე მ ს ე ბ ი

I ტომი

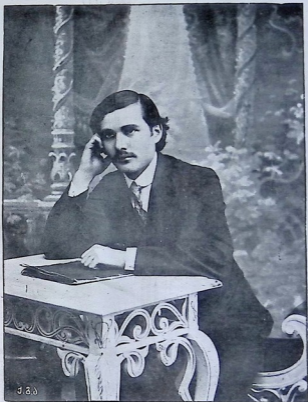
ქ უ თ ა ი ს ი

სტამბა „ქობა“ პუშკინის ქუჩა სახლი ფოკიელის.

1914.

2490

გ. ტაბიძე.

გალაქტიონ ტაბიძე — დაიბადა 1892 წელს, სოფ. ჭყვიშში, (ქუთაისის მაზრა). სწავლობდა ჯერ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელში, შემდეგ თბილისის სასულიერო სემინარიაში; სემინარიიდან გამოსვლის შემდეგ იგი მასწავლებლად იყო შორაპნის მაზრაში, მაგრამ მალე მასწავლებლობას გაანება თავი და ქართულ გაზეთების რედაქციებში იწყო მუშაობა, რასაც განაგრძობს დღესაც.

პირველი მისი ორი ლექსი დაიბეჭდა 1908 წელს, ერთი ჟურნალ „ჩვენს კვალში“ და მეორე გაზეთ „ამირანში“. ამ დღიდან იგი ლექსებს ბეჭდავდა უმეტეს ნაწილათ სამხატვრო-სალიტერატურო გამოცემებში.

ბოლო მისი ნაწერების კრებულის ცალკე გამოცემა პირველათ ამ წიგნით იწყება

ჩემი სიმღერა ქვეთინი იყო,
სულით თბობას ჰკენესოდა ქნარი.
ტაბიძე.

სიკოცხლე ადამიანისა მეტად ხანმოკლევა; სამყარო კი უსაზღვრო, დაუსრულებელი და საიდუმლოების ბურუსში გახვეული.

გარღვევა ამ ბურუსისა და საიდუმლოების ამოცნობა — აი ადამიანის წყურვილი უძველესი დროიდან.

მიწდომა მიუწდომელისა, ამოცნობა ამოუცნობელისა, ახსნა, გაგება მთელი სამყაროსი — აი რა იზიდავდა და იზიდავს ადამიანს.

ამ წყურვილზე, ამ მისწრაფებაზე აშენდა სხვა და სხვა დროს მრავალი ფილოსოფიური და სარწმუნოებრივი მოძღვრებანი.

მიუხედავად ამისა ადამიანის წყურვილი წყურვილათვე დარჩა და მისწრაფება უნაყოფოთ.

რას წარმოადგენს სამყარო, სად არის მისი დასაწყისი და სად დასასრული?

საიდან, როგორ გაჩნდა ყოველივე ეს?

რა არის სიკოცხლე, რას წარმოადგენს სიკვდილი?

ყველა ამ კითხვებზე პასუხს ეძებს მოუსვენარი სული ადამიანისა.

მაგრამ პასუხს არავინ არ იძლევა, პასუხი არსაიდან არ ისმის.

საუკუნე საუკუნეს მისდევს, ათასი წლები ერთი მეორეს სცვლიან, — საიდუმლოებას სამყაროსას კი ფარდა არ ეხდება; ის იმდენათვე მიუწდომელია დღეს, რამდენათაც მიუწდომელი იყო ამ რამოდენიმე ათასი წლის წინეთ.

ილაჯ-გაწყვეტილი, იმედ დაკარგული ადამიანი ხშირად

სასოწარკვეთილებას ეძლევა და აი სწორეთ ასეთმა სასოწარკვეთილებამ წარმოათქმევინა უძველეს დროს სოლომონ ბრძენს: ამოა ამოებათა და ყოველივე ამოაო.

სოლომონის სულისკვეთება ყოველი შეგნებული ადამიანის სულისკვეთებაა.

დიდ კითხვებსაც რომ თავი დაეანებოთ და ჩვენს გარეშემო მიმოვიხედოთ, ყოველ ნაბიჯზე აუხსნელ საიდუმლოებას დავინახავთ. თვით სიცოცხლე, თვით ყოველი ჩვენგანი განა საიდუმლოება არ არის?

ვიბადებით, ვცხოვრობთ, ათასი მისწრაფება, სურვილები გვებადება; სხვა და სხვა მიზანს ვისახავთ და ვიბრძვით; გამოგვირბენს სიკვდილი და ყოველივე გაჰქრება, მოისპობა.

„ქეშმარიტად ამოა ყოველივე“ — აი ამონაკენესი ქეშმარიტების ძიებაში მოქანცულის სულია.

სამყაროს საიდუმლოებათა კვლევა-ძიება ადამიანს აგრძნობინებს სრულს უძღურებასა და უმწეობას.

შეგნება ამ უძღურებისა და დაუკმაყოფილებელი წყურვილი იწვევს ერთგვარ სევდას.

ამგვარი სევდა ყოველი შეგნებული ადამიანის გულში იწვევს გამოხმაურებას, რადგანაც ეს მთელი კაცობრიობის სევდაა.

პოეზიაში ამგვარი სევდის მატარებელი ჩვენში ბარათაშვილი იყო. ყოველდღიური ცხოვრება ნ. ბარათაშვილის ობოლ სულს არ აკმაყოფილებდა. მას სწყუროდა მსოფლიოს საიდუმლოებათა ამოცნობა.

მე შენსა მკვრეტელს მავიწყდების საწუთროება, გულის თქმა ჩემი შენს იქითა ეძიებს სადგურს!

ეუბნება პოეტი ცას.

ბარათაშვილის ფიქრი მუღამ ცისაკენ მიწრაფოდა,

„მაგრამ ვერ სცნობენ გლახ მოკვდავნი განგებას ცოდნისა და ეს უძღლორება აესყებს პოეტის გულს სევდით, რომლის ზეგავლენითაც მას ყოველივე ამქვეყნიური ამოვებით მიაჩნია.

ბარათაშვილის შემდეგ ჩვენი პოეზია საკმაოდ განვითარდა, მაგრამ ბარათაშვილის გზას კი ასცდა. პოეზიის უმთავრეს საგნათ ეროვნული მდგომარეობა და საზოგადოებრივი კითხვები გადაიქცა, ჩვენი პოეზია სევდით სავსეა, მაგრამ ეს სევდა უმთავრესად ეროვნულია, საზოგადოებრივი, — ჩვენი ეროვნული მდგომარეობითა და საზოგადოებრივი ცხოვრების ნაკლულევეანებით გამოწვეული. ბარათაშვილის მსოფლიო სევდის კილო გაისმის ტაბიძის პოეზიაში. ხელოვნების ასპარეზზე ტაბიძე აგერ ახლა გამოვიდა, ამიტომ მისი დაფასება ჯერ უძღლებელია; ჩვენ შეგვიძლია მივუთითოთ მკითხველს ტაბიძის პოეზიის ნიშნობლივ თვისებებზე.

ეს ქვეყანა ტაბიძეს არ აკმაყოფილებს, ვიწროა მისთვის, უშინაარსო.

„ვიტყვი, რომ ყველა მომბეზრდა ქვეყნად,
რომ დავიღალე მე ამ კუბოში;“

პოეტი ეძებს სიცოცხლის მიზანს, მაგრამ არსებულ ცხოვრებაში ამ მიზანს ვერსად ვერა ჰხედავს.

„ვეწუხვარ... ვეძახი სიცოცხლის მიზანს,
მაგრამ არაეინ იძლევა პასუხს!“

ქვეყნად ყოველივე წარმავალია.

„არ განაბლდება წარსული ვაში
ბედნიერება არ დაბრუნდება...“

ადამიანის ოცნებანი ოცნებებით რჩება და ბოლოს მისი ყოფნა კუბოთ იქცევა. პოეტი უარყოფს ამგვარ ცხოვრებას, რომელიც მის თვალში უმიზნოა და ფუჭი, ის გაურბის

ბალხს, საზოგადოებას და სევდით გამსჭვალული ეძებს განმარტობას, მთვარიან ღამეს, სასაფლაოს, რომ დაივიწყოს დედამიწა, ფიქრს მისცეს თავი და გაჰყვეს ოცნებას.

ოცნებას პოეტი ცისაკენ მიჰყავს, პოეტის ფიქრი შორს მიჰქრის, ვარსკვლავებისაკენ. ის ამ დროს ბედნიერია, დამშობრილდით, მე ღმერთი ვარ, ყველაფერსა ვქმნიო, ალტაცებით გვაცხადებს პოეტი: მაგრამ მის ალტაცებას ისევ მალე მოჰყვება სევდა: ცაში პოეტი ეძებს სამარადისოს, მიუწოდებელს, ვრცელს, უსაზღვროს.

„ხშირად ვოცნებობ და შევცქერი ცას,
ეძებ უხილავს, ვუცდი ვილაცას“.

მაგრამ პოეტი თანდათან რწმუნდება, რომ მისი ძებნა მხოლოდ აუსრულებელი ოცნებაა.

სასოწარკვეთილებით შეპყრობილი, ის ყოველივეს უარყოფს:

„რად მინდა მიეწვედ მიუწდომელს, ვრცელს და უსაზღვროს:
ჩემს უდაბნოს ვერ გავცილდები მაინც ვერას დროს!“
სწერს ის ერთს თავის საუკეთესო ლექსში.

პოეტს ცხოვრება არ აკმაყოფილებს, ცა მას არასფერს ეუბნება; საიდუმლოება მსოფლიოსი მისთვის მიუწდომელი რჩება და პოეტი მთელს ქვეყანაზედ ეულადა გრძნობს თავს, როგორც უდაბნოში.

უმიზნობის, სიცალიერის შავი ნისლი თან დასდევს მას როგორც ნ. ბარათაშვილს თან სდევდა შავი ყორანი და პოეტის სევდა მატულობს, მისი სულიერი ტანჯვა იზრდება.

პოეტი სამუდამოდ მარხავს თავისი სიყმაწვილის ტკბილ ფიქრებსა და ოცნებებს და მისი გულის სიმები მხოლოდ სევდიან ხმებს იძლევიან.

იყო დრო, ვარსკვლავებით მოქედილი ცა იტაცებდა პოეტის „სმენას, სიმღერას და თვალთა ცქერას“.

მაშინ პოეტი ბედნიერი იყო, ის გულში ძლიერ იკავებდა მომსკდარ სიმღერას. ეს ის დრო იყო, როდესაც პოეტს სწამდა, რომ ცა დააკმაყოფილებდა იმის სულიერ წყურვილს, რომ ცა აუხსნიდა მას ბუნების საიდუმლოებას და ხელში ჩაუგდებდა უსაზღვროს, მიუწდომელს.

პოეტი ოცნებობდა; ის სიხარულით მოელოდა ამ გაზაფხულს თავის ცხოვრებაში.

სინამდვილეში ოცნებისას ავანთებ კანდელს,
იმ შორ გაზაფხულს ფეხქვეშ ვუგებ ყოფნას დღევანდელს.

მაგრამ ცამ პოეტს არაფერი უთხრა, გაზაფხული არ მოვიდა და პოეტი აღარც ელის იმის მოსვლას. ის შორდება ზეცას.

„არცა თუ მცირედ შეუღკა გულს სევდა-ნაღველი,
რომ კვლავ შემეძლოს ზეცისაკენ აღვაპყრო ხელი!

სიყმაწვილის ოცნებანი განქრენ და დღეს კიდევ რომ უნდა დღეს, მაინც აღარ შეუძლია ზეცისაკენ ხელები აღაპყროს, აი აქ პოეტის სული განიცდის სრულ მარტოობას, ობლობას და უნუგეშობას. ეს მარტოობა, სულის ობლობა ტაბიძეს საუცხოვოდ აქვს გამოქანდაკებული განსაკუთრებით „უდაბნო“ — ში. ძლიერი, ღრმა გრძნობა თვისებაა პოეტისა. ვისაც ეს არ ახლავს, ის არ არის პოეტი, რაგინდ დახელოვნებულიც იყოს ლექსთა შეწყობაში.

მაგრამ მარტო ძლიერი გრძნობა საკმარისი არ არის პოეტისათვის; მან უნდა შესძლოს ამ გრძნობის ჩვენება. გამოხატვა; უამისოთ ის ვერაფრითარ შთაბეჭდილებას ვერ მოახდენს და, როგორც პოეტი, მკვდარია. გ. ტაბიძე ორივე ამ ღირსებით საკმაოდ არის დაჯილდოებული. ის ძლიერათ გრძნობს, ღრმათ განიცდის ადამიანის არსებობის ტრადედიას და ამ სევდიან შუუხარებით სავსე გრძნობის გამოხატვა საკმაოთ ეხერ-

ხება.

მაგრამ პოეტის საკაცობრიო სევდას, იმის მსოფლო-
სულის კვეთებას მაინც უკეთესი ფორმა შეეფერებოდა; ბ. ტა-
ბიძეს ჯერ ბევრი შრომა სჭირდება ლექსის გარეგნობის გასუ-
ჯობებისათვის.

ობოლი სული პოეტისა, როგორც დავინახეთ, განმარ-
ტოებას, სიმშვიდეს ეძებს; მას უნდა ისეთი წყნარი, ჩუმი ად-
გილი, სადაც სრულ მყუდროებას ადამიანის ხმაურობა არ
არღვევს. მას ეშინია კიდევ, რომ ეს მყუდროება არაუნ-
დაურღვიოს.

„და შიში რომ ხმა ადამიანის
დარღვევს ციურ იღუმალებას
მაქვავებს“-ო

გვიცხადებს პოეტი ერთ თავის ლექსში.

სრული მყუდროება საჭიროა ოცნებით, ფიქრით მცხოვ-
რები ადამიანისათვის. მაგრამ როდესაც მისი ოცნებანი იმ-
სხვრევიან და ფიქრი სევდას და სულიერ ტანჯვას ვერ უქარ-
ვებს, პოეტი, ვით დემონი, სწყევლის ყოველივეს:

უსიხარულოდ, უმნიშვნელოდ
მიჰქრიან დღენი!

ოჰ, ვის, ვის ძალუძს განიცადოს
ტანჯვა ესდენი?

მას ყოველივე მობეზრდა, მას ქარიშხალთან შებმა უნდა.
მაგრამ ბრძოლა თვისებაა ძლიერი, მომკმედი ნებისა.
ბრძოლისათვის ნაპოლეონობა თუ არა, ნაპოლეონის შო-
რეული ნათესაობაა მაინც საჭირო.

ტაბიძე კი განკვრეტის, ფიქრის ადამიანია, ის უფრო ჰამ-
ლეტს ენათესავება. ამიტომ მისი სულიერი ტანჯვა თანდათან
სევდის ნაზ და წარმატაც თაიგულათ იშლება.

პოეტი ობოლია ქვეყანაზედ. სიღრმე—სიგანე მისი
ლიერი ტანჯვისა არავინ არ იცის.

რა იციან მეგობრებმა თუ რა ნაღველს იტევს გული,
ან რა არის მისი სიღრმეში საუკუნოთ შენახული.”

პოეტი არავის არ უმელავენებს თავის სევდას, იმიტომ კი
არაა, რომ მეგობრობა, ან სიყვარული სრულებით აღარა სწამ-
დეს,—იცის, რომ იმისი წყლულები უკურნებელია. ის დარ-
წმუნებულია, რომ თავის გაზავხულს ვერასოდეს ვეღარ იხი-
ლავს, აღტაცების დრო სამუდამოთ გაჰქრა და ბედნიერებას
არ ეღირსება, ამიტომ არც ეძებს.

და შეეჩვია გული სევდას, ურწმუნობას.

და აი ამ ტანჯვაში, ამ სევდაში ჰქმნის პოეტი თავისე-
ბურ ნეტარებას, თავისებურ ბედნიერებას.

ვიტანჯებოდი, მაგრამ ამ ტანჯვით

გულის სიღრმეში მფევ ვსტკბებოდი!”

მას უნდა, რომ ეს სევდიანი ხვედრი თან წაიყოლოს.
დეე იმისი სევდა, მისი წამება უკურნებელი და დაუს-
რულებელი იყოს.

მე ვეძებ მასში თავისებურ ბედნიერებასო, გვიცხადებს
პოეტი.

სევდის, წამების შეყვარება

სევდაში, წამებაში თავისებური ბედნიერებას ხილვა—აი
ტრადელია პოეტის სულის კვეთებისა!

ბარათაშვილის საკაცობრიო სულის კვეთება და კვნესა
გულისა ობლად დარჩა, ის ეროვნულმა გოდებამ შთანთქა.

ტაბიძემ ღრმათ იგრძნო ყოველი შეგნებულნი ადამიანის
სევდა და სულის სწრაფვა, ბარათაშვილის გამოცხმაურა და,
თვისი მკვნესარე ხმები მსოფლიო სევდას შეუერთა.

იგ. გომართელი.

ხელოვნება.

386-1 0437806

ვის უნახავს შავი წიგნი, წიგნი წითელ ასოებით,
 დაწერილი სისხლის წვეთით, დაწერილი სასოებით?
 დღეს ის წიგნი არვის ახსოვს, დღეს ის წიგნი არვინ იცის,
 და ეამთ მტვერით იფარება წიგნი ცის და დედამიწის.
 დიდხანს ვწერდი, დიდხანს მწვავედა შთაგონების ცეცხლი მწვავე,
 ვწერდი თინით, ვწერდი ვნებით... ვწერდი და ვერ დავათავე.
 და ვფიქრობდი: ჩემს შავ წიგნში თუ არს-მეთქი რამ ისეთი,
 რომ არ აჩნდეს მწარე გესლი, რომ არ აჩნდეს სისხლის წვეთი?
 და მომწყინდა ყველაფერი, და მომბეზრდა ყოფნის მცნება,
 ესთქვი, სხვას რას აქვს ფასი ქვეყნად — რომ რა იყოს ხელოვნება.
 მაგრამ ჩემში საუბრობდა ხმა დამწველი, ხმა ფარული: —
 „ხელოვნება — ეს ოქროა მიწის გულში დამარხული,
 „ხელოვნება მარგალიტს ჰგავს, მას ზღვა ფარავს შეუცვლელი,
 „მას ვერას დროს ვერ მისწვდება კაცის გული, კაცის ხელი...
 „არის წმინდა პოეზია და მუსიკა არის შორი,
 „მაგრამ ქვეყნად არ არსებობს — ცის აღერსი, ცის ამბორი.
 „არის საღვთო ბილიკები ამ სივრცისკენ მიმავალი,
 „აირჩიე მათგან ერთი, აირჩიე ერთი კვალი“!

შავი წიგნი არ თავდება, შავი წიგნი შვაზე წყდება...
 მას იქით კი კაცის გრძნობა და გონება ვერას სწვდება.

მიმღერე რამე.

როგორ მიყვარდა! მაგრამ ხსოვნა იმ ტრფობის სრულის
დარჩა ჩემს გულში წაუშლელი და მოკამკამე.
იმას იგონებს უძლურება დაღალულ გულის.
ჩემო ნუგეშო, იმ სიწმიდის, იმ სიყვარულის
მიმღერე რამე.

ყმაწვილკაცობა, სიხალისე სიციცხლის დილის,
ისე გამიქრა ვით ბურუსი... როგორ ვეწამე!
ეხლავ მაშინებს კმუნვარება მომავლის ჩრდილის.
ჩემო ნუგეშო, იმ სიციცხლის, იმ სიყმაწვილის
მიმღერე რამე!

მქონდა მიზანი... ბრძოლა იყო ცა მისი მკნების,
მაგრამ კაცთ გესლით დავუძლურდი და მოვიშხამე;
აი ნაყოფი ქარიშხლიან სიციცხლის ვნების,
ჩემო ნუგეშო, იმ ბრძოლის და იმ გატაცების
მიმღერე რამე!

ახალგაზდათა დაცემის და დაუძლურების,
ახალგაზდათა მწუხარების მე ვარ მოწამე;
მეც იმათ შორის უკურნებელ წყლულებით ვკვდები,
მიმღერე რამე, გვედრები, გემუდარები,
მიმღერე რამე!

შავი ყორანი.

გზა გავიარე.. მსურს მოვიხედო
და დავინახო მთისა ქედები —
შავი ყორანი გზაზე მომჩხავის:
„ნუ იხედები... ნუ იხედება“!

გზაზე მივდივარ.. მსურს გავარკვიო
გასავლელი გზის სივრცე უცვლელი.
შავი ყორანი ისევ მომჩხავის:
„შორს ნუ გასცქერი.. შორს ნურვის ელი!“

მაგრამ სადა ვარ? გზა აღარა სჩანს,
ამ სიბნელეშიც გაქირდა გაელა;
შავმა ყორანმა ფრთა ფრთას შემოჰკრა,
შავმა ყორანმა თავზე დამჩხავლა.

გადაიფრინა და მომაგონა
დრო, უბედობის გვერდით მხლებელი,
ქამი, ყველაფრის მქნელ-გარდამქნელი,
სივრცე, ყველაფრის მიმტვევებელი.

რომ თაყვანი სცეს.

მზე მოელვარე, ლაჯვარდი ცა, თეთრი ზოლი მთის —
დღის მოკამკამე შეენებაში კანკალებს და თრთის...
გრილი ნიაფი მწვანე ბუჩქებს, დაბურულ ბალებს,
ცისფერ ყვავილებს, ხვერდოვან მინდვრის ბალახებს
სძრავს... აცახცახებს...

ნორჩთა მცენარეთ მსუბუქ ორთქლით, ყვავილთა სუნით
შეზაფხული ოდნავ სუნთქავს მშვიდი ეთერი
და გაზაფხულის პირველ სხივებს წყნარი ზუზუნით
ეთამაშება უთვალავი პეპელა — მწერი,
და მათ გარშემო ბუქ-ბუქად დგას ყვავილთა მტერი.

გამოდის გარედ ადამის ძე ღონე-მიხდილი: —
ქვებს და ბალახებს, ცის სივრციდან ჩამოწოლილ მზეს,
ხეებს და ტყეებს, საოცნებოს რასაც კი ხედავს,
ხელის შეხება რისთვისაც ჯერ ვერ გაუბედავს, —
რომ თაყვანი სცეს.

პოეტი.

გ. მ. მ. მ. მ. მ.

რამდენჯერა ვსთქვი თუ ვისთვის მინდა
 სევდიან სიმთა მწუხარე ჟღერა?
 რამდენჯერ იქვი მეწვია წყნარი,
 რამდენჯერ ხელში ავიღე ქნარი,
 რომ დამემსხვრია და არ მემღერა.

ამ დროს მწყუროდა, რომ მიმემალა
 ჩუმი ქვითინი და სიმთა წკირა.
 ხალხისთვის, ჩემში რაც ძლევას ქმნიდა
 ჩემი ოცნება და წმინდათ-წმიდა,
 დაუბრუნებლად, მთლად შემეწვირა.

მეც ვშთანთქმულიყავ მწყრალ ერიამულში
 მომეკლა სულის ვედრება წრფელი,
 მაგრამ სიმღერის გადავიწყება
 ჰანგთა დამარხვა და დამიწება
 ვერ შევიძელი, ვერ შევიძელი.

სიმღერავ, უხმე დაღლილთ, დაქანცულთ
 აჩვენე ცეცხლში ნაწრთობი გული,
 დაე, ისმენდნ ჰანგს დაუცხრომელს,
 დაე, იცოდნ, რომ ყოფნის მგამობელს
 მათდამი კიდევ აქვს სიყვარული.

შეშორება.

I

ობოლ ფოთლებს, ნაზ ყვავილებს
 ქარიშხალი თავზედ ივლებს;
 კორდი კდემით თვალებს ნაბავს,
 მორცხვად თავს ხრის, სუნთქვას სძაფავს,
 ტანთ-გახდილი და შიშველი
 მთას შესჩივის: „ვერ მიშველი“?
 ვილაც კვნესის, ვილაც ჰკედება,
 ვილაც ნისლში ინაკვთება.

II

მოწყენილია მიდამო, თეთრი
 ნისლის ზღვა მინდორს გადაეფინა.
 გადმოიშალა სიცივე მკვეთრი,
 ჩემს არსებაში იპოვა ბინა.
 მომბებზრდა ყოფნა... სულს შეეთვისა
 აზრი: დაფარვა ქარიშხლის ფიფქით,
 ვით ყრუ ძახილი უკვდავებისა
 დროთ საზღვარს იქით, დროთ საზღვარს იქით!

გზაზე.

თვალ-უწედენელი, შორი, ვრცელი, დაუსაბამო,
ჩუმბ, მყუდრო და სევდიანი იყო საღამო.

თოვლზე დაკემულ სისხლის წვეთის მსგავსათ მზის რგოლი
ღრუბელთა შორის იშლებოდა სხივ-ანათრთოლი.

ლურჯი ბურუსით ინთქმებოდა ხშირი ტყე-ველი
და მყუდროება იყო ირგვლივ დაურღვეველი.

ამ ღროს მომესმა სევდიანი სიმღერა გზაზე:
ეს ხომ მხედარი ოცნებობდა სხვა ქვეყანაზე.

გადაიარა ჩემს თვალთაწინ და მიამალა,
სამარადქამოდ გაურკვევი აღმიძრა ძალა.

და მივდიოდი მარტოდ-მარტო სევდიან გზაზე
და ისევ-ისე ვოცნებობდი სხვა ქვეყანაზე.

ლურჯი ბურუსით ინთქმებოდა ხშირი ტყე-ველი
და მყუდროება იყო ირგვლივ დაურღვეველი!

ტყეში.

ზეფირს ფოთლებით

კალთა ევსება,

ზამბახს ოცნებით

ვალერსება: —

„გამომეყ, წამო“!

ხარობს მიდამო.

ზეფირს ქნარი აქვს

დაუგდე ყური:

დაგწვავს, მოგზიბლავს

ჰანგი ველური,

დაგძლევს ეკსტაზი...

ციური, ნაზი.

ეოლ, მთა-ბარი

ნუ შეაწუხებ...

ტყეს ტალღა ჩქარი

დაჰკარ, დაჰქუხებ!

ზეირთი დასძარი.

ჰა, ჩემი ქნარი!

კორღზე.

რა სიწყნარეა! მთელმარე კორღზე
მე შევაცენე დაღლილი ცხენი.
ღელეთა შორის აცურდა ნისლი
ნაპრალთა მკერდზე გადანაფენი
და მთვარის შუქი მინელებული
ტყეებს და ველებს უვლის გარშემო.
არც სიო დაჰქრის, არც ხის რტო იძვრის...
რა სიწყნარეა, ოჰ, ღმერთო ჩემო!
ჰეი, გაიღვიძე, ქარო ძლიერო,
გამოაღვიძე მიდამო მკვდარი,
გასწი, უამბე ადამიანებს—
თუ როგორ ვკენესი მიუსაფარი
და თუ მათ შორის აღმოჩნდა ერთი
ჩემი ობლობის თანამგრნობელი,
ისიც დიდია მისთვის, ვისთვისაც
ზღვა—უდაბნოა მთელი სოფელი.
ჰეი, გაიღვიძეთ, ტყისა ფოთლებო,
და თუ ოდესმე დაობლებული
მოვიდეს აქ ის, ვისაც ვაებით
ჩემმა სიმღერამ დასწყვიტა გული,
უთხარით, რომ მას დიდხანს ველოდი,
დიდხანს ველოდი ყმაწვილურ ეინით,
და ცივ სამარეს ამოვეფარე
დასუსტებული ამ მოლოდინით!

ნიაემა წყნარად წაისისინა,
 ხევში შეიჭრა და მიიძინა;
 შესწყდა, ნუგეშო, ბულბულის სტვენა,
 მზე ჩაესვენა, მზე ჩაესვენა.
 მარტოკა ერთი, იღუმალ ვნებით
 მთის ხრიოკებში რაკრაკებს წყარო,
 გაქდენთილია ტკბილ-სურნელებით
 მთელი ბუნება, მთელი სამყარო.
 დღე დაქანცული, ღონე-მიხდილი,
 ასავარცხლებულ მთებს იქით კვდება,
 ცა ნაღვლიანი, ცა მოწმენდილი
 გაფერმკრთალებულ ტბაში ფერფლდება,
 და გამჭვირვალე ბინდ-ბუნდი ღამის
 ქვეყნად მოსცურავს მსუბუქი ფრთებით,
 ჯეჯილი ველზე ისე სდგას, ღამის,
 ბინდში გადადნეს იღუმალეებით.
 თაეჩაქინდრული არ შეირხევა
 არც ცაცხვის ტოტი, არც ალვის ტანი,
 გარინდებული ტყე არ ირყევა
 არც სევდა სჩანს და არც კაეშანი.
 შეჯადოებულ მიდამო-არეს
 წამწამზე უთრთის ნეტარი ძილი,
 კილით-კიდემდე მიწას მთვლემარეს
 გამთბარ გულ-მკერდში იხვევს დუმილი.
 აცურდა მთვარე, აცურდა წყნარი;
 ვერცხლისფერ შუქში გახვია ველი,
 ტბას დააფრქვია შუქი ნარნარი,
 მთა აათეთრა შიშველ-ტიტველი,

თითქო მიწიდან სურს ამოაშროს
უმჩნევი ფიქრი და ცრემლთა ფრქვევა,
და მე მგონია - მიწა არას დროს
დუმილიდან არ გამოერკვევა.

სარკესთან.

გუშინ მთელი დღე ვხეტილობდი,
მომწყინდა რაღაც... აღმეძრა წყლული...
ჩემს ოთახში კი ღამით დავბრუნდი
ისევ უმიზნოდ დაღონებული.
არ მსურდა სანთლის გაჩირაღდნება,
საკმაო იყო მთვარის კაშკაში:
ის ისე ნაზად იცქირებოდა
ღია სარკმლებში და ფანჯარაში.
სარკესთან მიველ და დავინახე
სიღრმეში სახე ჩემი ვნებული,
როგორც ცხეღარი--მთვარის ნათელზე
ღიმ-წაშლილი და გაფითრებული.
დიღხანს ვუცქერდი ჩემს მეორე ჩრდილს
დიღხანს მის სახეს ვუკვირდებოდი,
ვიტანჯებოდი, მაგრამ ამ ტანჯვით
გულის სიღრმეში მევე ვსტკებოდი!

ახალ ცისკართან.

განთიადს სძინავს ლურჯ სარეცელზე,
ჯერ დილის სიო არ მოხვევია,
არ დასცემია ყვავილებს ნამი
და მათ მკერდს ვნებით ჯერ არ მოხვევია.

მთვარის რბილ ნათელს ფერი ელევა
ვარსკვლავთა გუნდი კლდის ირგვლივ დნება
და დაძძიმებულ ნისლთა თეთრი ზღვა
მთის კალთებიდან დაბლა ეშვება.

დარჩი, ღვთაებავ! სულს ღონე-მიხდილს
სურს აღმადგენელ ოცნებად სწამდე,
დარჩი! მსურს ჩემი უსაღვრო ვნებით
ვიქანცებოდე განთიადამდე.

მომეცი მე ის უკანასკნელი,
რომელსაც შენი მზურვალე გული
ჯერ ვერ იცილებს... მომეცი იგი
გთხოვს. გვედრება შეყვარებული.

და დავრწმუნდები მე მხოლოდ მაშინ,
რომ ჩემს გარეშე ღმერთი არა ჰყავს
მას, ვინაც სულის დაუნანებლად
ახალ ცისკართან ყველაფერს ჰკარგავს.

წუხელი, ღამით...

წუხელი ღამით ქარი დაჰქროდა
და დიდხანს, დიდხანს არ დამეძინა.
მე მქონდა ბინა, თავშესაფარი,
მაგრამ ქარიშხალს არ ჰქონდა ბინა.
ხან კარებს უკან ატირდებოდა
ხან დარაჯობდა სარკმელის წინა,
გადამიშალა თვალწინ წარსული
და მწარედ, მწარედ ამაკვივინა.
როდესაც მისებრ მიუსაფარი
ვეხეტებოდი სევდიან ღამეს,
რამდენ ტკბილ ფიქრებს მოელო ბოლო
რამდენ ოცნებას, რამდენ სიამეს...
წუხელი, ღამით ქარი დაჰქროდა
და როცა დილით გამომეღვიძა
ყვითელ ფოთლებს და დამსხვრეულ რტოებს
მიმოეფარათ ყამირი მიწა.
ბაღში გავედი... იქაც ბილიკზე
დაცვენილიყო ფოთოლი რბილი
და დიდხანს, დიდხანს ვხეტიალობდი
წასრულ სიზმრებში გადაფრენილი.

ყვითელი ფოთოლი.

შემოდგომისა ველურ ჰანგში
ქცნება ფოთოლი;
ყმაწვილი გულიც უნუგეშო
ფიქრები დნება.
მაგრამ სხვა ფოთოლს აამწვანებს
კვლავ გაზაფხული —
და სიყმაწვილე კი არას დროს
არ დაბრუნდება!
ქვითინებს ქარი, თან წაიღებს
ყვავილთა ჩურჩულს...
ჰანგი საზარი სულს მიშფოთებს
და გულში მწვდება —
რომ ვერას დროს ვერ ველირსები
მე ჩემს გაზაფხულს,
და სიყმაწვილე კი არას დროს
არ დაბრუნდება!

სარკმელთან.

სარკმელთან ვზივარ. მალე, სულ მალე
სევდიან ჰანგებს დაუგდებ მე ყურს:
მოვა მოხუცი ძალ-მიღებული
და ააკვნესებს ჩემს კართან ფანდურს.
გადიფრენს თვალწინ ძველი ოცნება
შეიკუმშება ტანჯვებით გული,
რომ არას დროს არ განმეორდება
დრო ბედნიერი, დრო დაკარგული.
და გაეყვები ჩემს მარტოობის გზას
სამარისაკენ მიმავალ გზამდე..
კვნესის ფანდური და მეც ვიკვნესებ..
უნდა ვიკვნესო, მაგრამ სანამდე?
სარკმელთან ვზივარ.. მალე, სულ მალე,
სევდიან ჰანგებს დაუგდებ მე ყურს:
მოვა მოხუცი ძალ-მიღებული
და ააკვნესებს ჩემს კართან ფანდურს!

საქმიანობა

*
*
*

ხშირად ვოცნებობ და შეესცქერი ცას,
ვეძებ უხილავს, ვუცდი ვილაცას.

მე ვმლერი მაშინ და მთრთოლვარე ხმას
სევდით ვუერთებ ჩამქრალ გულის თქმას!

ჩემს გულში ვეძებ ვარსკვლავებს, მთვარეს,
მეგობრებს, სატრფოს ეშხით მღელვარეს;

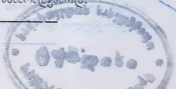
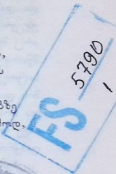
არ ანათებენ ისინი ჩემს გულს,
არ-ლა მომფენენ შვებას, სიხარულს.

ბნელდება მთვარე, თრთის ვარსკვლავი ცის
და ძირს ეშვება ოცნება სივრცის...

ჰემუნარება.

როცა მზის სხივი უკანასკნელი
 მოსწყდება მყინვარს და მიიძინებს,
 როცა ბუჩქებში ნიაფი ნელი
 ნაზად და წყნარად წაისისინებს,
 როცა ბუღბუღი საღამოსი ეამს
 მიდამოს უმღერს მომხიბვლელ ნანას,
 როცა სიჩუმის ღმერთი დარაჯად
 ციდან დასცქერის მთელსა ქვეყანას;
 როცა ტბის ფსკერში ჩაიქარგება
 სახე-მიბნედილ მთვარის ღომილი,
 დედავ ბუნებაე! იმ დროს მხოლოდ მე
 რასთვის გამირბის ნეტარი ძილი?
 ოჰ, ვინ დამწყველა, გარეწარივით
 ტყის სკლრმეში რომ დავეხეტები?
 ან აზრდილივით რად მიდგანან წინ
 გარდაუვალი და ჩუმი მთები?
 წყეულ იყოს ის შევ-ბნელი წუთი,
 როს ის ვარკველავი ცაზე ჩნდებოდა,
 სადაც ეწერა, რომ ჩემს განწირულს
 სულს მოსვენება არ ღირსებოდა,
 რომ სიყმაწვილის მკენარ ყვაილებზე
 არ-რა მშთენოდა წყლულთა მალამოდ,
 რომ ჩემს ოცნებას აუსრულებელს
 დაეთხოვებოდი სამარადეამოდ.

ბანჯირულეა.

ერთ კედელს იქით როიალის ხმას
აჰყვა ქალის ხმა მშვიდი და ნელი...
მიუყვებარ ფიქრებს... აგერ ქვითინით
მისწუდა აკორდი უკანასკნელი,
სიჩუმე მეფობს... მაგრამ მე მაინც
არ მესვენება, გამიკრთა ძილი.
ისევე ვღგები და ტანზე ვიცმევ,
ოთახს ვცილდები სუსტი, დაღლილი.
იგივე სიჩუმე მეფობს ქუჩაში,
დაჰქრის, სისინებს ნიავი გრილი,
კაცხვი ირხევა მთვარის ნათელით
მოთეთრებული და მოვერცხლილი.
რას ვეძებ ნეტა ამ ხეტიალში?
ბედნიერებას? — ოჰ, არა, არა!
სიყვარულს? — განა ამ სიყვარულმა
მე ოცნება არ დამისამარა? —
მე საფლავს ვეძებ რომ დამიამოს
და დამაფიწყოს გულის ღრმა წყლული,
ეს კი არ არის ბედნიერება,
არც შეგობრობა, არც სიყვარული.
მწარე ნაღველი დაგუბდა გულში,
სიციცხლის ძკერა იღუმლად ჰქრება,
მის დავიწყებას დავეძებ მარად
და არსად არის ეგ დავიწყება.
ისევე სიჩუმე მეფობს ქუჩაში...
დაჰქრის, სისინებს ნიავი გრილი,
კაცხვი ირხევა, მთვარის ნათელით
მოთეთრებული და მოვერცხლილი!

ნიაღვარი.

როცა მზე მწერვალს გადმოანათებს
 და სხივს დაადნობს თოვლიან მთაზე,
 უკვდავებაა მაშინ მნათობის
 მშვენიერება და სილამაზე.
 მაგრამ როდესაც აღქაფებული
 ზვირთი გზას ურხევს მომსკდარ ნიაღვარს,
 ვინ გამოხატავს ამ მრისხანებას,
 რა სული შექქმნის სტიქიას ამგვარს?

დააღწე სხივი, სულო ციერო,
 ამ გაცხივებულ, ნაღვლიან გულზე
 ტკბილი მორევი შემთავებდება
 ჩვენს ყვავილებზე, ჩვენს სიყვარულზე
 და თუ ოდესმე ვით ნიაღვარი
 გულის სიღრმიდან გრძნობა მოსკდება —
 ვფიცავ, რომ მევე მომკლავს, დამლუპავს
 ჩემი ნაღველი, ჩემი ოცნება!

უდაბნო

სიყმაწვილეში მე ვჭკნებოდი, როგორც ფოთოლი,
ობოლი ვიყავ მე მაშინაც, სულით ობოლი.

ქამი მიჰქროდა ახალი დღით განრინებული,
არ მშვიდდებოდა ჩემში მაინც გული ვნებული.

დღესაც მარტო ვარ, სიყვარულის არ მესმის ნანა.
ჩემთვის მარტოდენ უდაბნოა მთელი ქვეყანა.

რად მინდა სატრფო, ნათესავი, თანამგრძნობელი?
ჩემთვის მარტოდენ უდაბნოა მთელი სოფელი.

მოვეკვდე და გული ვის დავწყვიტო, ვინ დავაობლო?
ჩემთვის მარტოდენ უდაბნოა ჩემი სამშობლო.

რად მინდა მივსწვდე მიუწლომელს, ვრცელს და უსაზღვროს?
ჩემს უდაბნოს ვერ გავსცილდები მაინც ვერას დროს.

მეგობრობაში, სიყვარულში, შურში, მტრობაში,
მარტო ვიქნები და რა ვპოვო მარტოობაში?

ვიმღერო? მაგრამ ჩემთვის რაა ჩემი სიმღერა?
წუთით მიტაცებს, სამუდამო წყლულს კი ვერ შლის, ვერა!

და თუ შორს ვინმე ტყებზე ჩემი სევდიან ხმებით,
ის ჩემს ხმებს მიჰყავს.. მე ვის წავყვე ჩემის წამებით?

ან მეგობარის თუ მომესმას ნეტარი ხმოვა—
სად შემეძლება სიყვარული და მეგობრობა?

არცა თუ მცირედ შეუდგა გულს სევდა-ნალველი,
რომ კვლავ შემეძლოს ზეცისაკენ აღვაპყრა ხელი,

ოჰ, სად ხარ, სადა, უჩვეულო რაიმე ძალო,
სიცალიერის შავი ნისლი რომ გამაცალო!

დაკარგული ედემი.

ოჰ, ევა, ევა! ედემს დაკარგულს
 ოდეს ვიგონებ თვალნი ცრემლს ღვრიან,
 დარდით სამარე მე გამეთხრება!
 დავილუპები ადრე თუ გვიან.
 და ვერ გავიგებთ სიკოცხლის მიზანს
 დატყვევებულნი შენის შვენებით
 სამარეს ვპოვებთ, და უფრო ადრე
 სხვა სამარეში ჩავესვენებით.

გაზაფხულია და ყვავილები
 მორცხვად თავს ხრიან იქაც და აქაც.
 მაგრამ გამქრალს და ადრე დაკარგულს
 სამოთხის ყვავილთ არ გვანან რალაც.
 უმიზნო ხელი შემომქმედისა
 ხეებს ფერადი ძაფებით ქარგავს
 მაგრამ გამქრალ და ადრე დაკარგულ
 სამოთხის ხეხილს არ ჰგავს და არ ჰგავს!

საუკუნეთა შორი გრეხილი
 ჩვენთვის მარადის მიუწოდომელი
 შორით დაგვეცინის, როგორც სატანა
 ვინემ ჩვენ — უფრო მალლა მდგომელი.
 მწარე ნალველით დაჩრდილულ გულში
 მისი აჩრდილი რომ ისახება,
 მის გვერდით ჩვენი შავი სამარე
 უფრო ცხოველად დაინახება.

ოდეს იკითხონ ადამისა ძეთ
ვისი სურვილით, ვინ და რად ჰქმნიდა,
ვინ უპასუხოს? ან მათი სულის
თავისუფლება ვინ შეისყიდა?
ვინ ჰკითხა ამ სულს ქვეყნად გადმოსვლა,
ვინ ჰკითხა ისევ უმიზნოდ წასვლა?
და ქვეყნიურთა ვნებათა გროვის
ვის სურს გარდამქნელ თიხაში გაცვლა?

სამარადქაშოდ ვინც დაგვიკარგა
დაუკრფელი სიკოცხლის ბალი,
ვინც სიკოცხლეში დაგვესამარა
ის ძალა იყო — შენ იარალი.

თუ უკვდავების მომნიჭებელიც
ხვალ დამტირებლად გადაიქცევა —
რა უნდა ვითხრა შენ, ვინაც პირველ
იგემე ხილი? ოჰ, ევა, ევა!

დრო მოვა და ჩვენ კრემლით ციურით
კივ სამარეში დავინამებით,
და ჩვენი ყოფნა ამქვეყნიური
გამოვისყიდოთ ტანჯვა-წამებით.
ტკბილია შხამი, თუ უმიზეზოდ
ბედნიერება შოიშხამება,
კვლავ დაგვიბრუნებს ბედნიერებას
და გულსაც გასწმენდს ჩუმი წამება.

მთაწმინდაზე.

მახსოვს: ჩემს ბედკრულ სიყმაწვილეში
ჩემებრ მწუხარეს ვეწვეოდი მთას,
და ღამე თავის სიღამაზეში
შემომახვევდა მშობლიურ კალთას.
სევდიანი და დაფიქრებული
ცის უდაბნოში სცურავდა მთვარე,
სცურავდა მთვარე და თეთრი ნათლით
ივერცხლებოდა გარს არე-მარე.

თეთრი ზოლები შორი მთებისა
იკარგებოდენ ცისა სიღრმეში
და ხის ფოთლები ფერხულს უვლიდენ
ნიავის ველურ სიხალისეში.
ქვევით კი ნისლით შემოსუდრული
და მოწყენილი ოხრავდა მტკვარი,
ნაწყვეტ-ნაწყვეტად ისმოდა გმინვა
ძლივს გასაგონი, ძლივს ამომსკდარი.

მე კი ვცდილობდი არ გამეგონა
კაცთა გულიდან ნაფეთქი ხმობა:
ღამის უსიერცო საკურთხეველთან
იკარგებოდა კაცთა ობლობა,
მე ღამის სახეს უფრო ვწვდებოდი
ვინემ კაცისას, როცა ნარნარი
ცის უდაბნოში სცურავდა მთვარე—
ციდან ძახილი მესმოდა წუნარი.

მეხატებოდა წარმტაცი მხარე,
რომლის არ არის ამ ქვეყნად ფასი,
რომელს ამშვენებს მთვარის ნათელი
და აფერადებს ვარსკვლავთ კისკასი.
მთვარევე, შენ იცი ეგ საიდუმლო,
რომელსაც გულით დავატარებდი,
ქვეყანას უშნოს და ულამაზოს
შენს მინაზებულ შუქს აფარებდი,

არ იყო შენთვის არც საუკუნე
არც წელიწადი, არც ერთი წამი.
იყო უკვდავი მშვენიერება,
განუსაზღვრელი იყო კამკამი.
იყო ის გრძნობა გამოუთქმელი,
რომელიც მხატვარს ვერ შეუქმნია,
შემოქმედის ხელს გამოუსახავს
და ადამიანს ვერ შეუგნია.
შენ იცი მხოლოდ, თუ რასაც ვგრძნობდი
მარტოობაში შუალამისას,
რომ ღამის სახეს უფრო ვწვდებოდი,
უფრო ვწვდებოდი, ვინემ კაცისას.

სოფელში.

ყრუ ხმაურობა-ქუხილისგან გამოქცეული,
 აჰა, შევდივარ კვლავ სოფელში ღონე-მიმჭრალი...
 ფიქრნი გულს სწეწენ მომავალით გამოწვეული
 მსურს დავივიწყო და ცხოვრება ვიწყო ახალი.
 უკეთესი დრო, სიყმაწვილე აქ უნდა ჩავკლა,
 უნდა ჩავიქრო გატაცების გიჟური ეინი,
 რომ კიდი-კიდეს არ ესმოდეს ჩემი სიმღერა,
 ქარიშხლიანი სიყმაწვილის მწარე ქვითინი.

ჩუმი ბუტბუტით ხის ფოთლები მეგებებიან,
 უსიზმრო ძილში ღრმად გართულან ალვის ხეები,
 მტრედის ფერ ცაზე მიბნედილნი ვარსკვლავნი თრთიან,
 განსასვენებლად მთებს დართხმიან ცის კიდეები.
 ცხოვრების ზვირთთა დაუცხრომელ ტრიალის შემდეგ
 ყრუ სასაფლაოს მომაგონებს სოფელი მთელი,
 სადაც სულდგმულნი არ იძვრიან გრძნეულ ძილადან
 მყუდროება და სიმშვიდეა დაურღვეველი.

ბუნებავ ტკბილო! ვურიგდები ჩემს სევდიან ხვედრს,
 შენ შეითვისე და შეიტკბე მწუხარე შვილი,
 უთხარი ნანა, როგორც დედა ეტყვის თავის შვილს
 და მიაძინე შენს გულმკერდზე ღონე-მიხდილი.
 რომ მარტოობის დამთრგუნველ და დამლუპველ ეამად
 ჩემს სულს იღუმალ და შეუმჩნევ სიამეს ჰგვრიდე.
 განსაცდელშია დამსხვრეული და ცივი სული,
 მიუალერსე ავადმყოფ გულს და დაამშვიდე!

ხომლი.

ნათელი ღამე, გაშლილი ზღვა, ცის დასავალი
სდარაჯობს ეთერთ სიმშვიდესა და მყუდროებას.
მარტოდენ ზვირთი მოვერცხლილი და ძილ-გამფრთხალი
დროგამოშვებით გაიტაცებს საწუთროებას,
თავის სიზმრებით, თავის მწარე მოგონებებით,
დალილ-დაქანცულს უსაფუძვლო სიცოცხლის ვნებით.
მე მახსოვს და არ მავიწყდება ვარსკვლავთ კაშკაში,
შუქთა ფერხულში ისე ნაზად გადაშლილიყო,
და მხოლოდ მარტო ვარსკვლავებმა იცოდნენ ცაში
რომ ქვეყნად ჩემზე ბედნიერი არავინ იყო.
ქამი რბიოდა... ვერ ასწრებდა შეხედვას თვალი
და შეეჩვია გული სევდას, ურწმუნოებას.
ნათელი ღამე, გაშლილი ზღვა, ცის დასავალი
ისევ სდარაჯობს საშვიდესა და მყუდროებას.
ვარსკვლავთა ხომლი ისევ დნება შუქთა ფრქვევაში,
ზღვისა ყვავილებს უაღერსებს სამხრეთის ქარი,
ეხლაც კი; მხოლოდ ვარსკვლავებმა იციან ცაში
ჩემი ფიქრები და წარსულის მწარე ზღაპარი!

AVE MARIA.

ელვარებს, დნება წმინდა ნათელი
 მკრთოლვარ-მთრთოლვარე შუქთა მფრქვეველი.
 ძლიერო სულო! შენკენ მოილტვის
 ლოცვა-ვედრება და საკმეველი.
 რა რიგ მწყურია -- შენს შორე-ახლოს
 განახლებისა მოვიკლა ჟინი,
 და ვუცქეროდე—თუ როგორ ბრწყინავს
 ღვთაებრივობის შენი გვირგვინი.
 რამდენი ღამე გამითევია
 მზის ამოსვლისთვის რომ შემეხედა,
 მე ვერ ვამჩნევდი თუ როგორ რთავდა
 მთვარე ვარსკვლავებს, როგორც შეილთ დედა.
 ასე, არ მინდა ვუცქირო წმინდანთ,
 ვარს რომ გარტყიან, ყველა ბნელდება,
 და თვალწინ მხოლოდ შენი აჩრდილი
 უხილავ ძალით ხორციელდება.
 ოჰ, ეს ნათელი, თვალთა ნათელი
 გულის სიღრმემდე მწვდება, მედება!
 რა არის შენთან კაცთა ბორკილი
 ან ხორციელის შემოქმედება?
 იყო დრო და შენ ქვეყნად იყავი
 მაგ განუსაზღვრელ მშვენიერებით,
 მაგრამ რით უნდა დაგეტკბო გული,
 კაცთა ღალატით თუ ცბიერებით?
 ებლა აღარ ხარ და ჰქმნის ოცნება

უკვდავი სახით უბრალო ტილოს,
რომელსაც ძალუძს თუნდაც ველური
დაატყვევოს და დაიმორჩილოს.
მასში ყველაა, რასაც დაღლილი
აღამიანი ჭვეყნად ეძიებს,
შვენება, სული და სილამაზე
ჩვენს ლოცვაშია, მუდამ რომ ჰკიებს.
ელვარებს, დნება წმიდა ნათელი
მკრთოლვარ-მითრთოლვარე შუქთა მფრქვეველი...
დედაო ღვთისაე! შენსკენ მოილტვის
ლოცვა-ვედრება და საკმეველი.

ჩემი ქნარი.

როდესაც ხალხთა ერთმულში დავიკარგები,
რომ მოვიპოვო კაცთა შორის თავშესაფარი,
მაშინ ქნარი სდუმს, სდუმს, სიჩუმეს გარემოუცავს,
მწარე ნალველით ავსებული სდუმს ჩემი ქნარი.

როდესაც მტრობა, შური, დევნა ირვვლივ მებევეა
ზედ გულზე მაძევს სასიკვდილო სევდის ლახვარი,
მაშინაცა სდუმს ჩემი ქნარი სევდით მოცული,
მწარე ნალველით ავსებული სდუმს ჩემი ქნარი.

როდესაც მოძმეთ სურთ ცოცხლადვე დამასამარონ,
სურთ რომ შედებონ ჩემის სისხლით წამების ჯვარი,
იმ დროს ქნარი სდუმს და სიჩუმეს გარემოუცავს
მწარე ნალველით ავსებული სდუმს ჩემი ქნარი.

მაგრამ როდესაც გავშორდები ქვეწარმავლობას
სულს არ მიხუთავს უმიზნობის ქსელი საზარი,—
განვლილს იგონებს ჩემი ქნარი აზვირთებული,
აზვირთებული, აღტყენილი ეღერს ჩემი ქნარი.

როცა ხალხში ვარ—მეკარგება რწმენა, ხალისი,
როცა მარტო ვარ—მაქვს სამგოსნო წმიდა ტაძარი:
ტყე, მინდორ-ველი, მთის წიაღი, კლდის ნანგრევები
და ჩემი ქნარი, მარტოობით შექმნილი ქნარი!

განახლდა გული.

განახლდა გული... დღეს ის აღარ ვარ
რაც უწინ ვიყავ... ფერი ვიცვალე...
გზა დამიკალე, შავო ბურუსო,
წყულო ღამევ, გზა დამიკალე!
წინ ვივლი, სანამ დაემიწდებოდე
ბედს კი მაინც არ შეეურიგდები.
წინ ნუ მიხვდები, შავო ბურუსო,
წყულო ღამევ, წინ ნუ მიხვდები!

ნუ თუ არ მეყო, რაც დასაბამით
გაუნელებელ ცეცხლში ვეწვალე?
ჩამომეცალე, შავო ბურუსო.
წყულო ღამევ, ჩამომეცალე!
ვივიწყებ წარსულს.. ჩემს სიყმაწვილეს
გამოთხოვების კრემლებს ვაკურებ,
გავენადგურებ ხელის შემშლელ ნისლს,
წყულო ღამესაც გავენადგურებ..

წამების ცეცხლში განახლდა გული
ფერი ვიცვალე, ფერი ვიცვალე.
გზა დამიკალე, შავო ბურუსო,
წყულო ღამევ, გზა დამიკალე!

უკანასკნელი დღე.

აღერსიანი შემოდგომის
 დღე მევლება გარს
 ნიაფი მითხრობს უცვლელ ზღაპარს...
 სიკვდილის ზღაპარს.
 და ყვავილები თანაგრძნობით
 მეხვევიან გარს
 და ფიქრი მიაქვს შორს ნიაფქარს,
 სევდის ნიაფ-ქარს!

* *

ხეალ აო ვიქნები ქვეყანაზე
 და იმიტომ მსურს
 ვიპოვო რამე, რომ წავუღო
 ზეცას მედიდურს.
 მართმევს მე ამ დღეს უკანასკნელს
 სამარის მტვერი,
 მართმევს იმგვარად, ვით წამართვა
 მან ყველაფერი!

* *

ოჰ, არ წამართვათ, არ წამართვათ
 დღე ეს ნათელი,
 დღე სევდიანი, დღე დაღლილი,
 უკანასკნელი!

უკანასკნელი დღე.

აღერსიანი შემოდგომის
დღე მევლება გარს,
ნიავე მითხრობს უცვლელ ზღაპარს,
სიკვდილის ზღაპარს.
და ყვაილები თანაგრძნობით
მეხვევიან გარს
და ფიქრი მიაქვს შორს ნიავექარს,
სევდის ნიავექარს!

* * *

ხვალ არ ვიქნები ქვეყანაზე
და იმიტომ მსურს,
ვიპოვო რამე, რომ წავეულო
ზეცას მედიდურს.
მართმევს მე ამ დღეს უკანასკნელს
სამარის მტვერი,
მართმევს იმგვარად, ვით წამართვა
მან ყველაფერი!

* * *

ოჰ, არ წამართვათ, არ წამართვათ
დღეს ეს ნათელი,
დღე სევდიანი, დღე დაღლილი,
უკანასკნელი!

სასაფლაოზე.

ნიავე დაჰქრის... სასაფლაოზე
ლამე ეშვება წყნარად, ბინდდება.
შემოვა ქალი, დაჯდება ქვაზე
და მწარედ, მწარედ აქვითინდება.

ქვითინი თვითონ კუბოს ჩასწვდება,
კრემლები კიდევ—ყვავილთა ძირებს...
გამოიგლოვებს პირველ სიყვარულს
და სიკოცხლესაც გამოიტირებს.

ვინ მისცემს ნუგეშს ობლადა შთენილს?
თვითონაც იცის—რისთვისაც კვდება:
არ განახლდება წარსული ეამი,
ბედნიერება არ დაბრუნდება!

დიდი ხანია.

მე კვლავ ვნახულობ შენს სამარეს განმარტოებულს.
სასაფლაოზე მზე ანათებს... ყვავილნი თრთიან...
აქ ვერვინ მამჩნევს სიკვდილამდე ობოლს, მოწყენილს,
აქ საბრძოლველად მეგობრებიც არ მეძახიან.

მინდა გიამბო... და ბევრი რამ მინდა გიამბო...
მშვიდობიანი აღარა მაქვს ცხადი და ძილი,
მას შემდეგ რაც შენ მიმატოვე ცხოვრების ზღვაზე,
მას შემდეგ რაც მე მივატოვე ყრმობის ღიმილი.

მე კვლავ ვნახულობ შენს სამარეს, მაგრამ პირველი
შენი აღერსი გაცივებულ გულს არ სჭირია.
მე კრემლი მინდა, სიყმაწვილის პირველი კრემლი,
დიდი ხანია რაც იმგვარად არ მიტირია!

მგზავრის სიმღერა.

თავგანწირულად მინდორ-ველად
 მიმაფრენს ცხენი.
 გაზაფხულია... სიო დაჰქრის
 კილითი-კიდე,
 მზე სხივებს აფრქვევს ქვეყანაზე
 შვების მომფენი,
 არე-მიდამოს ღვთაებრივი
 აჩუბობს სიმშვიდე.
 ამ სიმშვიდეში მე ვერ ვპოვე
 ვერც სიტკბოება,
 ვერც რამ ისეთი სასიცოცხლო
 და სანეტარო.
 დაჰქროლე ქარო... მე არ მიყვარს
 ეგ მყუდროება,
 მე ქარიშხალთან შებმა მინდა,
 დაჰქროლე ქარო.
 ბედნიერებას მე არ ვეძებ
 ამ ქვეყანაზე,
 შვების ძებნაშიც ვტყვილდებოდი
 ქვეყნად ყოველთვის
 და, დეე, მოვკვდე, თუნდ ვიკოცხო.
 ქარიშხლის ხმაზე,
 როგორც მოხდება... ეგ სუყველა
 ერთია ჩემთვის!

დარიალისა ვიწრო კლდეებში.

დარიალისა ვიწრო კლდეებში
 თერგი მრისხანე, მახსოვს, ცრემლს ღვრიდა.
 მეც, უნუგეშო და ძლიერ ხმებში
 ფიქრი უსაზღვრო კაეშანს მგვრიდა.
 სევდიანი და შუქ-მონაფარღე
 ცის უდაბნოში სცურაედა მთვარე,
 ბევრი ვიტირე, ბევრი ვიღარღე,
 ბევრი მწუხარე ცრემლი დაეღვარე.
 ვეთხოვებოდი სამშობლო მხარეს
 ღრმა ძილში შთანთქმულს, მაგრამ უზრუნველს,
 შორს დაეძებდი მყუდრო სამარეს,
 უცხოეთისკენ მე ვიშვერდი ხელს.
 „მძულხარ, მონობაე! — ვამბობდი და ხმებს
 ცელქი ნიაფი სათუთად ჰკრებდა,
 „მძულხარო“ — ასე უთვლიდა ზვირთებს,
 „მძულხარო“ — თერგი იმეორებდა.
 სევდიანი და შუქ-მონაფარღე
 ცის უდაბნოში სცურაედა მთვარე,
 ბევრი ვიტირე, ბევრი ვიღარღე,
 ბევრი მწუხარე ცრემლი დაეღვარე!

ქმბნა.

ოჰ, სად, სადაა მისი საფლავი!
 გემუდარებით, მიჩვენეთ ჩქარა...
 მე ის მიყვარდა და ის კი თურმე
 გაცივებულ ლოდს ამოეთარა!
 შორს ვიყავ მისგან და ეხლა მასზე
 მოგონებები ჩემთვის არ კმარა,
 გამოვეშურე უცხო ქვეყნიდან
 რომ მომესმინა ან ჰო, ან არა!
 ნუ თუ სამუდმოდ საფლავს მიეცა,
 ნუ თუ დაღლილა და თვალს არ აღებს?
 ჩაეძახებ მას ხმას სიყვარულისას
 და ნუ თუ პასუხს არ ამომძახებს?

ია თან მიმაქვს, ვარდიც თან მიმაქვს,
 თან მიმაქვს ჩემი სპეტაკი გული,
 ნუ თუ ვერ ვპოვო ქვეყნად ვერასდროს,
 მიწად ქცეული და დაკარგული?
 ნუ თუ ზვირთებმა მთლად დაამსხერიოს
 უილაჯო და ობოლი ნავი?
 მანამდე მასთან მინდა ვიტყვო,
 ოჰ სად... სადაა მისი საფლავი!

ქარიშხლის შემდეგ.

სად კაეშანი ისევე მეფობს,
სადაც კვლავ დარჩა ძველი იარა,
იქ ქარიშხალმა გადაიარა,
იქ ქარიშხალი მწარედ გმინავდა;

ჰკენესდა, ჰკიოდა და დაფრინავდა
კიდითი-კიდე— ვით ბელზებელი.
რა დარჩა 'შემდეგ? ისევე ძველი
უკურნებელი და მწვავე წყლული.

და მწარე ფიქრით გარემო-ცული
მიჭრებრივარ ცისა დასაფალს,
ვისმენ მიდამოს თავ-- გადასაფალს
სიჩუმეში მყოფს, სიჩუმით ნათქვამს.

ყოველ ობოლ წუთს, ყოველ ობოლ წამს,
ტყეს მიმკვდარებულს და თმა-გაწეწილს,
რტოებს, ქარიშხლით ასე დაღეწილს
განმარტოებულს ვავედრებ საფლავს.

სულს ის მიშფოთებს და გულსაც ის ჰკლავს,
რომ ამ დუმბილში ყოფნა ვერ ილხენს,
და ქარიშხალიც არ გადაიფრენს,
სანამ სიკვდელი ქვეყანას ჰფარავს.

საქართველოს
საქართველოს

შორი გაზაფხული.

დაე, ვცდებოდე, მატყვილებდეს ოცნება ჩემი...
აუსრულებელ იმ ოცნებებს კვლავ მივეცემი.

ჩემს შორ გაზაფხულს უდარაჯებს სიკოცხლის ვნება,
იმ შორ გაზაფხულს, ჩემთვისაც რომ გამობრწყინდება.

სინამდვილეში ოცნებისას ავანთებ კანდელს,
იმ შორ გაზაფხულს ფეხ-ქვეშ ვუგებ ყოფნას დღევანდელს.

შორი ალერსი.

გადამივიწყდა ჩემგან თქმული სიმღერა ძველად
და ახალ ჰანგებს ვეძიებდი ფიქრთ გასართველად.

მაგრამ სიმღერა იგი ძველი თან აქვნდა სოფელს,
ის არ ჰკარგავდა ჩემს მწარე ცრემლს, ცრემლს შეუშრობელს.

არის სხვა ცრემლი, ყოველ ცრემლზე უსიამესი,
როცა ვერ გწვდება საუკუნეთ შორი ალერსი...

როს სული სცოცხლობს, სხეული კი სამარეში სდუმს,
ჟამი გეძახის ხელოვნების სევდიან ქურუმს.

ის წრფელი ცრემლი კვლავ აადგენს ხელოვნებას ძველს,
კვლავ გააცოცხლებს მიწით გმობილ წინასწარმეტყველს.

შორი სიახლოვე.

სადღაც მინახავს ქალის სახეწრფელ-მოკამკამე,
და ის აჩრდილი არ მშორდება არც დღე, არც ღამე.

აღერსის სიტყვებს ჩამწერჩულებს ახლო მდგომელი,
მაგრამ მარადის დაფარული, მიუწდომელი.

ოჰ, დიდხანს... დიდხანს ვძებნე იგი და ვერსად ვპოვე!
ვიცი შორს არის, მაშ რად მტანჯავს ეგ სიახლოვე?

მუხა.

მუხა პირველი იგრძნობს ალიონს
და პირველ სალამს განთიადისას,
ამაყად გასცქერს მთას კავკასიონს,
მეტურ ღუმლით დაჰყურებს მიწას.

მუხა პირველი მეხს ეგებება
შეუშფოთებელ და მძლავრ რტოებით,
შეუშფოთებლად და მძლავრად ჰყვდება
ველზე მდგომარე განმარტოებით.

ყანებში სადღაც ატირდა ღალღა...
ძირს, ძირს ეშვება მოხუცი მუხა,
ნაკადს დაეცა, ნაკადშიც ტალღა
ამღელვარა, ააჩუხჩუხა.

წაიღებს ხსოვნას ეამი პირქუში,
გასცდება დღეებს, განაპირდება;
მარტოდენ ქოტი მუხის ძველ ღრუში
დაისადგურებს და ატირდება!

ASTRE.

ცად აზიდულა, ვით მარმარილო,
 მყინვარის თეთრად ნაკვეთი თავი,
 სცურავს მთოვარე, სცურავს მუქ ცაზე,
 ვით ოკეანეს სივრცეზე ნავი.
 დარიალისა ვიწრო კლდეებში
 ბნელ ღამეს ითევს ბურუსი შავი
 და ისმენს თერგი, თუ ცაზე როგორ
 ესაუბრება ვარსკვლავს ვარსკვლავი.
 მყუდრო ღამეში მოხეტიალე
 ბედუნის სიზმრად უნახავს მხარე,
 სადაც მუდმივი, დაუქნობელი
 სილამაზეა და სინარნარე,
 სადაც ქვეყნიდან ზეცის საზღვარზე
 სწყუდება კაცთ: ოხვრა გულ-მოსაკლავი,
 სადაც იღუმალ-მარადიულზე,
 ესაუბრება ვარსკვლავს ვარსკვლავი.

ვარდის ფოთოლი.

ალბად მგოსანმა ჩაღო ძველ წიგნში
 გაყვითლებული ვარდის ფოთელი,
 ქალწულის ხელმა მიუძღვნა იგი
 დიდება ნაზი, დიდება წრფელი.
 და ამ საჩუქარს ის ინახავდა
 განუწყვეტელის ცრემლების ფრქვევით,
 სანამ მეორე ვინმე მგოსანი
 არ შემოვიდა მასთან შემთხვევით.
 დაფნის გვირგვინით შუბლ-შემკობილი,
 — იცი — ღიმილით ეტყოდა პირველს —
 მე ამ გვირგვინით ხალხმა შემამკო,
 არ ჰგავს შენს ღმერთას და შემომწირველს“!
 პირველ მგოსანში შურმა იფეთქა,
 დასწვა გულის თქმამ, მაგრამ შეჩერდა
 და უპასუხა: „ხალხს მუხლ-მოდრეკილს
 იპოვის მუდამ, ვინც შენებრ მღერდა.
 მისთვის კი, ვინაც სიყმაწვილიდან
 გასცდება ხალხს და განაპირდება,
 ვარდის ფოთოლიც საკმარისია,
 დაფნის გვირგვინი მას არ სჭირდება“!

იუთოთო კიჟატი

* * *

არ მინდა სიტყვა, არ მინდა სიტყვა!
 როდესაც სიტყვა დაიბადება,
 სამართლის ალი—როგორც ბურუსი
 ისე ირღვევა და იფანტება.
 მხოლოდ თვალებით, მაგ განუსაზღვრელ
 სევდის მორევში მცურავ თვალებით
 მითხარი რამე, თორემ სულს დავლევ
 გამოურკვეველ ქენჯნა—წვალებით.
 მე სული არ მაქვს ამქვეყნიური
 შენზე ოცნებით დაიწვა იგი,
 განშორდა სოფელს და თუ კვლავ სცოცხლობს,
 სცოცხლობს ისე ვით ტრფობის ტარიგი.
 და ზექვეყნიურ სიყვარულით მწვავს
 გამოუთქმელი და მწარე ალი,
 სადაა სიტყვა, რომ ამოაშროს
 გულში ნაგრძნობი და ნაფიქრალი?

ვარსკვლავიანი კამარა ბრწყინავს!

ვარსკვლავი იწვის, ვარსკვლავი ბრწყინავს,
 ვარსკვლავიანი კამარა ელავს.
 მოდის, მოსცურავს შველამის ბინდი
 და ჩრდილი ჩრდილზე მიდის, მიღელავს.
 რძისფერ სინათლით გარს შემოხვეულს
 ბავშური ძილით ქვეყანას სძინავს.
 ვარსკვლავიანი კამარა ელავს,
 ვარსკვლავიანი კამარა ბრწყინავს.
 მომხიბვლელ ჯადოს მყუდროებისას
 ქვეშ მოჰყოლია მაღალი მთები
 და მუდმივ თოვლით გადაფარულნი
 სხედან ამაყად, როგორც მღვებები.
 და ყინულისგან ქანდაკებული
 მათი გვირგვინი ბრწყინავს და ბრწყინავს,
 სიჩუმეს არღვევს მხოლოდ ნიაფი
 ტყისა ფოთლებში როცა დაჰფრინავს,
 და მისი სუნთქვა—ვით დედის ნანა
 მძინარე სოფელს თავზე ევლება,
 აღერსიანი ნიაფი დაჰქრის,
 აღერსიანი ნიაფი ჰკვდება.
 ვდგევარ მთის წვერზე განმარტოებით,
 გულშივ ვიკავებ მომსკდარ სიმღერას.
 ვარსკვლავიანი კამარა ჯაჭვავს
 სმენას, სიმღერას და თვალთა ცქერას.

და შიში, რომ ხმა ადამიანის
დაარღვევს ციურ იღუმალეზას,
მაქვავებს თავის ფარული გრძნებით
მხოლოდ მეძლივს ვგრძნობ ამ წარმტაც გრძნებას.
ჩემს ქვევით ღვარად სცურავს ნათელი
ჩემს ზევით ცეცხლი ზეცას ეღება,
ვარსკვლავიანი კამარა ბრწყინავს,
ვარსკვლავიანი კამარა ღნება.

ტყის პირად.

ტყის პირად თვალის მოსატყვილებლად
 მივწევი და ძილს მივეცი თავი,
 ჭადრების ჩრდილი მეხვია საბნად
 და ნანის მთქმელად — მხოლოდ ნიაფი.
 მძინარეს თავზე დამტრიალებდა
 ტყისა ფოთლები და ყვავილები
 და ძილში ოდნავ ჩამომესმოდა
 უცხოდ მომღერალ ფრინველთა ხმები.

მესიზმრა ამ დროს, რომ მოვიპოვე
 სიმდიდრე, ვერცხლი, ქება-დიდება,
 და ყველაფერი, რაც ქვეყანაზე
 ფულით იმზობა და იყიდება;
 სამაგიეროდ მთელ ქვეყანაზე
 მოსიყვარულე ვერ ვპოვე გული.
 გამომეღვიძა. საღამოს ნისლით
 იჩადრებოდა ტყე დაბურული.

თვალი მოვაღვლე და დაეინახე
 ჩემი სიმდიდრე: გზა, მინდორ-ველი.
 ვთქვი — ვისთვის მინდა ქება დიდება
 ან სხვა სიმდიდრე დაულეველი?
 დღეს ტყეა ჩემი თავ-შესაფერი,
 ხვალ — უდაბნოელ დარაჯის კერა,
 ზევ — გაშლილ კისქვეშ გავათევ ღამეს
 და მუდამ მიძმობს ჩემი სიმღერა.

რა მშვენიერი იყო ნამი...

...რა მშვენიერი იყო ნამი ყვავილის გულზე..
 მზე სხივს აფრქვევდა, ათასფერად ღვივოდა ნამი,
 შიგ იხატვოდა, როგორც ამაყ ზღვათა უბსკრუ-
 ლზე
 ზეცის შვენება, ზეთის სხივი, ზეცის კამკამი.

...რა მშვენიერი იყო ნამი ყვავილის გულზე.
 ცა ვარსკვლავებით მოქედლილი ზე დასცქეროდა,
 თითქო ცის შვილის ყოფნას ვარდზე და სი-
 ყვარულზე
 განცვიფრებოდა.. თვალს ლულავდა. არა სჯე-
 როდა.

დღეს აღარ არის! წაჰყვა მზის შუქს აფერადე-
 ბულს,
 დალია სული სიყმაწვილის ნაზ გაზაფხულზე.
 მაგრამ მგოსანი კვლავ იგონებს მის ნეტარ
 წარსულს

...რა მშვენიერი იყო ნამი ყვავილის გულზე!

ყვავილები.

ყვავილებისას გვირგვინებს ვწნავდი,
სატრფოს საფლავეზე დადება მსურდა...
უცებ ნიავემა წამომიქროლა..
რისთვის წამართვა, რისთვის შეშურდა?

მინდვრად ყვავილთა კონა შევკარი,
ჩემთვის გვირგვინის შეკონა მსურდა,
ოცნება იყო.. და სინამდვილემ
ესეც წამართვა, ესეც შეშურდა.

კუბოს ფიკრები ყვავილით მოვრთე
გულში კაეშანთ გუნდი აცურდა..
სიკვდილს ვეძებდი.. ის არსით სჩანდა..
ყვავილიც ჩემთვის მას შურდა.. შურდა.

ბუნებავ, ტრფობის წმინდა ყვავილი
რომ დამაბარე -ვერსად ვერ ვპოვე,
ბედნიერება ჩემთვის არ არის,
ბედკრული შეილი გამომიგლოვე.

სიმღერა.

ოდესღაც, სადღაც მარტოობაში
გულით ამომსკდა სიმღერა წყნარი.
ჩემი სიმღერა ქვითინი იყო,
სულით ობლობას კვნესოდა ქნარი.

ხანი გავიდა, გადამავიწყდა
სიმღერა სადღაც, ოდესმე თქმული,
სანამ არ ვპოვე მეგობრის გულში
ღრმად ჩაქსოვილი და შენახული.

ერთხელ, როდესაც გზად მივდიოდი
მე მოვისმინე ჩემივე ნალველი.
ბავშურ ოცნებით გატაცებული
ყმაწვილურ ვნების გამომსახველი.

და ვერ ვივიწყებ ქალწულის სახეს
სადღაც, ოდესმე ფიქრში ზმანებულს,
შემდეგ ახდენილს სინამდვილეში.
მაგრამ საკმაოდ დაგვიანებულს.

მწუხარება.

შავად გაშლილის ღამის იქვით შემოხვეული
 გამძვინვარებულ ქარიშხლისას ვისმენდი კვნესას,
 გულში არ ვგრძობდი მე დაფარულს და ტკბილ ოცნებებს,
 არცა ღიმილით გავცქეროდი სევდიან ზეცას,
 არც მოგონებებს ქარიშხლიან სიყმაწვილისას,
 არც უსაფუძვლო და უმიზნო სიცოცხლის ნაყოფს,
 არც მომავალის ვაი-ვაგლახს არ ვიგონებდი—
 მაინც არ ჰქონდა მოსვენება ჩემს სულს აკადმყოფს.

ზხამი - ოდესმე მეგობრების ხელით მოწვდილი,
 წყლული, ცხოვრების სისასტიკით ერთხელ ჩნეული,
 შეუმჩნეველად მოწამლავდა უკეთეს წამებს
 რადგან სიხარულს არ იყავი, სულო, ჩვეული.
 ტყვიის ფერ ღრუბლებს, ცას და მიწას შუა დაკიდულთ
 მძიმე ცრემლები ჩაბნელებულ თვალთაგან დავივოდა.
 აღარა ჰქონდა მოსვენება ჩემს სულს აკადმყოფს
 და ჩემს გულშიაც შვების აცეხლი აღარ დავივოდა.

გაივლის ეამი და, ვინ იცის, იქნებ ზეცაზე
 მწუხრის დემონმა ვერ დასტოვოს ის ძველი კვალი,
 მაგრამ ეჰ, სულო, ერთფეროვან ბრწყინვალეობაში
 თუნდაც ედემში რა იქნება შენთვის ახალი?
 რაც ოცნებებში განგიცდია მთელი არსებით,
 სინამდვილეში მას ექნება რაიმე ფასი?
 კმარა! ვერ ჰპოებ მოსვენებას, ჩემო ბედკრულო,
 დასცალე ზარემ... სულ დასცალე წამების თასი.

სინანული.

ეჰ, ნულარ ელი ჩემგან ისევ ლოცვა-ვედრებას,
მე აღარა მაქვს საიმისოდ ძალა და ღონე.
მხოლოდ იმიტომ გაგიხსენე და მოგიგონე,
რომ შენში ვმარბავ მთელ არ-ყოფილ ბედნიერებას.

ნურც ცრემლებს ელი... მე მრცხვენია ეხლა ცრემლების
რომელთაც თვალნი აქ ოდესმე ღვრიდა და ღვრიდა.
გრწამდეს - საკმაოდ გამიცოვდა საბრალო გული,
აღტაცების და სიწრფელის დრო გაჰქრა, წავიდა.

მრცხვენია, როცა მოვიგონებ ჩემს გატაცებას
და ამ დროს ენატრობ მოგონება გულში არ თრთოდეს.
მაგრამ რა ვუყოთ... რას ჩაიდენს აქ კაცი ისეთს,
რომ შემდეგ მაინც გულსაკლავად არ დასცინოდეს.

სანამ შორს იყავ...

მე შენით ვქმნიდი განთიადის, ძღვევის სიმღერას,
შენით ვხატავდი ელვარებას უსაზღვრო ცისას,
ურწყულ გულისთვის შენში ვჭვრეტდი დაობლებული
სრულ ჰარმონის ჭკუისას და სილამაზისას.

სანამ შორს იყავ... და როდესაც ახლო შეგხედე,
სულ არ აღმოჩნდა შენში იგი მიმზიდველობა.
აგრე გამიქრა მე ოცნება უკანასკნელი,
აგრე დავმარხე სინამდვილით მოკლული გრძნობა.

მე ეგ ვიცოდი... მე წინაღვე ვიცოდი ეგა
და მაინც მსურდა იმ ოცნების სახესთან დგომა,
ამაოდ შექმნილ ციურ სულთან—მხურვალე ლოცვა
და აქ, ამ ქვეყნად შექმნილ კერპთან—მწარე შეცდომა.

ქარი.

მე ვწერდი... ამ დროს სევდიანი
 შვალამის ჩრდილი,
 ვარსკვლავთა გუნდში ხან იქ, ხან აქ
 დასრიალობდა.
 ქარი ხან სტვენდა, ხან სტიროდა
 გულ-ამოსკვნილი,
 ხან გამოუთქმელ სივაგლაბით
 ჰკვენდა. . წვალობდა.
 გული უსმენდა მას ამ ქვითინს
 გამოურკვეველს
 და ოცნებობდა აუბდენელ
 ფიქრ-მოგონებით
 ქარი კი ისევ ედებოდა
 ქვითინით ტყე ველს
 და მქენარ ყვ-ვლებს იტაკებდა
 მოსხლეტილ ფრთებით;
 თითქო იკოდა—ცარიელი
 იყო ქვეყანა,
 მისთვის არ იყო ამ სივრცეზე
 თავ-შესაფარი,
 მხოლოდ მე ვიყავ იმის მსგავსი
 და იმისთანა
 და მოწყენილ სმებს მიტომ კვენდა
 სარკმელთან ქარი.
 დასცხრი გრივალო! ყველაფერა

როდი დავკარგეთ,
 რა ვუყოთ გულში თუ სიამის
 ჩურჩული მისწყდა?
 რად დაგავიწყდა წყნარი ლოცვა
 ქალწულის ბაგეთ
 და მოგონება დღეთა წასრულთ
 რად დაგავიწყდა?

*
* *

როგორც აჩრდლნი — დაღალულნი დაედივართ ქვეყნად,
და არე-მარე, თვით ცის სივრცე მოსილა ბნელით.
ცისა დასაფალს გავცქერივართ... უკანასკნელად
დღე იქ გაგვიქრა და ახალ დღეს კი აღარ ველით...
ვის შეუძლია ბედნიერად რომ იგრძნოს თავი
ან ჰაეროვან პეპლების გუნდს ვინ შეაჩერებს?
წუთი, რომელსაც სიხარულის ნაყოფი ჰქვია
თავიანთ ფრთებ-ქვეშ ბედნიერად ვის დააბერებს?
ახალგაზდაა მეტიმეტად კაცთა იმედი
და მოხუცია საიმისოდ ვე ჩვენი გული.
ოჰ, იყვეს აგრე... ბედი სწერდა ალბათ ამ სტრიქონს.
ბედი უმიზნო ჩვენი ყოფნით განდიდებული.
და თუ წამება გაჩენილა კაცთ ჯოჯოხეთად
მე მსურს ეს ხვედრი სევდიანი თან წავიყოლო;
ვიცი — ბოლო აქვს ქვეყანაზე ყოველგვარ სახეს
მაგრამ წამებას, ჩემს წამებას კი არ აქვს ბოლო:
მე ვეძებ მაში თავისებურ ბედნიერებას
იგი სავსეა ძლიერებით, ვით ცეცხლის ქურა...
რომ კვლავ შეეძლოს განშიახლოს ძლევის სიმღერა,
რაც სინამდვილემ წამართვა და გამინადგურა.

უკანასკნელ დღეს.

სად არ ვძებნიდი უკანასკნელ დღეს,
დღეს სიკოცხლესთან დათხოვებისას...
მაგრამ ბინდ-ბუნდი ზეცას ფარავდა
და შავი ნისლი ბურავდა მიწას...

არსით არ სჩანდა ჩემი სიკვდილი,
მწუხარე იყო თვით ჩემი სული,
ჯა მას სწყუროდა თავ-დავიწყება
და არსად იყო ის დასასრული.

დღეს კი, როს შავი სახე სიკვდლის
შავ-ბნელ უფსკრულში მიცდის და მიცდის,
მინდა ვიმღერო გამარჯვებისა
მაგრამ მომწყინდა — არ ვიცი ჩისთვის.

რაც მოხდა იგი ნისლს ეფარება,
ხსოვნა იღუმალ საზღვრებს შორდება,
არ განახლდება შავი დღის ძებნა
და სიკოცხლეს არ განმეორდება.

მდინარის პირში.

ზვირთები რბიან: მკაფიოდ ისმის
მათი ღუღუნნი მშვიდი და წყნარი,
ასე ისწრაფვის ჩვენი ცხოვრების
უმჩნევი წამი სხვადასხვაგვარი.

ზვირთები სივრცეს უერთდებიან
ზღვის ნაპრალებში გააქვთ თარეში,
ასე ითქმება ჩვენი ცხოვრება
საუკუნეთა სიმწუხარეში.

ვაი მას, ვისაც არ ასვენებდა
ქვეყნიურ ვნებათ და ფიქრთა გროვა,
ვისაც აქ სურდა ბედნიერება
მაგრამ ნუგეში ვერსად იპოვა.

საუკუნეთა შორი გრეხილი
ზრახვათა იმათ გადაავიწყებს,
გადაავიწყებს რომ ნირვანაში
სამაგიერო არარა მისცეს!

მარი კეკელია.

პირველი.

აცივდა, ნისლით შემოიბურა
ცად ატყორცნილი მთების კალთები,
კრემლით აივსო სიკოცხლის სურა...
ზაფხული ჰქრება; აჰა, მეც ვკვდები!
აღარ დარჩება ჩემი ნასახი
ისევე წავალ, როგორც მოვფრინდი...
ოჰ, რა კარგია ისევ სიკოცხლე
ტყე, მინდორ-ველი, საღამოს ბინდი.
და ნუ თუ მართლა უკვალოდ ვქრები?
მახსოვს შავი ზღვის პირად ვინმე ყრმა
მივიდა, წყალში ქვა გადისროლა
და მე მომესმა მისი სუსტი ხმა:
,,ოჰ, ასე ჰქრება ყოველი არსი
ვითარცა ეს ქვა, ვით ეს პეპელა,
სწრაფ-უმიზნოა მათი სიკვდილი“!
სთქვა და უკანვე გაბრუნდა ნელა.

მეორე.

მახსოვს, მეც მახსოვს... როცა ყრმამ წყალში
მწუხარე სიტყვით ქვა გაისროლა —
უკვალოდ როდი გაჰქრა იგი ქვა...
ზღვა შეკრთა, წყალმა დაიწყო თრთოლა,
რგოლი რგოლს მიჰყავს წყნარი ლივლივით,
დაჰყვა ზღვის სივრცეს დაუსრულებელს,
ნაპირს მიასკდა და გამობრუნდა,
ისევ დაადგა გზას უსაზღვროს, ვრცელს,
ეხლა არა სჩანს...

პირველი.

ნუ თუ სულ გაჰქრა?

მეორე.

არა! ფერიამ მიაბო რომა,
 წავა ზაფხული, არე-მიდამოს
 შეაცვლევინებს ფერს შემოდგომა,
 შემდეგ ზამთარის მთრთოლვარე ხელით
 შეიფერება სული და გრძნობა
 წელიწადები წელიწადს შესცვლის,
 შთამამავლობას--- შთამამავლობა—
 მხოლოდ ის ღელვა, აწ უჩინარი
 მუდამ იცოცხლებს და არ მოკვდება
 რადგან არ არის ხელის შემშლელი
 მისთვის საზღვარი და დაბრკოლება!

პირველი.

მაშ ჩემი ყოფნაც ვარდ-ყვავილებზე
 სულ არ ყოფილა ისე ამაო...
 კვდები, მშვიდობით!

მეორე.

მშვიდობით, დაო!

მოჰკვდა! ყვავილზე დაეცა მკვდარი,
 ობოლი ნამი მიწას დავარდა,
 აჰა, მახლობლად გაჩნდა ფუტკარი
 და ყვავილს ფრთხილად გაუნავარდა,
 იმის გულიდან აჰკრიფა მტვერი,
 ნამი კი ალბობს და ალბობს მიწას,

ვინ იცის, იქნებ ზღაპარს უამბობს
 კვალ-გადაუშლელ საუკუნისას.
 წელიწადები წელიწადს შესცვლის
 შთამამავლობას—შთამამავლობა...
 ეპ, მაგრამ სხვაა მაინც სიკოცხლე,
 ვნებებს ხომ მარხავს მისი გაჰქრობა.

მოგაკვლავი.

ნათესაეები და ჰეგობრები
ჩემს სარეცელთან მოდის, გროვდება,
ყველა გრძნობს თუ რა მწარე ღიმილით
სიკვდილის რჩილა მიახლოვდება.
მომიახლოვდი შენც, ჩემო კარგო,
ხელი შემახე ციური გრძნობით
მსურს ძხოლოდ ერთი რამ სიტყვა გითხრა
უკანასკნელად გითხრა: მშვიდობით!
მე შენ სიყვარულს დიდი ხანია
მფარველ გენიად დავატარებდი,
არვის ვუმხელდი ჩემს საიდუმლოს,
უვნებ ნიავსაც არ ვაკარებდი.
მე არ ვიცოდი შენსა გარეშე
რა იყო ღმერთი, რა იყო ზეცა,
მე ელოცულობდი და შენზე ლოცვამ
ჭინი, სურვილი გამიორკეცა.
და ისევ მიმაქვს ციეს სამარეში
ეს ჩემი გრძნობა გამოუთქმელი...
მომიახლოვდი, ჩემო ნუგეშო,
უკანასკნელად მომეცი ხელი.
უკანასკნელად მესმოდეს შენი
ზექვეყნიური, უკვდავი ხმები,

რომ თავზე მადგე განსვენებოს ეამს
ვით ანგელოზი სულის მიმღები.
არ მჯერა სული რო გაიფანტოს
შენზე ლოცვაში აღმონაცენი,
ის თვით სიკვდილის შემდგვაც მაინც
სამარადისოდ შენია, შენი!

მოგონება.

ტყის ფართო გზაზე, მახსოვს, ეტლი მიგვაქროლებდა,
 შენს სუნთქვას ვგრძნობდი ბედნიერი შენსამაზლობლად.
 მე გაიმბობდი ჩემს მრავალგვარ თავგადასავალს,
 სიყმაწვილეზე გაიმბობდი შეთენილი ობლად.
 სალამო იყო... მზე დასავლით ესვენებოდა,
 ტყეს ედებოდა გამჭვირვალე და ლურჯი ბინდი,
 ამ დროს ვიგრძენ რომ შენ სრულიად ყურს არ მიგდებდი,
 ეტლის სილრმეში გადავემხვე და ავკეითინდი.
 წამოვიწიე და მათრაბი გადავკარ ცხენებს,
 ელვის სისწრაფით გზას გაეკრა ბუქ-ბუქად მტვერი.
 როგორ უგონოდ მივაფრენდი გზაზე ჩემს სევდას,
 როგორ უგონოდ ტრიალებდა გარს ყველაფერი.
 ტყე გზას გვიცლიდა და ბინდ-ბუნდში თვალს ვერ ვასწრებდით,
 ხეების გუნდი იქ, ეტლს უკან როგორ რჩებოდა,
 ისე მწყუროდა ამ დროს ლტოლვა განუსაზღვრელი,
 ისე მომნატრდა, რომ გზას ბოლო არ ჰქონებოდა.
 და ერთად ერთი ცის ღრუბელი ვრცელ უდაბნოში
 მოხეტიალე, უთვისტომო, მიუსაფარი,
 თან მიგვეყვებოდა განუყრელად, განუშორებლად,
 მსუბუქი, როგორც განვლილ დღეთა შორი სიზმარი.
 მეჩვენებოდა—თითქო ტყეში ვილაც კენესოდა
 და მე ეგ კენესა უსასოო გულში მწვდებოდა,
 კრემლი მდიოდა—რადგან ჩემი უკანასკნელი,
 ჩემი მწუხარე სიყვარული მაგონდებოდა.

დამონი.

გაშლილ წალკოტში ნორჩ ყვავილის
მოწყვეტა მსურდა,
მაგრამ სერაფიმს ბედკრულისთვის
ესეც შეშურდა!
ყვავილს სინაზით კალთა თვისი
მან დააფარა
და უფოთველი, გულწრფელობის
კრემლი დაჰღვარა.
მწარე ღიმილით გესლიანი
მე მას განვშორდი
და შავს ქვესკნელში განწირულად
დაექროდი, ვძრწოდი!

* * *

ოჰ, ვის, ვის ესმის ჩემი კვნესა
და ტანჯვა სულის,
საუკუნეთა მსვლელობაში
გაცივებულის?
ადამიანო! ყოფნა შენი
კუბოდ იცვლება
მე კი, უბედურს, თვით სიკვდილიც
არ მელირსება!
უსიყვარულოდ, უმნიშვნელოდ
მიჰქრიან დღენი,
ოჰ, ვის, ვის ძალუძს განიცადოს
ტანჯვა ესდენი?

წამი უამოქმედებისა.

მოხდება ხოლმე, ცა მიზიდავს
 განუსაზღვრელი,
 ვარსკვლავთა შორის, სხივთა ტბაში
 არა მყავს ტოლი.
 ვბრძანებ — ტყის შქერში გაჩუმდება
 ნიაფი ნელი,
 ვიტყვი და თრთოლვად გადიქცევა
 ვერხვის ფოთოლი.
 მზე ჩემთვის ბრწყინავს და მეფე ვარ
 ყოველის მოქმედი,
 არე-მიდამო ნეტარების
 ცრემლით ივლება,
 ჩემს ხელში არის მაშინ ჩემი
 მძვ ნვარე ბედი
 ქვეყნად ყოველი არსის სული
 მემორჩილება.
 ეს მაშინ არის როცა აზრი
 მიჰქრის შორს, შორს, შორს!
 და ლტოლვა გულში დაგუბული
 ეძლევა შვებას,
 ირგვლივ ვერ ვხედავ ჩემს თანაბარს
 და ვისმეს ჩემს სწორს.
 რომ ამგვარადვე ეძლეოდეს
 ტკბილ — ნეტარებას...

ვხედავ, მიფრინავს იქ, სადღაცა,
ნისლი უსახო,
ვგრძნობ რომ მის ტალღას, ერთხელ ჩემს მძოვეს,
გააპობს მკერდი
და მზადა ვარ რომ ველური ხმით
ყველას შეესძახო: —
„დამიმორჩილდით.. ყველაფერს ვქმნი...
ღმერთი ვარ, ღმერთი“!

წუთი.

ქამთა ცეცხლით განწმენდილი, ფრთა-სუბუქი, ფრთა-სათუთი,
მოელვარე ცის კიღურში გამიტაცებს ხოლმე წუთი.

მაგიწყდება ამ დროს ღმერთი, წუთს ვუმონებ გულის ძგერას,
რადგან ღმერთი ჩემშივეა და მევე ვქმნი ბედის წერას.

წუთი მაძლევს აღმაფრენას, მაგრამ წუთი თუ გამწირავს—
დამიბონებს, გულს გაგმირავს, ძირს ჩამითრევს და დამძირავს.

მიწიდანაც ტყვე-ყოფილი თვალს ვადევნებ ვარსკვლავთ რბენას
და მაშინაც წუთში ვეძებ საოცნებო აღმაფრენას.

და როდესაც მე ბედს ველი გრიგალივით მოგუგუნეს—
ლოღინშიაც წუთს მივყვები და მივყვები საუკუნეს!

1961

ვწყველი სიყვარულს!

ოჰ, ჩემს ვნებისგან დაკლილ სიკოცხლეს
 რომ მოვლენოდი ათი წლის წინად,
 ის მხოლოდ შენ ერთს, შენ დაგსახავდა
 ოცნების მეფედ, მზიურ გვირგვინად!
 მაშინ ალერსი ისე მწყუროდა,
 ისე ველოდი ტკბილ თანაგრძნობას,
 ისე ვათევდი უძილო ღამეს...
 ეხლა კი ვწყველი, ვწყველი მე ტრფობას.
 მან ამოაშრო გულის სიღრმიდან
 აუხდენელი ოცნება ნაზი,
 და მთელ სიკოცხლეს სულით ობლობის
 წითელ ზოლივით დაავლო ხაზი.
 ეხლა რაღა ვარ? იმგვარი ტრფობა
 არ შეუძლია არც სულს და არც გულს...
 დაგაგვიანდა... ეხლა მე ვწყველი,
 და ვწყველი, ვწყველი, ვწყველი სიყვარულს!

სად?

საით მივყევარ ჩემს მოწყენილ გზას,
სად ვპოვებ შევებას მიუსაფარი?
რას მომცემს ისეთს მე საქართველო
და ან რას მისცემს მას ჩემი ქნარი?
არ ვიცი! მაგრამ უმიზნო დღეებს
ვითვლი და ვითვლი ყმაწვილურ ენით,
ყოველ დღეს გულის ტკივილით ვხვდები
და ვეთხოვები მწარე ქვითინით.

მარტოდ-მარტო ვარ... ვისაც ოცნება-
ედემის ციურ ხატებათ სთვლიდა,
ვისაც სიყრმითვე მე თაყვანს ვსცემდი,
ყველა მომცილდა, ყველა წავიდა.
აუხდენელ ფიქრს ვინ არ იგონებს,
ძველ ოცნებებზე რომელი არ სწუხს?
ვწუხვარ, ვეძახი ჩემს სიყმაწვილეს
მაგრამ არავინ იძლევა პასუხს!

საით მივყევარ ჩემს მოწყენილ გზას,
სად ვპოვებ შევებას მიუსაფარი?
რას მომცემს ისეთს ჩემი სამშობლო
და ან რას მისცემს მას ჩემი ქნარი?
არ ვიცი... მაგრამ უმიზნობაში
ფიქრს ვერ ვაკავებ ცრემლად მონაქუხს...
ვწუხვარ... ვეძახი სიცოცხლის მიზანს,
მაგრამ არავინ იძლევა პასუხს...

* * *

მალე ფერ-გადაშლილი,
 ამწვანდება ტყე-ველი,
 გაიშლება ყვავილი,
 სურნელების მფრქვეველი;
 გაცოცხლდება დაფნარი,
 მთის მწვერვალი, ტყის პირი,
 და დაივლის წარნარი
 გაზაფხულის ზეფირი.

წყნარი სევდა მეწვევა,
 წამიღებს სიმთა ეღერა;
 ნისლით გამოერკვევა
 ჩემი გულის სიმღერა.
 ქვებს, ბალახებს დაატკბობს
 ჰანგი თავისებური,
 მკაცრი - მაგრამ ლამაზი,
 ნაზი - მაგრამ ველური.

როდი მიყვარს გულის თქმა
 თუ ნაღველს არ ერგვა,
 ათას ხმაში ჩემი ხმა
 ამ ხმამ განაკალკევა.
 როდი მიყვარს გულის თქმა
 თუ გულმავე არ ჰპოვა,
 ათას ხმაში ჩემი ხმა
 ამ ხმამ განამარტოვა...

ზორეულს.

ხალხი ირევა, ხალხი ფუსფუსებს...
 დაღონებული მივდივარ ბრბოში...
 ღრუბელთა შორის ისე წევს მთვარე
 როგორც ცხედარი ვერცხლის კუბოში,
 და კაცთა ქუზილს ეხმაურება
 მიბნელებული ღამის სიცილი,
 ღამის სიცილი დასკურავს ქვეყნად
 ათეთრებული და მოვერცხლილი.
 მგონია თითქო ბრბოდან გამოვა
 ღამაში ქალი, ცისფერ-თვალემა,
 მე დამიძახებს და მომბარუნებს
 რომ ვუთხრა სულის ქენჯნა-წვალემა;
 მწარე სიტყვებით ვუმღერებ მე მას
 საუკუნეთგან შექმნილ სიმღერებს.
 სხინვართ გვირგვინებს თავზე დავადგამ
 ვინც გულს მომიკლავს ან ამიძგერებს...
 ვეტყვი—რომ ყველა მომბეზრდა ქვეყნად,
 რომ დავიღალე მე ამ კუბოში,
 რომ მას ველოდი და მუდამ ასე
 დაღონებული ვვიდოდი ბრბოში...

AURORA.

გაფერმკრთალდა საესე მთვარე და გაყვითლდა შუქთა ცხრილი,
ცის გუმბათი მოვერცხლილი მე ზღვის სიღრმეს შევადარე.
ვარსკვლავთ გუნდი მოელვარე თრთის, ნელდება ვით ღიმილი,
ფერ-მიხდილი, მოწყენილი, ნაზი, ფრთხილი, მგლოვიარე...
ნისლში მყოფი არე-მარე — ნანგრევების არის ჩრდილი.
არის სივრცე და ღუმილი, მარტოობა არის მწარე,
ყოველი ხე და სამარე, ხევ-ხუვებში მოფენილი,
არის უღვთოდ მოწყენილი.

ამოვდივარ!.. ღამის ნაკვთებს მალე გაჰკვეთს ჩემი ფრთები,
ბუნებაო, შენ ნუ კრთები, კაეშანი ნუ აგანთებს,
მთის მწვერვალო, მაგ შენ კალთებს ნუ ელტვიან იმედები,
მთავ, დაბლა ნუ იხედები, ნისლი უღელს ნუ დაგადებს,
ამოვდივარ! გულის ნადებს ნუ წაგართმევს ღამის ხმები,
როს მომავლის მზის სხივები კანდელივით დაგქათქათებს...
მალე, მალე ველებს და მთებს ტიტანივით მოვევლები,
ვნების რკალად მოვედები მუდმივ თოვლით შემოსილ მთებს...

მარტონი ვართ!

ოჰ, რა ტკბილად ეძინება ღამეს მღუმარს და ფერ-მიხდილს!
მარტონი ვართ ჩემო კარგო, ყური უგდე ჩემს სუნთქვას
ფრთხილს...

ველთა შორის გამოისმა ხმაურობა მშვიდი, წყნარი,
და ყვავილებს ზედ დააკვდა მონავარდე ცელქი ქარი...
ჩუმად გეტყვი—მარტონი ვართ—მივლის ფიქრი ამაზრზენი,
მთელი გულით მე შენი ვარ... სამუდამოდ შენი, შენი...
შემიძლია დაგივიწყო?—მიპასუხე, ამიხსენი,
მთელი სულით მე შენი ვარ... სამუდამოდ შენი, შენი!

ელეგია.

წვიმის წვეთები დასკურავენ
 თანჯრის მინებზე,
 ქარი ვედრებით კარებთან ღვას: —
 „გამიღეთ კარი!“
 რა აღრე გაჰქრა გაზაფხულის
 მზიანი ჩრდილი,
 რა აღრე გაჰქრა ჩემი ყრმობა,
 ჩემი სიზმარი!
 დროო წყეულო, სად წარიღე
 ჩემი ფიქრები,
 დროო ბოროტო, სად დამარხე
 ოცნება წყნარი?
 მარქვი, ოჰ გველო, რად დაგქირდა
 რომ მოგეწამლა
 ყვაეილოვანი სიყმაწვილე
 და ჩემი ქნარი?
 დაღონებული გავცქერივარ
 ცისა დასავალს
 სადაც იშლება მოღუშული
 ღრუბელთა ჯარი...
 ქვითინებს ზეცა, ქვითინებენ
 ცაცხვის ხეები
 და გულ-მოკლეული ქვითინებს და
 ქვითინებს ქარი...

დამათრობელი — როგორც ჩემი
მოგონებები,
წინ მიდგას ღვინო, ლალის ფერი
და ძველი ღვინო...
ვსვამ განუწყვეტლათ, ვსვამ რომ
დავთვრე

მოგონებებით,
რომ მეც საზარლად ვიქვითინო
და ვიქვითინო.
ოჰ, რად მომექცა ასე უღვთოდ
მე ჩემი ბედი,
რად დამიმსხვრია სიყმაწვილის
წრფელი სიამე...
სადაა ჩემი ყვავილები,
სადაა რწმენა?
ზეცავ, სასტიკო, მიპასუხე,
მიტხარი რამე!

ჰქნება...

ჰქნება, ყვითლდება საბრალო ბალი,
ქარი უბერავს, ფოთლები ცვივა...
გამოურკვეველ მწუხარებაში
სული მიკვნესის და გული მტკივა!
ოჰ, მტკივა გული! ყვითელ ფოთლებით
კვალ-ბილიკები მიმოიფარა,
ფოთლები სცვივა ჩემს გატაცებას
და შემოდგომის მეფობს იარა...
რა ვქნა, რა ვუყო ამ მწუხარებას
არც დღე, არც ღამე ის არ მშორდება
და ჩამჩურჩულებს: „ამაოდ ელი,
„ის არას დროს არ განმეორდება.
„სიყმაწვილისა ნეტარი ფიქრი
„გულში ამაოდ ისევ გიღვივა...
„ამაოდ ელი, ამაოდ ელი“!
ოჰ, გული კვნესის .. ოჰ, გული მტკივა!

გახსოვს?

გახსოვს, თიბათვის თეთრ ღამეებში
 ოდეს ნათელი მთვარის რძის ფერი
 გადავლებოდა ტბებს და ხშირ ტყეებს
 და გამჟვირვალე იყო ეთერი?
 რიონის ზეირთი როგორ არხევდა
 ცის ელვარებას, გულში ჩანაქსოვს,
 როგორ ვეკვროდით ერთმანეთს ვნებით...
 წარსულო დროო... მითხარ, ხომ გახსოვს?

მე ალტაცებით ვმღეროდი მაშინ
 და სიყმაწვილე თრთოდა ჩემს გულში,
 მე ვივიწყებდი მთელ დედამიწას,
 შენს ნაზ ალერსში, შენს ტკბილ ჩურჩულში...
 წავიდა, გაჰქრა ჟამი ნეტარი...
 ეხლა სიყვარულს გული აღარ გთხოვს...
 არ გთხოვ არაფერს... მხოლოდ მითხარი;
 ყველაფერი ეს ხომ ისევ გახსოვს?

სადა ხარ ეხლა? კვლავ მარტოდ-მარტო
 რიონის პირზე ვდგევარ მოკლოული.
 ნადველი სკურავს ჩემსა სახეზე
 და მეკუშშება ტანჯვებით გული.
 მწარე ღიმილით, უხმო ღიმილით
 ეუახლოვდები—მაგრამ მშორდება
 დრო—რომელსაც სულს ვერ დავაევიწყებ
 დრო—რომელიც არ განმეორდება!

შემოდგომის დღე.

შემოდგომის დღე, შემოდგომის დღე,
 დღე ნალელიანი, ღონე მიხდილი.
 როგორ ეკვრება ცას ბნელი ჩრდილი,
 როგორ ირხევა გაძარცული ტყე...
 შემოდგომის დღე, შემოდგომის დღე.

ცვივა და ცვივა ხეებს ფოთოლი,
 გაყვითლებული, უდროოდ მქკნარი.
 დაბერავს რისხვით, დაბერავს ქარი,
 გაყვითლდა მდელი, გაყვითლდა მოლი...
 სცვივა და სცვივა ხეებს ფოთოლი.

საესე ვარ რალაც იღუმალ გრძნებით,
 გამოუთქმელი მიტაცებს შვება!
 რა არის იგი? ბედნიერებით
 გამოწვეული უბედურება,
 თუ უბედობა სიმწარე—ვნებით.

დამშვიდდი გულო: შეგიყვარდება
 ვინმე ამ ქვეყნად... დამშვიდდი გულო,
 წავა დღეები უსიხარულო,
 ისევ აღდგება გამქრალი შვება,
 ჩემო ოცნებაე და სიყვარულო!

წავიდა, გაჰქრა... ვერ შევეყიოთხე
 რისთვის გამშორდა, რისთვის წავიდა...
 გამიქრა სულის ოცნება წმიდა,
 ილულება მზე, იძარცვება ტყე...
 შემოდგომის დღე, შემოდგომის დღე!

...იუთობი იუღმნ ასე ანერცე რატობი
ცე ილულება ანერცე რატობი
ცე ილულება ანერცე რატობი

...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი

...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი

...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი
 ...იუთობი ანერცე რატობი

ბინძურ სტამბა

იბნეშიძე

იმ ნეტარ ღამეს, მშვიდს, იღუმალს, გამოუცნობელს,
ოდეს ცა მიწას მოუთხრობდა განვლილ სიამეს,
რა ნეტარებით გავცქეროდი მძინარე სოფელს,
რა ნეტარებით კვლავ ვიგონებ იმ ნეტარ ღამეს.
პირველი კოცნა... მთვარის შუქი... ხეების ჩრდილი,
მდინარის ოხვრა, ცელქი სიო, ჩურჩული წყნარი...
ოჰ, სად გაფრინდი... რად მომიკალ ყრმული ღიმილი,
იყავ კურთხეულ, ვინც წამართვი წრფელი სიზმარი.
იმ ნეტარ ღამეს, მშვიდს, იღუმალს, გამოუცნობელს,
ვარსკვლავი ვარსკვლავს მოუთხრობდა განვლილ სიამეს,
რა ნეტარებით გავყურებდა მძინარე სოფელს,
და როგორ ოხვრით აწ ვიგონებ იმ ნეტარ ღამეს.

სიზმარი.

შუა-ლამისას ჩემს სარეცელთან
ვილაცა ალერსს მთხოვს, მევედრება.
თვალთაგან ცრემლი სცვივა და სცვივა,
განთიადისას კი მიდის, ჰქრება.
და მწუხარე ეამს მარტოობისას
სული არ შშვიდობს, გული არ სცხრება,
თვალ-წინ იშლება მთელი წარსული
და დაკარგული ბედნიერება.
„ვინა ხარ, ვინა, ჩემო სიზმარო,
უსიყვარულოდ ვდნები და ვკვდები“,
სევდით გაესძახი გამქრალ ოცნებას
და მწარედ, მწარედ ავკვითინებდი...
გავაღებ სარკმელს, დაჰბერავს ქარი,
ნაზი პეპელა შემოფრინდება,
ჟინით ეცემა ჩემს სარეცელზე,
და-ისიც კვდება... უმიზნოდ კვდება.

ბინდის სტუმარი.

ოჰ, გვედრები, ნუ შემიშფოთებ
 ლოცვას მხურვალეს, ლოცვას პოეტურს. .
 შუა-ღამეა... მოვსთქვამ და ვგოდებ...
 — შენთან ყოფნა მსურს... შენთან ყოფნა მსურს...
 — ბინდი ღამისა გაღაიშალა
 განთიადია... მე ვიტანჯები...
 სად მიგაქვს სუნთქვა... სად მიგაქვს ძალა?
 — შენთან დავრჩები... შენთან დავრჩები!
 — ნაზი, წარმტაცი და მიმზიდველი
 ახალი მხარე, ახალი ბინა,
 ჯადოთა მხარე შიშველ-ტიტველი
 მე მარტოობამ შემამჩნევინა.
 წყეულ იყავ შენ... შენს სუნთქვას ძლიერს
 გრძნობამ წუთები გადაატანა,
 რას შთამისახავ ახალს, ზეციერს?
 — იყავ დემონი, იყავ სატანა!
 — მაგრამ შენ ვინ ხარ? დიდების სახე
 თუ უკვდავების ნაზი სამოსი?
 სევდა ხარ ღამის თუ სივაგლაზე,
 თუ სიცივე ხარ სასაფლაოსი?
 ოჰ, ნეტავი მეც გამაგებინა
 რას მიმზადებენ ეამნი და დრონი...
 ოჰ, მიპასუხე, ვინა ხარ, ვინა?...
 — იყავ სატანა, იყავ დემონი!

ლაურა

სონეტი.

ჟამსა სევდისას, მარტოობის ჟამსა მწუხარეს,
 ოდეს არსაით თანაგრძნობის ხმა არ მომესმის,
 მე კვლავ ვოცნებობ ლაურაზე, იმ ლაურაზე,
 რომელმაც სხივით გაამუქა სიცოცხლე მგონის.
 სიყმაწვილიდან ვზრდიდი გულში მე იმის სახეს,
 თავს ვეველებოდი ტკბილ ოცნებას, როგორც ფარ-
 ვანა,
 და როს პეტრარკას ნაზ სონეტებს ვიზებირებდი
 ჩემთვის ლაურა იყო შორი, უცხო ქვეყანა:

მე არ მინახავს მისი სახე ჩემს სამშობლოში
 და ვერცა ვნახავ ვერასოდეს ლაურას სახეს,
 ასე უმიზნოდ, უაღერსოდ სულს დაველევ ბრბოში,
 ასე მოვეკედები ჩემს საყვარელ საქართველოში,
 ისე დამიგებს მე სიკვდილი აუცლელ მახეს,
 რომ ვერ ვიხილავ ვერასოდეს ლაურას სახეს.

...იმპორტუ აუ იმპორტუ მენდუაჩინი ასო
 ...ფაშე რად ამიგ . ეტუპანინ , სო
 !იმონფუ ეფი , ამატამ ეფი—

ბედს იქით!

დავხუქე თავალი, გულის სიღრმეში
რომ დამენახა რაღაც ნათელი
და მოვიგონე ნეტარნი დღენი
და გაზაფხული უკანასკნელი.
რა აღრე მოჰკვდა, რა აღრე მოჰკვდა!
ეხლა ღამეა... ქვითინებს ქარი,
რომ გამახსენოს ტკბილი წარსული
და მოგონების სახე ნეტარი.
მაგრამ ვის ველი ან რად ვლონდები,
განა არა მაქვს წინ მომავალი?
რად ჩავიგონო გზის უმიზნობა,
რად ავარიდო სიცოცხლეს თვალი?
ვის შევუშინდე? რას შევუშინდე?
დავიწყებული სად არის ჩრდილი?
დაბრკოლებები? — უამისოდ ხომ
არც გმირობას აქვს ქვეყნად აღგილი!
წავალ, გავყვები ამ სევდიან გზას,
ზღვართა ქუხილით, წყალთა ლიკლიკით...
და დავამკვიდრებ დაღლილ სიცოცხლეს
შორს, სხვა ედემში! შორს, ჩემს ბედს
იქით!

10061 1906

*
*
*

ოჰ, ნუ იფიქრებ რომ მოკვდა გული,
რომ სულ დაემარხე ოცნება წრფელი,
განადგურების სეველიან გზაზე
ბევრი რამე მაქვს ხელ-უხლებელი.

ველი, ვიბრძოლებ... მე ამ ყვავილებს
ვატარებ—სანამ მექნება ძალი,
რომ არ შეეხოს მას სინამდვილის
ძალა შავ-ბნელი, ხელი მუხთალი.

და მუდამ გულში გავზრდი იმიმედს,
რომ სადღაც არის ისეთი მხარე,
სადაც ედემი ყვავის და სადაც
ველარც ჩაწვდება ბნელი სამარე.

წინ მელის ბედი... რაც იყო, იყო...
ის წარსულია განუკურნელი..
ხელ-უხლებელი კიდევ ბევრი მაქვს,
და კიდევ დამრჩა ოცნება წრფელი.

ერთმა წუთმა.

გზა ჯვარედინზე შავი დემონი
წინ გადამიდგა მე ქალის სახით..

„ოჰ, მებრალეები — მან მითხრა — რადგან

„გზას ვერ გააპობ ვაი-ვაგლახით!

„ბედნიერება არ არის ქვეყნად,

„ბედნიერება პოეტები ქმნით,

„გამოგიქროლებთ ტკბილი ოცნება,

„დაგწვავთ, დაგათრობთ.. ისიც ცოტა ხნით-

„იყავი ჩემთან, იყავ უგონო!

„ალერსით დაგწვავ, წამომყე, წამო,

„თუ ერთი წუთით მოგმადლებ შევებას,

„მთელ სიცოცხლეში უნდა ეწამო!

ჩამჩურჩულებდა ეგ ნეტარი ხმა

ხმა ეგ კბიერი, ხმა მომზიბლავი,

ციურმა შევებამ გამომიქროლა

ოცნების ტალღებს მივეცი ნავი!

დაუფიქრებლად მე ამ ერთმა წუთმა,

ტკბილი ღიმი და ნაზ ფიქრთა ბინა,

მთელი იმედი და მომავალი

სამარადისოდ დამაკარგვინა!

იპოვნეთ ვინც დაწვინდათ ან

თქვენს ქვეყნის ავტორიტეტს მიწ

გული სწუხს და სწუხს.. გარედ სწვიმს და სწვიმს,
 ცას ტყვიისფერი ღრუბელი მოსავეს,
 ტყე გაიძარცვა და მის კალთებზე
 ფრთხილი გველივით ნისლი მიცოცავს.
 სწუხს არე-მარე, კვნესის მიდამო,
 ხმა-ჩაწყვეტილათ ზუზუნებს ქარი..
 და მის ქვითინში მე ჩემის ყრმობის
 აუხდენელი მესმის ზღაპარი.
 გაპქრა ზაფხული.. წავიდა ის დღე,
 როს მეორე დღეს შევებით ვხვდებოდი,
 მე ყვავილები მესიზმრებოდა,
 და მე ყვავილებს ვესიზმრებოდი.
 ეხლა კი ბნელი შემოდგომის დღე
 ვერ განაახლებს მზის ელვა-ციმციმს,
 დასქენა ყვავილთა ნარნარი გროვია...
 გული სწუხს და სწუხს.. გარედ წვიმს და წვიმს.

იუგენიონს ან იუგენი იუგენს

!სმიცვლადანთ უომიფარინა

დახუჭული თვალები.

ტბა, ლერწამით შემოსილი,
 ვამკვირვალე — როგორც მინა,
 თეთრი თოვლით დაიფარა,
 უნუგეშოდ გაიყინა.

ეგ თვალებიც, ჩემო კარგო,
 წამწამთ გუნდში ჩაიმალა,
 სამუდამოდ დაიხუჭა
 როცა სევდით დაიღალა.

გაზაფხული მალე მოვა,
 აენტება სხივი მწველი,
 ტბაზე გედი აცურდება
 ამაყი და უზრუნველი.

მაგრამ თვალებს, ჩემს მკვლელ თვალებს
 ვინ ჩააბნევს სიცოცხლის ძათს?
 გლოვით თავი დაუხრია
 შენს საფლავზე ობოლ კანათს...

ცამ ტბას ცრემლი დააფრქვია
 ზამთრის სუსხმა სხივი მოჰკლა,
 მე თვალები დაგიხუჭე
 ცამ საფლავი დაგიორთქლა.

ივანე ჯავახიშვილი

„ივანე ჯავახიშვილი“
ამი კოლეგია * * *
„ივანე ჯავახიშვილი“

მე ვუკვირდები ამ უძირო ზღვას
ამ დამშვიდებულს, იღუმალ მხარეს:
რას მიმზადებს ის, დამწველ კაეშანს
თუ ნეტარების სხივებს ელვარეს?
არ ვიცი, არა! მხოლოდ როდესაც
ბედის გრიგალი მიახლოვდება,
ჩემში უსაზღვრო აღტაცებას ვგრძნობ
და მთელ სხეულში ძალა გროვდება...
გროვდება როგორც ერთ კალაპოტში
მთებში - დაფანტულ - ნაკადულთ გროვა
და მიდის ის წინ, მიდის უშიშრად,
არ დაკარგავს მას, რაც მოიპოვა...
და როდესაც ზღვას უახლოვდება
ამ დამშვიდებულს, იღუმალ მხარეს,
კიდევ არ იცის, ზღვა რას უმზადებს,
ბედნიერებას თუ სიმწუხარეს.

ახალი წელი.

ФАУСТЪ. Мнѣ скучно, бѣсъ!

МЕФИСТОФЕЛЬ. Что дѣлать, Фаустъ?

სცენა „ფაუსტიდან“.

...და კვლავ იწყება ახალი წელი
 და ისე როგორც ძველი, თავდება;
 დღე მომავალი, დღე ხვალისდელი
 გუშინდელ დღისაგან არ განსხვავდება.
 ირგვლივ კაცთ სახე დაღონებული
 ხვალისდელ დღესაც არ გაშორდება,
 მოწყენილობა და წუთების თვლა
 ხვალაც იგივე განშორდება.
 ძლივს შესამჩნევი სხვადასხვაობა
 ვერ შეცვლის ერთ მთელ არარაობას...
 აი ცხოვრება! მე მაში ვრაცხდი
 ერთ განუსაზღვრელ სანახაობას;
 ვრცელ ასპარეზად მიმაჩნდა იგი
 მოქმედებისათვის ფართე და სრული,
 ნამდვილად... იგი ბილიკი არის
 ვიწრო, ეკლებით შემოსაზღვრული.
 მე მჯეროდა რომ ბედნიერება
 სუფევს კაცთათვის გაჩენილ დღეში
 და ნამდვილათ კი ბედნიერ დღეებს
 სულ ათს თუ დაეთელი ჩემს სიცოცხლეში.
 მე მჯეროდა რომ შვება სუფევდა
 უჩინრად საღმე: ქვეყნად თუ ცაში,

ნამდვილად იგი არსად არ სუფევს,
არც ცის სივრცეში, არც ქვეყანაში.
დავასამარეთ ფუჭი ოცნება,
მოწყენილობა დარჩა უცვლელი..
ძლივს ძველი წელი საფლავს მივცით,
მაგრამ კვლავ მოდის ჰსგავსივე წელი!

იღწეო იუდას ანგწო გოფს აფ...
ანგწეფათ იუფს კრთგორცაი აფ
იუფთმოუფდ გუფთ იუფსაიან გუფ
ანგწეფდამდე რა მანგწეფთ უფთმინს
იუფსმოუფთ დამ იუსა გოფგობი
ანგწეფთონგ რა კანგწეფთ უფთმოუფდ
იუფს პინგწეფს აფ ანგწეფმწეფონ
ანგწეფთონგმდე გეფგინს კოუფდ
ანგწეფდამდეფდ იფმწინს ანგწეფს
ანგწეფთონგ უფთონ იორგ პიორგწეფს რა
იფტკორგ ინან გნ მანგწეფობს ია
ანგწეფთონგმდე უფთგწეფსაღმდეგ იორგ
იგი აფმწინან ფანგწეფსა უფტორგ
იორგ აფ იორგეფს პინგწეფსაინგწეფსონ
პიორგ იგიფინ იგი... ფიორგწეფსა
იორგწეფსაინგწეფს. იორგწეფსა კორგწეფს
ანგწეფსიფტან მორგ აფორგწეფს გნ
ინგწეფთ უფმწეფსა პინგწეფსაინგწეფს
ანგწეფთ რგწეფსიფტან ია იორგწეფსაინგწეფს
ინგწეფსკორგსა მანგწეფს იორგწეფსაინგწეფს
ანგწეფსაინგწეფს ნორგ აფორგწეფს გნ
ინგწეფსაინგწეფს :ენგწეფსა აფორგწეფს

* * *

მარტოობის ქამს, ქამს მწუხარე განდევილობის
მეწვევა ჩემი იღუმალის მეორე სახე...
გამოუცნობი წრფელი ჟინით ვდგევართ პირის-პირ,
იგი ძლიერი — მე კი სუსტი და მოცახცაზე.
თვალწინ მეშლება განვლილთა დღეთ მწუხარე რიგი,
და უნაყოფო ჩემსა ბრძოლას მაგონებს იგი,
ჩემს სიყმაწვილეს და დაკარგვას რწმენის, სიმტკიცის,
არარაობას სიციცხლისას თვალწინ გადმიშლის...
რისთვის? ვინ იცის!!

* * *

და მსურს მე ამ დროს, მსურს უსაზღვრო თავი-
სუფლება,
რომ ჩემს მახლობლად არ სუფევდეს წამების ღმერთი,
მსურს არ დამდევდეს იღუმალის სახე მხილების
და ვიყო ერთი — ყველგან, მუდამ მსურს ვიყო ერთი.

* * *

შყუდრო ნაპირზე, სადაც ზღვის წინწყლებს
ათამაშებდა სუნთქვა სიოსი,
აღფრთოვანებულ ფიქრებში იდგა
ყრმა მეოცნებე — ყრმა ჰენიოსი.
და მას ზღვის ტალღა ეუბნებოდა
„ოჰ, რისთვისა ხარ ეგრე თავხედი,
„რომ ფიქრობ, თითქო გასცილდი საზღვარს,
„რასაც კაცთათვის ამყარებს ბედი“?
ყრმა კი ამაყად უპასუხებდა:
„საიდან იცნობს ეგ გულცივობა,
„თუ რა ძალაა შემოკმედისთვის
„საკუთარ ძლიერ სიმღერის გრძნობა“!
ტალღა კვირობდა: „რა შობს ამ გრძნობას
უცნაურ ძალს რომ ესაბამება“?
მაგრამ ყრმა ისევ უპასუხებდა:
„ამგვარ გრძნობის ჰქმნის მხოლოდ წამება“!

*
* *

მე დავიბადე განთიადისას,
როცა მთის წვერზე დილა მაისის
თვალეებს ახელდა... და ნაზი იყო
ელვა-ელფერი მტრედის ფერ სივრცის...

*
* *

შემოდგომაზე, მახსოვს, ვიბრძოდი,
ცხარედ ვიბრძოდი უმაწვილურ ჟინით,
მაგრამ დაცინვით მომიკლეს რწმენა,
და ძირს დავემხვე კენესა-ქვითინით.

*
* *

ვცხოვრობდი ზამთრის ყინვა-ქარბუქში,
ხსოვნა არ იყო ჩემში ზაფხულის,
და ნელა-ნელა მიქცნობდა დღეებს
სიცივე სულის, სიცივე გულის.

*
* *

დღეს კი, როდესაც შავი ბურუსი
მისპობს და მიკლავს ოცნების კუთხეს,
ჩემს გაჩენის დღეს ვწყევლი იდუმალს
და ვლოცავ ყოფნის აღსასრულის დღეს.

*
* *

ბნელი ღამეა... მალე ინათებს...
ჩქარა, სიკვდილო, ოჰ, გვეედრები...
გადმომივლინე ტკბილი ოცნება,
გადამაფარე შავ-ბნელი ფრთები!

თვალეზი.

შენს ცისფერ თვალებს როცა შევხვდავ
უსაზღვრო სევდას მე ვამჩნევ მათში...
და ფიქრი ფიქრზე თითქო სცურავენ
უსიტყვო ტბაში, უხმო კამათში.
და ხშირად მინდა გკითხო, თუ რისთვის
ასე სასტიკად გექცევა ბედი,
რისთვის წაგართვა სპეტაკი რწმენა,
რისთვის მოგკლა ნორჩი იმედი.
მაგრამ, როდესაც წარმომიდგება
რომ კაენისთვის სიტყვა არ არის—
მე მხოლოდ გიცქერ, გიცქერ და ვწუხვარ
ჩუმად მიმონებს დარდი სამარის.
ასე ორ გულში ერთი ნალველი
გაუნელებლად იწვის და იწვის,
ასე იტანჯვის ორი არსება
და ვერრა უთქვამთ ერთმანეთისთვის.

...ქნელიში ცუან... ცნაუ იუღმან
...ინტოფეფეც, სო, ოუიფეფეც, სო, სო
...ენგმლო იუინტ გმიუფინოონფეც
!ინტოფეფეც იუღმან-გან ცოხლანაფეც

ბედნიერება.

რა უშავს იმას—ვისაც არ-რა აქვს
 და არც დაეძებს ამ ქვეყნად რამეს,
 ვინც გზას უკაფავს უკვდავი სულის
 თავისუფლებას და სითამამეს,
 სხვისადმი შური ვინც გულს ჩაიკლა,
 ვინც სავალი გზა გააფართოვა,
 არ იცის რაა გაუბედავთ
 დასამარებულ ფიქრების გროვა;
 ვინაც არ იცის დანაშაული
 მოთმენით იტანს დაცინვას, გმობას
 და იარაღად ხმარობს მწარე დროს
 მხოლოდ სიმშვიდეს და გულცივობას.
 რა უშავს იმას, ვინც მტერთა შორის
 თავ-მდაბალია და უწყინარი,
 ვინც მოუსვენარ და მქუხარ ბრბოში
 თავს შეიფარებს მშვიდი და წყნარი.
 ვისაც არ ხიბლავს არც ეს ქვეყანა,
 არც ის სოფელი, არც მძლავრი ვნება,
 ვისთვისაც საგანს არ-რა შეადგენს
 და არც არავის ემორჩილება,
 ვინც იქვებისგან თავისუფლდება,
 ბრძოლას არ იწვევს წუთიერ დღეში
 და ასე წყნარად განისვენებს ის
 მარადისობის უფსკრულ-სიღრმეში.

ფანტაზია.

რომ მომცა ფრთები, აეფრინდებოდი
გადავცდებოდი მე ბედის საზღვარს,
თავისუფლებას მივანიჭებდი
ფიქრთა ლელვას და გრძნობათ ნიაღვარს...
ზღვის ქარიშხალთან მძინვარე ტალღებს
შევეებმებოდი თვალ-დახუჭული,
რომ მომესმინა თუ როგორ ისმის
უმიზნო ხმაში ვნების ჩურჩული.
მწვანე მანტიით შემოსუდრულ მთებს,
სადაც ძილს აფრთხობს ნიავის ფრენა,
მივაშურებდი მე ბრძოლის შემდეგ
დაღალულ სულს რომ იქ მოესვენა.
შუადღის სიცხით, ტირიფთა ჩრდილ ქვეშ
გამიტაცებდა ოცნებათ ზოლი
და მოვისმენდი თუ ჩუმად როგორ
ესაუბრება ფოთოლს ფოთოლი.

* * *

არას დროს ისე არ მენატრება
 თავისუფლება ვით გაზაფხულზე,
 როცა ბუნება ახმაურდება
 დედამიწისა გაყინულ გულზე.
 როცა მიდამო ვარდ-ყვავილებით
 ლურჯ ხავერდით მოიქარგება,
 როცა ბულბულის ხმები რაკრაკით
 ბუჩქნარს ედება და იკარგება..
 ვილაც შეძახის სიკოცხლისაკენ,
 სიკედილის გზაზე თრთოლვით მიმავალს,
 ვაგლახ! ვერაფის ირგვლივ ვერ ვხედავ
 და ისევ ცრემლი მახჭვინებს თვალს...

—————

*
* *
*

სთვლემს ტყის ნაპირი თავჯაჭინდრული,
უხმო ალერსით ეკვრის ტოტი ტოტს...
დასძინებია ალერსიან ბაღს,
დასძინებია სევდიან წალკოტს..
ვარსკვლავიანი შვა-ლამე ბრწყინავს,
შვალამე იწვის... დნება ნელ-ნელა.
მოგონებათა ელვარებს სარკე
მაგრამ ჩემს გულში ბნელა და ბნელა...
ვეძახი სულს და ხმას არვინ მაძლევს
უხმო ალერსში ეკვრის ტოტი ტოტს...
დასძინებია ალერსიან ბაღს,
დასძინებია სევდიან წალკოტს...

მარი ზარი

ლამით მივედი სასაფლაოზე
 და ვინახულე ძველი ტაძარი,
 ფრთხილად ავედი ძველ სამრეკლოზე
 ფრთხილად დავრეკე მთვლემარე ზარი...
 მსურდა რომ ყველას გაღვიძებოდა,
 ვისაც სძინავდა ცივ სამარეში.
 ვინაც მიყვარდა ან პატივს ვცემდი,
 ჩემს განუსაზღვრელ სიმწუხარეში;
 რომელთაც სწამდათ ქვეყნად სიცოცხლე,
 და ღღეს საფლავის ფარავდათ ლოდი,
 მათ მოეუხმობდი სასოწარკვეთით,
 ზარის მწარე ხმით მათ ვეძახოდი...

* * *

და ქვესკნელიდან თითქო ამავე ღროს
 მიცვალეებულთა რეკავდა ზარი,
 და ეძახოდა მათ, ვინც აქ დარჩათ
 მათ, რომელთა სწამდათ ყოფნის ზღაპარი.
 კუბოს ფიცრებზე ძვლების რახუნით,
 მკვდართა გუგუნით თრთოდა ქვესკნელი,
 შეერევოდა ცოცხალთ ძახილი
 და მკვდართა მოთქმა უკანასკნელი.
 და შუაში კი საცალიერედ
 ჩაბნელებული უფსკრული შავი,
 ბნელი თვალისით იქპირებოდა,
 სამარადქამოდ დაუნახავი...

გეგმა.

ლურჯ მთების ზოლი ლურჯ ცის სივრცეში,
 შორს, უსაზღვროდ შორს მიიკლავნება,
 ლურჯ ოკეანეს ლურჯი ტალღები,
 ლურჯ ტყიან ნაპირს აქცევს, აკვდება.
 შორს იალქანი მოსჩანს მკურავი
 ლალად გაშლილი ვით გედის ფრთები,
 და დაუცხრომლად ატოკებს ამ ფრთებს
 ხან ქარიშხალი, ხან ზღვის ზღვირთები.
 გემს კი ზღვის სუნთქვა გახშირებული,
 ხან დაუშვებს ძირს, ხან ასწევს მაღლა.
 მაგრამ რა არის გემისთვის შიში,
 რა არის ბრძოლა, რა არის დაღლა?
 იგი ვერც წარსულს გამოაბრუნებს,
 და ვერც მომავალს ვერ მიეწევა...
 მისთვის ერთია ზღვაზე სრიალი,
 და ზღვის ტალღებზე ნაფოტად ქცევა.
 ლურჯ მთების ზოლი ლურჯ ცის სივრცეში
 შორს, უსაზღვროდ შორს მიიკლავნება,
 ლურჯ ოკეანეს ლურჯი ტალღები,
 გემს ეხლება და ვაეებით სკდება...

პოეტი.

С.С.С.С.

ვნახე მგოსანი ზღვის პირად მდგარი...
 ტალღა ტალღაზე თრთოდა, დგებოდა,
 სტიქიის ბრძოლა დაუდევარი
 მგოსნის თვალეებში იხატებოდა.
 გრგვინვა - ქუხილით ზღვის ზედაპირი
 ეხეთქებოდა ნაპირთა კლდეებს,
 და ზღვისა ქაფი ისე წარმტაცად
 ემწკვრივებოდა ქავლს და კიდეებს.
 ვნახე და თვალწინ დამიდგა შორი
 ქაობში მყოფი ბრბო დაუმცხრალი,
 ზეგარდმო ნათლით მოსილ პოეტად
 ვის არ ხედავდა იმისი თვალი.
 მან ჯერ არ იცის რომ ზღვის კიდეზე
 დროს უცდის მგოსნის გული ნამდვილი,
 რომ თავის სიტყვით უკანასკნელით
 ღრმა სევდაში მყოფთ დაუფრთხოს ძილი...
 მოვა... მქუხარე, მაგრამ ნაზ სიტყვით
 ძალას აღუძრავს თავ-დახრილ მონებს...
 და დავიწყებულს, მაგრამ ნამდვილ ხმებს,
 კვლავ გაახსენებს, კვლავ მოაგონებს...

* * *

დაღლილ წამწამთ ქვეშ გამოხედვას უდაბნოსებურს,
რაც დასრიალებს უმიზნობით ხანდახან ქალში,
შეუბოქნია მოძრაობა მთელის ქვეყნისა,
მთელი ქვეყანა გახვეულა ქალის დაღალში.

ჩემი ცხოვრება, ვით სნეული დაუმარხველი
წარსულისაგან სწყევლის, სწყევლის ამ ფერმკრთალ სახეს,
ის ვერ განშორდა განმყინვებელ, მკვლელ თვალთა ცქერას,
ვერ განერიდა თმას მთრთოლავსა და მოცახცახეს.

სიზმართა რგოლში ჯადო მკაცრი ტანჯვა-წამების
მაჩვენებს ხოლმე სახეს მწარეს და სახეს ველურს.
სიზმართა რგოლში მე ვიგონებ ჩემს დამმონებელს
დაღლილ წამწამთ ქვეშ გამოხედვას უდაბნოსებურს.

* * *

ხანდა ხან მშფოთარ ქალაქის ხმაში,
გრგვინვა-ქუხილში, კვენესა-წუხილში,
ფრთხილად მოისმის ბულბულის სტვენა
ნაზად, ნარნარად, ისე ვით ძილში.

ხანდახან მტვრიან ქალაქის ქუჩებს
როცა ქვითინებს და კვენისის ყველა,
როგორც ჩვენება გასაკვირველი,
ფრთხილად აყვება თეთრი პეპელა.

ასე, ნუგეშო, ჩემს მშფოთარ ყოფნას
შენ მოუვლინე სხოვი პირველი,
როგორც სიმღერა მოულოდნელი,
როგორც პეპელა გასაკვირველი.

ჯვარი.

გატყდება ნავი მშფოთარე ზღვაზე,
ატყდება კენესა-ოხვრა საზარი,
და ამ დროს როგორც ლანდი, ჩვენება,
შორს გამოჩნდება დამხსნელი ჯვარი...
წინ, მეზღვაურო! თუ იგი ჯვარი
მართლა დამხსნელი არ არის შენთვის,
მაზე წამებას და მწარე ჯვარცმას
მაინც იპოვი მუდამ, ყოველთვის.

ასე ხანდახან ცხოვრების ზღვაზე,
რალაც სპეტაკი, უცხო შვენება
ქარიშხლიან და ბობოქარ ღამეს
თეთრი ლანდივით მოგეჩვენება...
წაპყე, მგოსანო... თუ იგი ტრფობა
მართლა დამხსნელი არაა შენთვის,
მშვენიერ ტანჯვას და ვნების წამებს
მაინც იპოვი მუდამ, ყოველთვის.

რომანსი.

პოემიდან.

ცელი წაკალი
 ნორჩ ყვავილს მკერდს ბანს,
 კრებს ცის ლაქვარდი
 ფიქრთა შადრევანს.
 ორი ვართ ველად...
 ტოკავს ბუჩქნარი,
 და მიმზიდველად
 გვცემს ვნების ქარი.

ოდეს სიო მთის
 არხვეს შენი დაღალს—
 სთქვი, სევდა რისთვის
 დაგციმციმებს თვალს?
 სკოცხლობ და სხვებში
 ვერ ვპოვებ შენს ცალს,
 მოჰკვდები—მკერდში
 ჩავიგებ ხანჯალს.

მტანჯავდა სევდა
 დამწველ-მდაგველი,
 ნალველი მღვებდა,
 მწარე ნალველი.

აწ ამოგვიღონ —————
 გრძნობა თან-და-თან...
 რაც სურთ ის გვიყონ...
 რაც სურთ ისა სთქვან!

უსიყვარულოდ.

უსიყვარულოდ
მზე არ სუფევს ცის კამარაზე,
სიო არ დაჰქრის, ტყე არ კრთება
სასიხარულოდ...

უსიყვარულოდ არ არსებობს
არც სილამაზე,
არც უკვდავება არ არსებობს
უსიყვარულოდ.

მაგრამ სულ სხვაა სიყვარული
უკანასკნელი,
როგორც ყვავილი შემოდგომის
ხშირად პირველს სჯობს,
იგი არ უხმობს ქარიშხალიან
უმიზნო ვნებებს,
არც ყმაწვილურ ჟინს, არც ვე-
ლურ ხმებს,
იგი არ უხმობს...

და შემოდგომის სიცივეში
ველად გაზრდილი
ის გაზაფხულის ნაზ ყვავილებს
სულაც არა ჰგავს...
სიოს მაგივრად ქარიშხალი
ვალერსება,
და ვნებით ნაცვლად უხმო ალერსს
გარემოუცავს.

ფოტოგრაფიკა

და ჰენება, ჰენება სიყვარული
უკანასკნელი,
ჰენება მწუხარედ, ნაზად, მაგრამ
უსიხარულოდ.
და არ არსებობს ჰენებაზე
თვით უკვდავება,
თვით უკვდავებაც არ არსებობს
უსიყვარულოდ!

ჰორიზონტიდან ზენიტამდე.

ჰორიზონტიდან

ზენიტამდე მხოლოდ ვარდებით,

წითელ ვარდებით

შენი კვალი დაიფარება...

გზას, სევდიან გზას

მოვხიბლავთ და შევეუყვარდებით,

ჩემი სიცოცხლე, ჩემი ქნარი

თუ გეყვარება!

ჰორიზონტიდან

ზენიტამდე შენს წარმატაც სახელს

ყოველი სული და სიცოცხლე

გაიმეორებს,

მყინვარი დაბრის შუბლს ამაყს და

ფიქრთ გამომსახველს

შენის სახელით ამოსტედავს

მთებსა და გორებს.

ჰორიზონტიდან

ზენიტამდე ღრუბელთა გუნდი

ძირს დაეშვება ლბილ საწოლად

რომ გაგეშალოს...

შე იალქანად გადვიქცევი,

ოღონდ დაბრუნდი...

ცეცხლს ნუ მისცემ სულს

რომ იწვალოს და ივაღალოს!

ჰორიზონტიდან
ზენიტამდე ალვის მწერვალებს,
წაუჩუარჩულებს შენსა სახელს
ზღვის ნიაფ-ქარი,
და ის სახელი დასწვავს ზეცის
მიბნედილ თვალებს...
ოღონდ დაბრუნდი... ოჰ, დაბრუნდი
და სთქვი ზღაპარი!

ჰორიზონტიდან
ზენიტამდე მნათობთა კვალი
შენს ლამაზ ფეხთა საბილიკოდ
გადიჯაქვება...
ოღონდ მასპინე კვლავ შენი ხმა
წყლულთა დამცხრობი,
ოღონდ მაღირსე შენი ნახვით
ის ტყბილი შვება.

ოპ, როგორ მსურდა!

ოპ, როგორ მსურდა, რომ სიყვარული,
 საბედისწეროდ ჩვენს გულში ზრდილი,
 ისე მომეწყუო, რომ არ აგცლოდა
 ბედნიერების წმიდა ღიმილი.
 რომ ია-ვარდით დაგებულ გზაზე
 აღმენტო შენი ოცნება ტკბილი,
 მაგრამ არსად სჩნდა ბედნიერება
 არ მოგეკარა სახეს ღიმილი.
 რა მოგანიჭა შენ ჩემმა ტრფობამ?
 მხოლოდ წამება, ვაება, გლოვა...
 შენმა ოცნებამ ის, ვინაც გსურდა,
 ჩემში ვერ ნახა, ჩემში ვერ ჰპოვა!
 ამაოდ ღვრიდი შუალამისას
 ცრემლებს — რომელთაც არა აქვს ფასი,
 ამაოდ გსურდა რომ დაგეცალა
 ბედნიერების, სიწმიდის თასი.
 ამაოდ ფიქრებს მოუწოდებდი,
 ფიქრი ხომ მაინც გაგინადგურდა...
 ამაოდ თრთოდი... ამაოდ კვნესდი...
 მე ის არა ვარ, ვინაც შენ გსურდა!
 მაგრამ ნუ სწუხხარ! შენი მგოსანი
 ეხლა იმ ბნელ გზით არა, არ მიდის,
 თავის შეცდომებს და მწარე ცოდვებს
 მწარე ცრემლითვე გამოისყიდის!

მთვარე მთის ხრიოკს ამოეთვარა
 სიცხე მინელდა, მტვერს მიეძინა.
 მეურმე მღერის და მოგონებათ
 აჩრდილს სურს მისცეს ტრფობათა ბინა
 შორს ბალი მოსჩანს, მოსჩანს ჯეჯილი
 და ისევ ბალი, ისევ მთის ქარი,
 მე ვდგევარ, როგორც ტყვე უცხოეთში
 როგორც სიზმარში უცხო სიზმარი.
 როგორც სიზმარი დავიწყებული
 თრთის ღ კანკალებს ცაზე ვარსკვლავი,
 მე კი კაეშნის მხარეში მიწვევს
 სევდით მოცული ოცნება შავი.

* * ✓

ის ჩამომშორდა როგორც სიზმარი
აუხდენელი და მომხიბლავი,
არ ვიცი, საით წაჰყვა ზღვის ტალღებს
სად შეაჩერა დაღლილი ნავი.

მაშინ ცას უფრო სხვა ფერი ჰქონდა,
სხვაგვარის ღელვით ღელავდა ველი,
მაისი იყო, მთას მოჰხვეოდა
ნაზ გაზაფხულის მთრთოლვარე ხელი.

მაგრამ ის მოვა--- შემოდგომისას
მოვა დაღლილი და ფერ-მიხდილი
ოჰ, რა მწუხარე ღამე იქნება
ველარ აღსდგება წარსულის ჩრდილი.

მაშინ მე ვეტყვი, რომ მოჰყვდა გული,
რომ სიზმარივით გაჰქრა ყოველი,
რომ ჩემს წარსულში არ ვეძებ ახალს,
და სიყვარულშიც ხსნას არ მოველი!

მუსიკა.

გუშინ, როცა არე-მარეს შუქს აფრქვევდა მთვარე ციდან, მე მომწყინდა... მე სარკმელი გამოვადე და სარკმლიდან წკრიალა ხმა შემოიქრა ვით ღრუბლიდან მთვარის შუქი, და ჰანგებად დაიდვარა ვით სურნელი, ვით ქარბუქი. ლამის თრსოლვა იღუმალის გარინდებით ამ დროს სთვლემდა და ნაზი ხმა მის სივრცეში ლივლივებდა, ლივლივებდა! თითქო ორთქლად ეფრქვევოდა არე-მარეს ეს კის ხმები, და სცურავდენ ამ ლურჯ ორთქლში ვარსკვლავები, ყვავილები! მაგრამ ჰანგი გაიზარდა და თანდათან შეიცვალა, ახმაურდა მასში გრგვინვა და სტიქიის რაღაც ძალა, ამ დროს თვალწინ იშლებოდა ჯურღმულები და ხეხეები, იმედთა და რწმენის ზღვაზე მოცურავე ნამსხვრევები. ჰანგთ ნაკადში ინთქმებოდა კაცთა გული, კაცთა თვალი, იყო რაღაც საშინელი, იყო რაღაც იღუმალის, ტბათა ბსკერზე თითქო ელვის დაიკლაკნა ბილიკები, მაგრამ აჰა, სულ უეცრად შეიცვალა ისევ ხმები: ლაქვარდოვან ტბის სარკეზე გასრიალდა ვერცხლის ნავი, ოდნავ დასწვდა წყალს ნიჩაბი ვით ნიაფი, ვით ნიაფი.. მთიდან ნისლი ჩამოცურდა, ნისლი ბნელი, ნისლი შავი, და გაშალა ტბის სივრცეზე თმა-გიშმერი, თმა-ნაწნაფი. და ისმენდა ამ სიმღერას, და ტოკავდა როგორც ნავი, სანამ კვლავ არ შეიცვალა ჰანგთა ტალღა მომხიბლავი: ეხლა თითქო ღრუბელთ ზევით დაოცნებობს ფიქრი წყნარი,

ცის ვარსკვლავებს აგროვებს და ზღვის სთავაზობს წიფე-ქარია
 მღუმარე ზღვის ლალ სივრცეზე ნისლად იდგა ის სიმღერა
 და ტოკავდა ზღვის ქალწულთა მოხიბლული გულისძგერა.
 მწველი იყო ის სიმღერა ვით შუადღის ბრწყინვალემა,
 სადაც გრძნობა გზას პოულობს, სადაც ცეცხლი იმალება,
 და ისმოდა ეს სიმღერა, და ღვივოდა თვით ამ ხმაში
 და ნარნარად იკაფავდა გზას უსაზღვრო ქვეყანაში,
 იკვალავდა გზას ბ. თრთოდა უსაზღვრობის სიღრმე-წყულულში,
 იკვალავდა გზას და რეკდა გარინდებულ ცის ჯურღმულში
 ერთხელ კიდევ ჰანგთ კამარა მიძინებულ ქვეყნის გულში
 მიატარა-მოატარა და გაიბნა შორს, უფსკრულში!!

და როცა დღის სინათლე იშრება იმას
 აქ ვერ გამოვიტყუებ ვისი იმეტიდან ესა
 დიმიც კორეულად სინდგადენ ნორ
 ნელად ვსთავებ. ცნან ქოუღწუან ცუდივეტნიდა
 დინდობშიმ შიმნა ბფონტეტე ცნ ფე
 . იფმენსიოც თინტეც ქანმ პინ აკოტ ფე
 . ქოუღწუან თიტეც სთფარ იფიფტეტე
 . იფმენსიოც სშიან ნორგან . იფიფტეტე
 ეს ვახლავთ . არხიფე იუქიმ ქაქიფითომეც
 . აფუონსა ესა ცმნციოუფე შინტონ
 და აღარ იტმადსეც ფას ლა ციფიფე რეც ნორ
 . აცკოუ ინტე ფე აფეტრამ ქოუღწუან

ჩვენება

ბნელი ბინდ-ბუნდით მოკულ მხარიდან
ქალწულის აჩრდილს გამოვუძახე,
მას მშვენიერი შთაგებრე სული
და მშვენიერი მივეცი სახე,
მასში ტაძარი ზე-შთაგონების
ისე შევქმენი, ისე აღვაგე,
რომ უკვდავების უსაზღვრო ენით
ავამეტყველე ქალწულის ბაგე.
და მე ვტკბებოდი ჩემის სიზმრებით
და როცა მის ხმას ვნებით ვისმენდი,
ვუცდიდი რაღაც უცხო სასწაულს,
ვუცდიდი, მაგრამ მაინც ვითმენდი.
განთიადისას ნისლი დაიძრა,
მთების კალთებზე ისე ჩამოწვა,
რომ ვერ გავიგე თუ სად გაჰფანტა
ქალწულის სიტყვა და ჩემი ლოცვა.

იოსებია საკოტია

იულოფენ ცნ * * * იულოფენ ცნ

იოსებია საკოტია — ესა იოსებ ცნ

სიზმარში ვნახე: ყვავილებს ვკრეფდი,
 წითელს, ლურჯსა და თეთრ-თეთრ ყვავილებს,
 ვუფრთხილდებოდი როგორც ნატერის თვალს
 მათ სუსტ ღეროებს, მათ ობოლ ღილებს.

დავაწყვე იგი სასაფლაოზე
 სადაც სიკვდილის მეფობს ნავარდი,
 და როცა დილით გამომეღვიძა
 იქ ვერ ვიპოვე ვერც ერთი ვარდი.

ნეტარ წუთებით მთვრალ სიყმაწვილის
 ბედნიერ დღეებს, ავსებულს ჟინით,
 ვუფრთხილდებოდი ჩემს გაზაფხულზე,
 ვმოსაყვამდი ნატერის ფარჩა-გვირგვინით.
 დავიმახსოვნე მე ეს წუთები
 ეს გაზაფხული ნაზი, სათუთი...
 გამოვერკვიე შემოდგომაზე
 და აღარ დამხვდა არც ერთი წუთი!

იოსებია საკოტია — ესა იოსებ ცნ
 იოსებია საკოტია — ესა იოსებ ცნ

როგორც სიზმარი.

მე მივდიოდი, მე მოვდიოდი
 ყვავილთა შორის ვით ნიავე-ქარი.

მე სიყვარული მესიზმრებოდა

და მე ვიყავი—როგორც სიზმარი:

მე მივდიოდი, მე მოვდიოდი,
 ზვირთივით სწრაფი, ზვირთივით ჩქარი,
 ჩემი ოცნება სწვადა ყვავილებს
 და მე ვიყავი დილის ცისკარი.

მაგრამ ოცნებამ დამასწავლა,
 სიმწრით აივსო ყვავილთ ნექტარი
 და ძირს დაეშვა ფრთა-მომსხვრეული
 ფიქრი ნაზი და დაუღეგარი,
 ყვავილთა შორის სიამის ნაცვლად
 მწარე ქვითინით ქვითინებს ქარი...
 და მწარე კვნესით მომესმის მხოლოდ
 სალამოს ზარი... სალამოს ზარი.

შემოდგომაა... ბალის ბილიკებს
 მიმოფენია ფოთოლი მკენარი...
 და მე მივდივარ და მე მოვდივარ
 და მე ვარ ისე—როგორც სიზმარი.

გაბრელ

„მეცხეთაში“ შიდა „მეცხეთაში“ შიდა

„მეცხეთაში“ * * * * * „მეცხეთაში“ შიდა

მე ცის ვარსკვლავს არ შევნატრი, განთიადს შუქით ძლეულს,
მოწყენია საწყალს ცაზე, უიმედოს, ფერ-მილეულს.

არ შევნატრი ყომრალ ღრუბელს, ცას რომ ფარავს ფრთა-ტივტივა,
ატკივდება ხოლმე გული და ცრემლები სცვივა, სცვივა.

მე ზღვის ტალღას არ შევნატრი, კლდის ნაპრალს რომ ეტმასნება,
მას ხომ გული აღარა აქვს, აღარა აქვს ცეცხლის ვნება

მიყვარს მარტო ქარიშხალი თვალუწვდენელ ზღვიდან ზღვამდე,
ზღვიდან ზღვამდე, უიდან ცამდე თავისუფლად მონავარდე!

მიყვარს მისი ნანგრევებზე, ახალ გრძნობის შევება-ლხენა,
მასში სკოცხლობს ფიქრთა ჩემთა იღუმალი აღმაფრენა!

„მეცხეთაში“ მეცხეთაში „მეცხეთაში“ მეცხეთაში

„მეცხეთაში“ ————— „მეცხეთაში“ მეცხეთაში

„მეცხეთაში“ მეცხეთაში „მეცხეთაში“ მეცხეთაში

კვნესა

მთის მწერვალებს, მთის მწერვალებს,
მთის არწივი უგზნებს თვალებს,
შესტირის და შევალალებს.

მთის მწერვალებს ხომ მზე ანთებს,
და მათ კალთებს, და მათ კალთებს
აელვარებს, აჭათჭათებს.

ჰანგი ისმის საარაკო
ნაკადი სჩქეტს: „ახ, ჭალაკო,
„დუ-დუ! დუ-დუ! რაკ... რაკ... რაკო!“

კვნესა ისმის: შევინახეთ
და ვერ ვპოვეთ, ველარ ვნახეთ
რაც დავამხეთ, რაც დავმარხეთ“...

ცას არ ესმის, ის მკერდს ანთებს,
და მღუმარე მთების კალთებს
დაელვარებს, დაჭათჭათებს.

* * *

ჰორიზონტი ოდნავ ღელავს შემოდგომის მკრთალი სხივით,
და სცვივიან ხეს ფოთლები მომაკვდავი პეპლებივით...

ყვითელ ფოთლით მოიფარა ხეივანი, ბილიკები.
თეთრი ნისლით შეიმოსა ცად აწვდილი ყინვის მთები.

ობლადა სდგას მონასტერი, სადაც თავი შეაფარე,
სადაც ციურ ფიქრთა ნისლში, მიატოვე ცოდვათ მზარე.

მაგრამ მე ვერ დაგივიწყე, კვლავ მიყვარხარ ძველი ვნებით
იმავე სულით, იმავე ფიქრით, იმავე თავდავიწყებით.

ჰორიზონტი ოდნავ ღელავს შემოდგომის მკრთალი სხივით
და სცვივიან ხეს ფოთლები მომაკვდავი პეპლებივით!

არვინ არის...

მახსოვს, მე გზა-ჯვარედინზე ვიდევ სასო-წარკვეთილი,
როცა ვნახე შენი ჩრდილი თანაგრძნობი და კეთილი.

მე მას შემდეგ გმირად გავხდი, გადავლახე მთა და ბარი...
მთა და ბარი მე მისმენდა და მე ვიყავ მთის ზღაპარი...

მაგრამ მალე, ისე მალე! ობლად ვიგრძენ ისევ თავი...
და მომწყურდა შენი ნახვა და ვერ გპოვე მომხიბლავი.

გაზაფხულის თეთრ ღამეებს აელვარებს გზნება მთვარის,
მაგრამ ჩემთვის ის ღიმილი არსად არის, არსად არის!

შემოდგომის საღამოებს ირგვლივ უვლის ჩრდილთა კრება,
მაგრამ ჩემთვის შენი ჩრდილი აღარ ჩნდება, აღარ ჩნდება...

ზამთრის დღეებს, ყვავილები ალმაფრენა სულს არ ატკობს...
და მიმკრთალი მზის ღიმილი ვერ გამათბობს, ვერ გამათბობს...

გაზაფხულის ღამეებში ვის ვუმღერებ სერენადებს,
და ზაფხულზე ვის გავუმხელ სულის შფოთვის, გულის ნადებს?

შემოდგომის ბნელ დღეებში მოწყენილი ვისთან ვივლი,
რომ დავმარხო უსულგულო ეგ დღეები დაწყველილი?

ზამთრის დღეში როცა თოვლი მთასა და ბარს ათანაბრებს,
ვინ მიმღერებს სევდის ჰანგებს, ვინ მიამბობს ყრმობის ზღაპრებს?

არვინ არის—ვუაღერსო და მივიკრა დაღლილ გულზე,
არვინ არის რომ ვუამბო დროთ ზამთარი გაზაფხულზე.

ტყეა წამიყვანა!

წამიყვანა ტყის ჯურღმულმა, ტყის სიმწვანემ წამოიყვანა,
გადმიშალა ხის რტოთა და ბალახების მწვანე ყანა...
დაუბერა ნელმა სიომ, ვარდს მოჰპარა ცის მანანა,
და რტოები, ხის რტოები მიაქანა, მოაქანა:—
„ნანა—ნანა“...

აღეანდრას ბალახებში ძეწნამ ტოტი დაათარა,
ველარ დაწვდა და მწუხარემ ისევ სიოს დააბარა:
„ნუ ცახცახებ, არ განახებებ მზის თეთრ სხივებს... არა, არა...“
აღეანდრა ისევ შეკრთა და ცრემლებათ დაიღვარა:
„კმარა, კმარა“!

შემდეგ ცელოქმა ტყის ფერიამ, ღმერთო! რა არ განიზრახა,
ჯერ გაშიშვლდა და როდესაც ტბაში თავის ტანი ნახა,
სულ გაკვირდა... მერე მოსწყდა, და როდესაც დამინახა
შეჭკივლა და მიიმალა და ჯაგოდან დამიძახა:
„ხა, ხა, ხა, ხა“!

მუხის ჩრდილ ქვეშ მიმეძინა და ფოთლები პეპლებივით
მეცემოდენ მთელ სახეზე, ალგზნებულზე სიზმრის სხივით...
ღ მესმოდა ფოთოლთ ჰანგი: „ჩვენ არ ვკენესით, ჩვენ არ ვჩივით...
ნიავივით, ნიავივით, ტყეში ვცხოვრობთ, ტყეში ვღვივით,
ნიავივით“!

ვიყავ, ჩუმი, ვიყავ ჩუმი და ვხედავდი ცის ლურჯ ტატნობს
და ვფიქრობდი ნათელ ფიქრით, ფიქრებს ძნელად გამოსაცნობს,

და ფიქრობდა ნათელ ფიქრს ტყე და იღუმალ ნაფიქრ-ნაგრძნობს,
ჩემს ფიქრებში მოგონება ეხლა აფრქვევს, ეხლა აღნობს,
ნაფიქრ - ნაგრძნობს...

ვიყავ ჩუმი და მესმოდა იღუმალი სიმთა ჯღერა,
სევდიანი იყო ჰანგი და მეც გული ამიძგერა.
დავიმღერე: მესმის, მესმის... და ვერ დავთმობ ვერა, ვერა!
და სიჩუმემ ნიავევით გამომძახა: მჯერა, მჯერა,
ეგ სიმღერა.

... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

განთიადზე.

ტბას დაეცა ლურჯი ნისლი მსუბუქი და გამჟვინვალე,
დაფიქრებულ ცათა უფსკრულს დილის სუნთქვა დასძრავს მალე!

ცა ნათლდება და ზამბახთა ნაზ თასებში ტკბილ-ნასვამი,
აღმასივით აღ-ბურუსში თრთის, ციმციმებს დილის ნაში!

გათენების ტალღა-ზვირთში იშმუშნება ტყის ლერწამი,
გაჰქრა ღამე, გაჰქრა როგორც ერთი წუთი, ერთი წამი.

ოჰ, არ მინდა რომ დაგშორდე! მე მოგხვდით წელზე ხელი
შენ ჩემს მკერდზე დაყრდნობილი ვნებით სუნთქავ,
და მე ცხელი

შენი სუნთქვა დავიწყების ბურუსში მხვევს, მიგუბებს სულს
და მე ვისმენ, როგორც სიზმარს იღუმალ ხმას, ნეტარ
ჩურჩულს:

„სიცოცხლეო, როცა ასე ღელავს, ტოკავს განთიადი,
მე გშორდები... დავგვიანდი... ეხლა დროა... წადი, წადი!

უკანასკნელ კოცნის შემდეგ მე მივდივარ... მაშ, მშვიდობით,
დამერწმუნე, ვერვის ჰპოვებ შეგვიყვაროს შემებრ გრძნობით...

მალე მოვა შემოდგომა, მოვა წვიმა, ნიაღვარი
და სარკმელთან ბნელი ღამით ქვითინს იწყებს მწარე ქარი:
შენც სარკმელთან ცრემლს დააფრქვევ, გაგიტაცებს შორი
ვნება

და მწუხარე შემოდგომით მომიგონო შეიძლება!

მოიგონებ გაზაფხულზე გაღვიძებულ ბუჩქნარ—წალკოტს
და სარკმელში რომ ვისროდი ხან ზამბახებს, ხან ვარდის
ტოტს.

სალამო

დანამულ ბალახებს, მძინარე ტბის პირად,
მსუბუქი ნიაფი ათრთოლებს ხშირ-ხშირად.

ხავერდი ცის სივრცე, ლაქვარდი და მუქი,
ქათქათებს, ელვარებს როს სწყდება მზის შუქი.

და ჩრდილი მწუხარე, წერწეტა ხის ჩრდილი,
ეცემა ბილიკზე შემკრთალი, დაღლილი.

და ისმის ციური გალობა ნარნარი:
,სალამო სიცოცხლის, სალამო დამტკბარი...

ვინ იგრძნო სიცოცხლე ამაო, უმიზნო,
ან შეება ვინ იგრძნო, ან ტრფობა ვინ იცნო?

კრემლებით ვიხილეთ პირველად მშობელი,
კრემლებით დავტოვეთ სიკვდილის მგმობელი“.

19400068 69

* *

ყველა დასრულდა! ვით გრიგალის შემდეგ ტყე-ველი,
სიცილიერით სავსე არის ეგ ჩემი გული...
ცაზე მისცურავს ბადრი მთვარე შუქთა მფრქვეველი,
და ცის უდაბნო უდაბნოა სევდით მოცული...
ფეხთ ქვეშ მიგდია დამსხვრეული სწრაფვათა ნავი,
მაგრამ ოცნება მაინც სკოცხლობს კვლავ, მომზიბლავი,
კვლავ ტალღებს ელის... ვით გრიგალის შემდეგ ტყე-ველი,
იმავე გრიგალს ელოდება დაუძლეველი.

...და გაფითრდა

და გაფითრდა ქალის სახე, და გაფითრდა ქალის სახე,
როცა კოცნა პირველ ტრფობის მის მხურვალე ტუჩს შეეახე.

და გაფითრდა ის მაშინაც, როცა იგრძნო რაღაც ძალა,
და გაფითრდა როს ამ ძალამ წინ სხვა მხარე გადუშალა.

და მე მახსოვს მოლოდ ერთხელ სახე გაუალისფერდა,
აღზად ტრფობამ გაიტაცა და თან გულიც სძგერდა, სძგერდა.

და გაფითრდა... ვნახე ბოლოს კუბოში რომ იწვა წყნარად,
თვალდახუჭულს საკმეველი გარს უვლიდა ნაზ-ნარნარად.

და ყვავილთა შორის იწვა სანთლისფერი მისი სახე,
როს მხურვალე ჩემი სული გაცივებულ ტუჩს შეეახე.

და მას შემდეგ ვერ ვიცილებ უჩვეულო ფიქრთა კრებულს
და ვიგონებ, და ვიგონებ ქალს, სიკიდლით გაფითრებულს.

ქალის ლანდი.

როცა შუქი ვარდისფერი, ვარდისფერი, მორცხვი, ნაზი,
დაიღვარა განთიადზე,

როცა სხივმა ოქროსფერად მთა აანთო ბუმბერაზი,
და ბაღს ახლად აყვავებულს გადააქდო ოქროს ხაზი,
და ყვავილებს, მორცხვ ყვავილებს მოახვია ოქროს მტვერი
და წერწეტა ხის მწვერვალებს ფრთა შეახო ოქროსფერი
და ტოკავდა დილის ხმებზე წვეთ-ანკარა ოქროს ჩქერი,

მაშინ, ტურფავ, გადაბურულ ხის რტოებში ისე სჩანდი,
რომ საოცრათ შემიყვარდა შენი ლანდი, შენი ლანდი.

ვერ ვარჩევდი, სიციცხლეო, მე იმ გვარად გარდაგქმენი,
რომ მეგონა თუ ხორცხსმული იყო ლანდი იგი შენი.

მაგრამ რისთვის გამკვირვალედ გახდა ლანდი, ჩრდილი, ან და
რისთვის შორად, ზეციურად, მიუწდომლად მომელანდა?

ხელუხებელს, ჰაეროვანს სხეულს ხელი ვერ შევახე
და ვიგრძენი რომ თანდათან იშლებოდა ლანდის სახე

და ვიგრძენი რომ როდესაც მომეხვია მსურდა ხელი
მხოლოდ ეთერს უსხეულოს ჩრდილი რთავდა შეუცვლელი.

დნება, დნება ოქროს ლანდი!

ღნება ლანდი,
ჰქრება ლანდი,
ვგდევარ გრძნობა შორეული,
მოგონება სევდას მაქსოვს,
მაგრამ მახსოვს, მუდამ მახსოვს
ლანდი წმინდა, მოწყენილი,
ლანდი არა ქვეყნიური, ლანდი უცხო, შორეული!

ივანე ქიქოძე

მე და ზამბახი

ბნელ ღამის დროს წყნარი ძილი რომ ეწვევა თეთრ ზამბახებს,
მათ ნარნარი მთის ნიაფი უაღერსებს, აცახცახებს.

დასჩურჩულებს: სიზმარად ვნახე. თქვენი სახე მომხიბლავი,
და მოფრენა განვიზრახე, გენაცვალოსთ ჩემი თავი!

მზეს ნუ ელით... დღე დიდია, სიზმარს უნდა ყურისგდება,
ხანმოკლეა ეგ სიზმარი, გაკოცებს და გაფრინდება,

გაფრინდება... მერე ცეცხლის მზე ამოვა, დღე მწვადდება
და გგონია თითქო იგი არასდროს არ გააფრინდება!“

მეც, მეც ასე მიჩურჩულებს იღუმალი ფიქრთა გროვა,
დავივიწყო ვინაც ჩემში გრძნობათ ცეცხლი ამოსწოვა,

მაგრამ მაინც ჩემი სული ვით ზამბახი მინდორ-ველის,
მზის ამოსვლას უდარაჯებს და სიკუარულს ელის, ელის.

სიცივე.

ქართ დატირებული უნუგეშოთ შთენილი,
მე მინახავს ფოთოლი ველად ჩამოცვენილი.

და სტიროდა მიდამო იძრცვნებოდა ტყეები,
და სკურავდენ სკურავდენ შემოდგომის დღეები.

შემდეგ თოვლი დასცივიდა და ვით სულს მოტივტივეს
შევაჩვიე სიცივე ჩემი გულის სიცივეს.

შემდეგ... შემდეგ არ ვიცი! უნუგეშოთ შთენილი,
იყინება ფოთოლი ველად ჩამოცვენილი...

ქვემოთ მოხსენიებული ნაწარმი, რომელიც
გადასცემს მხოლოდ მათთვის, ვინ
დაინტერესდება მისი კითხვით, და
არაა გასაყიდი. * * * * *

ჩემი ვარსკვლავა, სატრფოო, ცის თაღზე შუქად რომ აღის,
შენი ღიმილის ცეცხლია გამასობილი მარადის;

ჩემთვის სიმღერა, შვენივან, შენი ხმა არის ნარნარი,
დიდება სიყვარულისა, ღმერთთ სამსხვერპლოზე დამდნარი.

და მე, შენს მგოსანს, იქ ძალმიმს მარად ემს ვიბედნიერო,
იქ ძალმიმს მხოლოდ ვიცოცხლო, სადაც შენა ხარ, ციერო.

და რაც კი ქვეყნად ამ ჩემს თვალთ უეცრად მოეჩვენების,
მარტოდენ ანარეკლია მაგ ღვთაებრივი შვენიების.

მაისის ღამეს.

მაისის ღამეს, გაბრწყინებულ მაისის ღამეს
 ღამაზე ლეილას ფანჯარასთან მე მივიპარე
 მე ფეხ-აკრეფით გავიარე ბალის ბილიკი
 და მეშინოდა რომ ღამის ღანდს მპარავდა მთვარე...
 მე შევიხედე ფანჯარაში... ლეილა ამ დროს
 ფიქრს მისცემოდა უდარდელათ წამოწოლილი
 სჩანდა რომ რალაც ოცნებებს შორს გატაცებულს
 გულმკერდს ურხევდა და ეინს გვირდა სიამე ფრთხილი.
 აი წამოდგა... ტყის გედევით ყელ-მოდერილიმა
 ვარსკვლავთ გახედა დაფიქრებოთ და გაიღიმა,
 იგი შეენოდა—ნაზი როგორც პირველი ვარდი
 და მკვირცხლი - როგორც უდარდელი მაისის წვიმა.
 წიგნი მიაგდო, ბროლის თათით თმა გაიშალა,
 შემდეგ გაიძრო ტანსაცმელი—ასძრა საბანი.
 და მე სპეტაკი, ვით მაისის თეთრი ყვავილი
 წინ წამომიდგა ახალგაზდა ქალწულის ტანი!
 მაისის ღამეს, გაბრწყინებულ მაისის ღამეს
 როცა ვარდები იშლებოდა, ყვავოდა ველი,
 ბევრჯერ ლეილას ფანჯარასთან მიდარაჯნია,
 ბევრჯერ მდენია ტრფობის ცრემლი შეუწყვეტელი.

საქართველო

...მცხოვრებნი იბრძვიან და იბრძვიან იმისთვის, რომ მცხოვრებნი
მცხოვრებნი იბრძვიან იმისთვის, რომ მცხოვრებნი იბრძვიან იმისთვის, რომ მცხოვრებნი
...მცხოვრებნი იბრძვიან და იბრძვიან იმისთვის, რომ მცხოვრებნი

მსახიზი.

ცისფერ თვალებს არ სწერიათ ხილვა ბედის უკეთესის
ბროლის თითებს თამაში აქვთ და გიტარაც კენესის, კენესის:
„ასე რისთვის შეიცვალა გაზაფხულის წმიდა დილა,
„თუ ღიმილი მხიარული ჩემთვის ჯერაც არ ყოფილა!
„ასე რისთვის მიეფარა მზე დაღვრემილ მთის ნაპრალებს
„თუ ნამდვილი მზის ნათელი არ უნახავთ ჯერ ჩემს თვალებს?“
მე რა ვიცი, სიცოცხლეო, რა გალონებს, რა გაწუხებს,
არც ის ვიცი შენს კითხვაზე, რომელი ცა გიპასუხებს
შერიგების მოლოდინში, ბედი ჯერაც არსაით სჩანს
და ვერ ვნახე კაცი, ვინაც არ იცნობდეს მაგ კაეშანს.

აგაო ძახილი.

ტოკავს ქარი, ნაზ-ნარნარი, და დაფნარი ტოკავს, ტოკავს...
და ზღვის ტალღა, ტალღა ჩქარი მძაფრი ღრენით სალ კლდეს
ლოკავს..

ჰორიზონტი ალისფერი, ჰორიზონტი ცის ფერადის
ზღვიდან ცამდის, ციდან ზღვამდის მზის აღმულში ჩადის...
ჩადის!
ვღგევარ მთაზე, ვღგევარ მარტო, ვთგევარ ერთი, ვღგევარ
ობლად..

შორეული არვინა სჩანს, არვინაა არც მახლობლად.
მხოლოდ ერთი იალქანი ვით ღამის ფრთა გარბეული
დაქანაობს ქარისაგან დაფლეთილი, დახეული.
ჩუ, ძახილიც ისმის ზღვიდან: „ვიღუბები, ჰაუ-უუ... ნავი“!
აღბად, ვინმე იღუბება... ზღვაა კუბო და საფლავეი.
და ზღვა ხარობს... ზღვის უფსკრული თავ-განწირულ მებრ-
ძოლს ელის,

მაგრამ აქ თავს ვინ გასწირავს? ან მენავეს ვინ უშველის?
ვინ გაიგებს მომაკვდავის განუსაზღვრელ ბოდმა—ნალველს?
ვინ რას ეძებს გელის ჰანგებს, სხვა ოცნების გამომსახველს?
სად არიან მეგობრები, ნუ თუ ყველა ზღვამ დაჰფარა?
ზღვაზე კაცი იღუბება, შველა უნდა, ნავი, ჩქარა!
მაგრამ კმარა, აღარ ისმის არც ქვითანი, არც გოდება,
დაიღუბა! სივრცემ შთანთქა უნაყოფო მოწოდება...
ტოკავს ქარი, ნაზ-ნარნარი, და ნაძვნარი ტოკავს, ტოკავს,
და ზღვის ტალღა, ტალღა ჩქარი, სალ კლდეს ებრძვის,
ღრღნის და ლოკავს!

საიდუმლო.

ფრთხილად!

ხელი არ შეახო ჩემს დაფარულ გულისძგერას,
თორემ ვფიცავ, არ დავინდობ შენს უმანკო ბედის წერას!
ფრთხილად, ფრთხილად! დაუკვირდი ჩემს ქცევას და თვალ-
თა ცქერას,

და ნუ ცდილობ თვალებიდან საიდუმლოს გადაწერას.
საიდუმლო მავიწყდება... ხსოვნის ბსკერზე დამარბული,
საიდუმლო, რომლის ტკივილს, განიცდიდა მარად გული,
საიდუმლო, რომლის სევდამ, გადმომდვარა სინანული,
საიდუმლო, რომლის მწარე სირცხვილივით მღევთა მღევდა,
საიდუმლო, რომლის სიღრმეს ვერ დაიტევს შენი სევდა!
ოჰ, ამ მწარე საიდუმლომ თავგანწირვა შექმნა მწარე,
და ამოსწვა ჩემი სული, ერთხელ წმიდა, მოელვარე...
და ამოსწვა სული, მაგრამ შეუერთდა თვით აღს ნაქსოვს,
თვით დაიწვა, და გარწმუნებ, არაფერი დღეს არ მახსოვს.
მე არც ვნანობ! მეტსაც ვიტყვი, თუ დამპირდა თვით
სიკვდილად

მოვაჩვენებ ვისმეს ჩემს ბედს... შენ კი ფრთხილად,
ფრთხილად,
ფრთხილად!

* * *

თბილისი

სიკოცხლის აჩრდილს
 სული არ ერთვის
 სხვა გამოძახილს
 ვისმენ ყოველთვის.
 მზიბლავს ეთერი
 და ვმღერი... ვმღერი...
 სხვა ყველაფერი
 ერთია ჩემთვის.

სასიყვარულოდ
 გული აღარ თრთის,
 აღარ მიწოდებს
 ნეტარება მთის,
 შავ დემონს მივე
 ფრთა მოტივტივე
 და ყოველივე
 ერთია ჩემთვის.

ადრე წამერთვა
 ალერსი ღმერთის,
 სხვა ღმერთს არც ვეძებ,
 არც სული ელტვის...
 დღეს კი ვის ველი?
 დღეა ნათელი
 თუ ღამე ბნელი —
 ერთია ჩემთვის!

ქრისტე.

მწარე ბრძოლის ცეცხლ-აღმულში ელვარებდა ჩემი ხმალი,
მე არ მრწამდა ამ ბრძოლაში გაკითხვა და ცოდვა-ბრალი.

და სადაც კი ხელ ჩართული მწვავდებოდა კაცთა ომი,
როგორც ლომი, მე ვიბრძოდი, ცეცხლისა და სისხლის მდომი.

ყვავილოვან სიყმაწვილის რომ დამიქცნა ია-ვარდი,
მე მწყუროდა სისხლის ღვრაში ჩამენტხია გულის დარდი.

მაგრამ ერთხელ, როცა ველად მე გარს მერტყამტერთაჯარი
მწარე კვნესა შემომესმა გულის სიღრმით ამომსკდარი:

დაქრილი და ძალ-მიხდილი ბრძოლის ველზე ვგდო მტერი,
სისხლი სჩქეფდა და ერთოდა მტვერში სისხლი, სისხლში მტვერი.

და რა უნდა მომხდარიყო რომ მომეკლა ეგ მტარვალი?
მე ავთრთოლდი, ავკანკალდი და ვიშიშვლე სწრაფად ხმალი —

მაგრამ ამ დროს, ქრისტევე, ქრისტევე. წინ დამიდგა შენი ჩრდილი
მზის სხივივით ანთებული და ჩრდილივით მოწყენილი.

და ეგ სახე, შენი სახე, სახე მშვიდი, სახე მტკბარი,
სათნოება-მწუხარებით მიცქეროდა განამწარი.

საკვედურით მიცქეროდენ მე თვალები მწველი შენი
და შკითხავდენ თუ რათა ვკლავ, ან მკვლელად რად შევიქენი?

შეიბოქა ჩემი ლტოლვა, განადგურდა ფიქრი ლალი,
ძირს დავეუშვი სწრაფად ხელი და დავყარე იარაღი—

მივატოვე ბრძოლის ველი, გადვიარე ტყე და მთები,
და მას შემდეგ მოღალატეს ვეძახიან მეგობრები.

ინო ვიკაც ფეთქებულნი იქვლინა ფენ იც კრულად
ინოფენ შიუძამის ფე ასიუბსცეცე . იფოხობნიც ცნ . ინოუ კობოვ

იფორცე-იი აქციინათ სობო შილიეწინსციმ შიელოუიფიფე
იფორცე შიოფცეცე იფიფშენამ იწარცე შიოუძამის ფეორცეცეცე

იფორცე-იი აქციინათ სობო შილიეწინსციმ შიელოუიფიფე
იფორცე შიოფცეცე იფიფშენამ იწარცე შიოუძამის ფეორცეცეცე

იფორცე-იი აქციინათ სობო შილიეწინსციმ შიელოუიფიფე
იფორცე შიოფცეცე იფიფშენამ იწარცე შიოუძამის ფეორცეცეცე

იფორცე-იი აქციინათ სობო შილიეწინსციმ შიელოუიფიფე
იფორცე შიოფცეცე იფიფშენამ იწარცე შიოუძამის ფეორცეცეცე

იფორცე-იი აქციინათ სობო შილიეწინსციმ შიელოუიფიფე
იფორცე შიოფცეცე იფიფშენამ იწარცე შიოუძამის ფეორცეცეცე

იფორცე-იი აქციინათ სობო შილიეწინსციმ შიელოუიფიფე
იფორცე შიოფცეცე იფიფშენამ იწარცე შიოუძამის ფეორცეცეცე

დგება ნაზი შემოდგომა.

დგება ნაზი შემოდგომა და მეც სევდით ვეგებები...

შეიცვალა ირგვლივ რაღაც... მაგრამ რა? რომ ველარ ვხედები?

* * *

ოქროს ფოთლებს ხეივნებში ფერხული აქვთ როგორც ძველად...
 როგორც ძველად მთავრიან ცას ღიმი უკრთის მიმზიდველად...

* * *

როგორც ძველად ნიაფ-ქარი დასრიალობს ჩემს მახლობლად,
 ჭკნობის სუსხი ახლოვდება... მხოლოდ მე ვარ ეხლა ობლად...

* * *

იყო ჩემთან... ჩემთან იყო ის თვალეები... ის ღიმილი
 როგორც შორი მოჩვენება, ვით ზმანება ნაზი, ტკბილი...

* * *

აღარ არის... გაზაფხულის ყვავილებთან ერთად მოჰკვდა
 და ეგ გულიც უჩვეულო დარდ-კაეშნით ამიტოკდა.

* * *

ფერ-მიღეულ შემოდგომას მარტოდ-მარტო ვეგებები...
 ველოდები ნახულ სახეს და ლოდინში ვკვდები... ვკვდები!

* * *

ვარსკვლავთ შუქი დაიცარა და განელდა მიმქრალ ცაში,
 მხოლოდ მთიებს ისევე აქვთ იქ სინათლე და კაშკაში...

*
* *

რა წამებაა, როცა იმედთა
 ნაცვლად გულს ჭმუნვა გარემოცავს...
 როცა მეგობართ გუნდი გეცლება,
 როს თანამგრძობი არაფინა გყავს...
 როცა არა ხარ მოხუცებული
 და მაინც გრძნობ რომ არაფისელი,
 როცა უცხო ხარ მთელი სოფლისთვის
 და უცხო არის შენთვის სოფელი.
 სიზმრად გინახავს ხორც-სხმული სახე
 შშვენეირება, თვით სიზმარ-ცხადი,
 ელოდი შენ მას და გიტაცებდა
 ოცნებათ გუნდი ფერად-ფერადი.
 მაგრამ შევი ფრთა სინამდვილისა
 გაგინადგურებს ამ ოცნებას ტკბილს,
 როცა უმიზნოთ, უნიადაგოთ
 გულზელ-დაკრეფით მოელი სიკვდილს.
 ხანდახან ღვინით სავსე ფიალით
 მოკლე ხნით გათრობს ოცნებათ ზოლი,
 მაგრამ რას აქნევ წუთიერ შვებას...
 შენ სულითა ხარ ქვეყნად ობოლი.

*
* *

თეთრ თოვლის ქვეშ სიზმრებს წაჰყვა მთის გრეხილი უბნო, შორი,
და, მღელვარე გაზაფხულზე, ძილს მიეცა ველ-მინდორი.

თოვლის ფიფქით შეიმოსა ნაძვი, ტოტებ-დახლართული,
და, მღელვარე გაზაფხულზე, გაიყინა ნაკადული.

გაიყინა ცის ლაქვარდი, გაიყინა ქვეყნის გული,
და, მღელვარე გაზაფხულზე, ტყე გარინდდა დაბურული.

სად, სად გაჰქრა ასე უცებ ყვავილთა და ფოთოლთ კრება,
და ოცნება გაზაფხულის მუდამ რისთვის მესიზმრება?

იბობოქრე, ცხოვრების ზღვავე ჩემს ირგვლივ
 იბობოქრე, მე რა უნდა დამაკლდეს!
 პიტალოს კლდეს რას დააკლებს ზღვის ტალღა,
 რას დააკლებს ზვირთი გამობრძმედილ კლდეს?
 ბევრგვარ გრიგალს გაღუვლია ჩემს გულში,
 ბევრს ქარიშხალს ურბენია ქვითინით...
 ბევრი ტალღა აღტყენილა გარშემო,
 დაეუსჯივართ შურით, ეკლის გვირგვინით.
 ბევრჯერ ჩემი იალქანი დაშლილა,
 არ მჯეროდა თუ სადმე გამიყვანდა,
 ბევრჯერ, ბევრჯერ მწარედ ავტირებულვარ
 როცა შველა არსაიდან არ სჩანდა.
 ყველაფერი ამ ბრბოლაში დავლუბე:
 იმედები, უმართლობის მხილება...
 რაც დავკარგე, ხომ დავკარგე სამუდამოდ,
 დამრჩა მხოლოდ მწარე გამოცდილება.
 და რაც დამრჩა—მას ვერაფერ წამართმევს,
 უიმედოს, ბედისაგან განამეტს
 და ვიბრძოლებ სტიქიური გულისთქმით,
 რაც დავკარგე, რას დავკარგავ იმის მეტს?
 იბობოქრე, ცხოვრების ზღვავე, ჩემს ირგვლივ
 რას გახდები, ან რა უნდა დამაკლდეს?...
 პიტალო კლდეს რას დააკლებს ზღვის ტალღა,
 რას დააკლებს ზვირთი გამობრძმედილ კლდეს?..

წამების ღამე.

შევბნელი ღამე, წამების ღამე,
 ღამე მწუხარე, ღამე სირცხვილის!
 ოპ, ნეტავი არ გათენდებოდეს,
 არ გაჩნდებოდეს სიწითლე დილის?
 რად მოვექეცი ასე საშინლად,
 განა სამისო მწყუროდა რამე?
 შევ-ბნელი ღამე, სირცხვილის ღამე,
 როგორ ვაწამე, როგორ ვეწამე!
 ნუ, სინანულო! ეხლა არ მინდა
 მთელის არსებით ჩაეხედო ჩემს გულს,
 იქ ვერ ვიპოვი ვერც გამართლებას,
 და ვერც სიბრალოულს, და ვერც სიყვარულს.
 როგორ შევხედო ეხლა იმ თვალებს?
 როგორ შევხედო ეხლა იმ ტუჩებს!
 შევ-ბნელი ღამე, სირცხვილის ღამე
 ხსოვნას ვედარ შლის, წყლულს ვერ მიყუჩებს.
 ნუ, სინანულო! ეხლა არ მინდა
 რომ გამიახლდეს იგი წამება,
 საცაა ხომლი მოჰკვდება ცახე,
 საცაა ნისლი გაიფანტება...
 მალე იფეთქებს აღმოსავლეთი.
 და სინანულიც მოჰკვდება დილის,

ლამე შავ-ბნელი, წამების ლამე,
ლამე მწუხარე, ლამე სირცხვილის.
მოპქრის, მოღელღავს სიო ნარნარი,
ვარდი ირხევა, იფრქვევა ცვარი.
თენღება! ღმერთო ოპ, რად, რად, რისთვის!
ლამე... ის ლამე... დაუვიწყარი.

ალბომი.

მყინვარის თიკვლით მოსილ ყინულზე
ობლობის სიტყვა მგზავრმა დასწერა,
შიგ ჩააქსოვა დაგუბებული
კაეშან-ფიქრი ღა გულის ძგერა!
მყინვარის გულზე დაწერილ სიტყვებს
მზის ფერადები ამოშლის მალე,
ასე წაიშლის ლამაზ ქალის ორთქლს
სარკე სპეტაკი და გამქვირვალე.

მაგრამ ჩემს სიტყვას აქ ამოკვეთილს
ვერ წაშლის ქვეყნის ზრახვა და ენება,
წაშალე თუნდაც ამ ფურცლებიდან
მაგ გულიდან არ ამოიშლება.
გულიდანაც რომ ამოიცილო.
ჰანგებს გაჰყვება სიმღერა თანა,
ქვეყნისთვის იგი არ არის უცხო —
უცხო არაა მისთვის ქვეყანა!

პოეტს.

ინსტრუქცია

ნუ ერწმუნები. ნუ ერწმუნები
 ქალის ნაზ ღიმილს და თვალთა ცქერას.
 იგი წაგართმევს სულის სიწრფელეს
 იგი მოშხამავს ციურ სიმღერას.
 როდესაც იგრძნო რომ ის გწორდება
 უტოლ-მეგობროდ მალე გაგრიყავს,
 ნუ დაივიწყებ იმ მწუხარე დროს,
 რომ მარტო არ ხარ, რომ სხვა ღმერთიც გყავს.

ნუ დაენდობი შენს წრფელ მეგობარს,
 თავისუფლება ვინ დაიმონა?
 ან იმათში ფეთქს მონური გული
 და ან შენა ხარ იმათი მონა.
 როდესაც იგრძნო რომ მათი გრძნობა.
 შენდამი წმიდა ყვავილებს ჰკარგავს
 ნუ დაივიწყებ იმ მწუხარე დროს
 რომ მარტო არ ხარ, რომ სხვა ღმერთი გყავს.

რა არის კაცთა ქება-დიდება?
 იგი ფუქია და წარმავალი,
 მე ბავშვობაში მრწამდა დიდება
 რომ მომეხიბლა მით მხოლოდ ქალი.
 წარვიდა ის დრო... დღევანდელი დღე
 წარსულ იმედებს არ ჰგავს და არ ჰგავს.
 წარვიდა ის დრო... მე მაინც მჯერა
 რომ მარტო არ ხარ, რომ სხვა ღმერთიც გყავს.

როცა დაჰკარგო თავშესაფარი,
არსით არა სჩნდეს ბინა ისეთი
რომ იქ იპოვო შენ მყუდროება
რომ იქ იპოვო შენ შინი ღმერთი,
ნუ დაღონდები... არსებობს მხარე,
სად თანაგრძნობაც არსებობს შენთვის,
იქ დაუდევარ მეოცნებე სულს
ბინა ექნება მუდამ, ყოველთვის!

იქ ლოცულობდა პეტრარკას სული,
იქ მუსიკობდა თვით დანტეს ქნარი,
და ბაირონის ამაყმა ლელვამ
მხოლოდ იქ ჰპოვა ნავთ-საყუდარი,
იქ რუსთაველის დატრიალდება
შემოქმედების წრფელი ნადიმი,
და იქ ტოკავდა უცნაურ გრძნებით
ბარათაშვილის მწუხარე სიმი.

ვაი მას, ვისაც იმედ-დაკარგულს
ვერა-რა შველის, ვერა-რა იხსნის...
შენ კი, მძლეველო, ნუ დაღონდები
თვით ეგ წამება შენვე ღმერთად გქმნის!

ჩემს ირგვლივ.

აჰა, ჩემს ირგვლივ ყველაფერმა იცვალა ფერი,
ვარდ-ყვავილებათ მოიქარგა წყაროს ნაპირი.
მზისა სხივებით აფერადდა ცისა ეთერი
ქალაზე მწყესის ალულუნდა მწუხარე სტვირი...
წყნარმა ოცნებამ არე-მარემ გარემოიცვა,
შეამკო იგი ყვავილებით და მორცხვი ვნებით,
ვით მოჩვენება—გაზაფხული დაეშვა ქვეყნად
გაასვენებენ შემდეგ ცხედარს ამ გვირგვინებით.
გავყვები კუბოს თავდახრილი და მოწყენილი,
გული არ იზამს კვლავ სიკოცხლით რომ ავითრთოლო.
ყველა გათავდა, ყველაფერმა იცვალა ფერი,
მარტო ჩემს კვნესას განუსაზღვრელს არ უჩანს ბოლო.

ქალწული.

როგორც წყნარი ღიმილი
ნათელ კაეშნიანი,
ღამე დაუვიწყარი
ღამე სუბუქ-ფრთიანი,
ეფინება მაღალ მთებს
ეფინება ველს მწვანეს,
და ვერცხლისფრათ ანათებს
მკედართა სამყოფ სავანეს
ჯვრებს და ლოდებს, აკლდამებს
ლანდი ღონე-მიხდილი
დასწოლია აჩრდილათ
შავი როგორც სიკვდილი.
ღამის სიო ზვირთივით
ბალახს ეღუდუნება...
და მთლად გარინდებული
მას ყურს უგდებს ბუნება.

ჩუ, სად ისმის ქვითინი
გულით ამონაბეჭქი,
ოჰ, არ გესმის ეს ოხვრა?
სიოვ, დაჩუმდი მეთქი!
ოჰ, რამდენი ტკივლი
რამდენი მწუხარება

და რამდენი ვაება
 ამ ხმებში იფარება.
 სდგას ქალწული საფლავთან
 და მთებს კი ღამის ჩრდილი,
 დასწოლია ლანდებათ
 შავი - როგორც სიკვდილი

იშინებდა მისი გული

— უფრო ანტიფონ

ქმედებს ქალს ანტიფონ

მსოფლიო საბრძოლველად, აუ

ქმედებს ღოგისა საბრძოლველად

მეზღვეუც, მანტროუ აუ მანტროუ

იუიუდინ-ცხოვ იუიუ

დაუიუიუა საუიუიუა

იუიუიუიუიუ სოიუიუიუიუ

იუიუიუიუიუიუიუიუიუიუ

...ანტიფონი ანტიფონ

იუიუიუიუიუიუიუიუიუიუ

ანტიფონი მანტროუ

მანტროუ

იშინებდა მისი გული

...იუიუიუიუიუიუიუიუიუიუ

მანტროუ მანტროუ

!იუიუიუიუიუიუიუიუიუიუ

იუიუიუიუიუიუიუიუიუიუ

ანტიფონი ანტიფონი

ანტიფონი ანტიფონი

სამშობლოში

აჰა ის კუთხე, ის არე—მარე
 სადაც ოცნება გვირგინებს ჰქმნიდა
 სად სიყმაწვილე, სწრაფი ვით ტალღა,
 ვით ტალღა სწრაფი გაჰქრა, წავიდა.
 აჰა ის მთები, ცად აზიდულნი,
 მუღმივი თოვლით მოსილი მთები,
 წავიდა გაჰქრა სულ-ყველაფერი
 როგორც, ზვირთები, როგორც ზვირთები!
 აი ტყე, სადაც ვხეტილობდი
 მთის ნიაფივით თავისუფალი...
 სადაც ყმაწვილურ აღტაცებაში
 ხარობდა გული, ხარობდა თვალი!

* * *

რას აქნევს სული თავისუფალი
 საქართველოსას დრტვინვას უმიზნოს,
 დღეს მშვენიერი თავისუფლება
 იქ არვის ძალუძს იგრძნოს და იცნოს.
 ბედო, წაიღე, რაც მოგიცია,
 წაიღე კაცთა პატივცემა,
 წაიღე ჩემი მგოსნის გვირგვინი,
 ყმაწვილთა ოხეთა და ქალთა კდემა,
 წაიღე ყველა, — მე არ ვინანებ
 რაგინდ საშინელ ცეცხლში ვდნებოდე,

მე ამ მონებში ცხოვრება არ მსურს—
არ მსურს რომ მათში მეც ვითვლებოდე.
გთხოვ დამიბრუნე ჩემი სამშობლო
სადაც მალხენდა ოცნება ყრმობის,
სადაც არ ვგრძნობდი თუ რას ნიშნავდა
ფიქრი სირცხვილის, ფიქრი მონობის,
სადაც ფრთა-სუბუქ ღამის სიოსთან
შემძლო ფიქრის წრფელად განდობა,
ოჰ, დამიბრუნე ჩემი სამშობლო,
ჩემი სპეტაკი ახალგაზღობა!

ვერსად, ვერასდროს...

ვმოგზაურობდი... მე მინახავს მუდმივი თოვლით
შემოსუდრული კავკასიის ამაყი მთები,
იმათ ალერსში მსურდა შენი გადავიწყება,
მაგრამ აჩრდილო, წუთითაც კი არ მაფიწყებდი!

თერგის მშფოთარე ხმაურობას მე ყურს ვუგდებდი
და შევაჯერე დარიალის ბილიკ-კორდები,
განშორებითა მსურდა შენი გადავიწყება,
მაგრამ შენს აჩრდილს, სიციცხლეო, ველარ ვშორდები!

... და ვმოგზაურობ... კიდით-კიდე, ზღვა-და-ხმელეთზე
მიჰქრის, მიტაცებს მწუხარების ამაო ფრთები,
მაგრამ ვერასდროს ვერ გივიწყებ, და ისიც ვიცი,
ვერსად, ვერასდროს, ვერც ერთი გზით ველარ შეგხვდები!

უცხო მოგონება.

თითქო სიოს ფრთის შეხებით ჩამოსცვივდა ყვავილს ნაში,
და ჩასძირა ლაქვარდმა ტბამ დაზნექილი ტბის ლერწამი;

თითქო ბნელი შემოდგომის წვიმის ზურმუხტ-მარგალიტმა,
ღამის ნისლში ააკვნესა დადუმებულ კნართა რითმა.

თითქო მთელი უკვდავება სრიალებდა ლაქვარდ ცაზე,
და ლაქვარდის ამოოხვრით კრთოდა თვალთა სილამაზე.

ოჰ, თვალეები! არ მინახავს მე თვალეები უკეთესი,
მათში კვნესდა კაეშანი, მისტიური ცეცხლის მთესი;

მათში ფეთქდა უკვდავების უხილაეთა ტალღათ კრება,
რაც არადროს არ მოჰკვდება, რაც არასდროს არ გაჰქრება.

და როდესაც მე ტყვედ ვყავდი იმ თვალეების ჯადო-გრძნებას,
მწარე კვნესით ვიგონებდი რაღაც უცხო მოგონებას.

ამაოდ ცდილობ.

ამაოდ ცდილობ რომ ჩემის სახის
გულის სიღრმეში წაშალო კვალი,
ის იქ იცოცხლებს, როგორც ტბის გულში
ჰაეროვანი სახე ფერ-მკრთალი.
ვერ განიშორებ ეინიან წარსულს
მოგონებებში ვერ წაშლი მის კვალს,
მუდამ აანთებს ის შენს თვალებში
ბედნიერ დღეთა ცხოველ ნაპერწკალს.
წადი სადაც გსურს... შორს, მარტო მყოფი
როგორც დემონი მოუსვენარი,
არ მოგასვენებს მისი დაღლილი
და გატაცებით მკვნესარე ქნარი.
და სახე მკრთალი, დაღონებული,
მარადის თვალწინ დაგეხატება
ბევრჯერ იტირებ და იჭვითინებ,
ბევრჯერ წარსულზე გული დაგწყდება.
მოჰკვდი, რას ნიშნავს? სამარეშიდაც
თან ჩამოგყვება მწველი სიმღერა,
რომ დაგიბრუნოს განსვენებაში
სოცოცხლის სულა და ვნების ძგერა.
და როცა ცრემლი განშორებისა
ტრფიალის სურვილს გაუცხოველებს,
გიჟური ვნებით ზედ დააკვდება

ორ გველს და ორ ლერწს: შენს დაღლილ ხელებს
სიმებს გააბამს ორთა გულს შუა,
სიმლერას მოჰყენს ტყესა და ველებს,
და ამ ჰანგებში თვით უკვდავება
შენს სურვილებსაც აამეტყველებს.
და ფერფლი შენი მივიწყებული
სამარის ჩრდილით გამოიგმობა,
ასეთი არის ტრფობის სიმლერა,
და ასეთი თვით იგი ტრფობა!

ერთხელ...

წვიმა და ქარი ერთხელ ღამით, შემოდგომისას
მძვინვარე ქარიშხლად გადაიქცა და იწყო ქროლა.
დაიგუგუნა შუალამის შავმა გრიგალმა,
მიაწყდა ხეებს, ააკვნესა და აათროლა.
კარი, ფანჯრები, სარკეები მთლად აძაგდაგდენ,
სანთელთა შუქმა ქარიშხალთან დაიწყო შებმა,
მიირბ-მოირბა მოელვარე დიდი კანდელი
და რეკა იწყო მისმა მწვანე მინის მძივებმა.
მე ვკანკალობდი. უცნაურ ძალს ტყვედ ჰყავდა მაშინ
ქარის აკკორდათ გარდაქმნილი ჩემი არსება.
როგორ მწუხროდა ქარიშხალია ერთად გაფრენა
ბრძოლა, სიცოცხლე, სიყვარული, სიამე, შვება!

სიკვდილი.

მას სიკვდილის დროს ეჩვენებოდა,
რომ სული, ხორციტ განშორებულნი,
ცისა ლაქვარდში დასრიალობდა,
სადაც შუქს ჰფენდა ვარსკლავთ კრებული.
და გადაცურდა უსაზღვრობაში
თავისუფალი, ფრთა-მოელვარე,
და დაეწყების წმინდა უფსკრულში
გადაადნა ზრუნვა და ფიქრი მწარე...
და ღიმილს ჰგვრიდა მას ქვეყნიური
ყოველი ტრფობა, ყოველი ვნება,
რა უქმად სჩანდენ ყოფნის დღეები,
რა ფუჭი იყო კაცთა დიდება.
აქ არ სუფევდა კაცთ სიხარული,
არც კაცთა ვრცელი ტანჯვა-წაშება,
და სიკვდილის დრო გაჰქრა ყოველგვარ
გამოცანათა იღუმალება.

ედემის კარებთან.

სული მწუხარე, სული ცოდვით გამოწვეული,
ედემის კარებს დაღვრემილი მიუახლოვდა,
ყოფნის ღელვისგან დავრდომილი, იქვით სნეული,
ღღის ელვარებით მარტო ჩრდილად გადაქცეული,
თვალეებით სთხოვდა ბედს ზენაარს, თვალეებით სთხოვდა!

განსასვენებლად სულს სწყუროდა ხეების ჩრდილი,
ისე საამოდ ირხეოდა ტყე დაბურული,
ისე აღმძვრელად სისინებდა ნიავი გრილი,
ისე წარმტაცად მოისმოდა ფრინველთ ჟივილი,
რომ დიდხანს, დიდხანს კრძალვით იღვა ცოდვილი სული.

მისთვის არ იყო ეგ ედემი გაშენებული,
არც ეგ სიგრილე გაჩენილი არ იყო მისთვის,
ედემის სახე მას ამაოდ მოსტაცებდა თვალს,
ამაოდ ფიქრი უხატავდა ტკბილსა მომავალს,
მას, ბედისწერით დასჯილს მწარე უკვდავებისთვის.

ცის უდაბნოში შემდეგ იყო მხოლოდ მოწყენა,
ნეტარის ძილით ისვენებდა ანგელოსთ გროვა,
მარტო ცოდვილმა ქვეყნის სულმა ვერ მოისვენა,
სიზმრად თუ ცხადში თან დასდევდა ის შორი ლხენა,
რაც როსმე ნახა, მაგრამ თვით კი ვერ მოიპოვა.

უხილავი.

აივაზოვსკის სურათის წინ.

მზე დასავლით იღველფება, ღამის ბინდი ხლართავს ჩადრებს,
 ლურჯ ცის ფსკერზე სხივი ჰკვდება, სალამს აძლევს ჩანჩხებს
 და მკვდრებს,

ფიქრში თავი დაუხრიათ სასაფლაოს დარაჯ ქანდრებს,
 და ნაღველი შეპარვიათ სურნელოვან ალენდრებს...
 მარტოდ მარტო ვეხეტები საფლავთ შორის ვაჟღერებ ქნარს,
 უხილავი მწუხრის ჩრდილში მეუბნება უკვდავ ზღაპარს:
 „მე სული ვარ შემომკმედი შეუზღუდველ სულთა თანა,
 სამუდამო — როგორც ღმერთი, დაუძლევი — ვით სატანა,
 ყოფნამ ყოფნას უკვდავება უხილავათ დაატანა,
 თქვენ, მცოცავნო, უკვდავება გიკვირთ განა, შეგშურთ განა?
 ერთი ხელით ხომალს დავატავ, მთვარეს მოვხვევ ოქროს სხივებს,
 სიბნელისგან მზის შუქს გავყობ ანათროლებს, ანამძივებს,
 ერთის სუნთქვით დედამიწას გადავაფქვრევ ნაზ ყვავილებს,
 მთას გრიგალი დაუბერავს, ააკვნესებს, ააკივლებს...“

უხილავი ყველგან სუფევს, უხილავი ყველგან გეძებს,
 უხილავი გაგახარებს, უხილავი აგაკვნესებს,
 დედამიწავ! სული მეფობს შეუზღუდველ სულთა თანა,
 სამუდამო — როგორც ღმერთი, გაბედული — ვით სატანა.“
 დედამიწას გარინდებულს მოხვევია ფიქრთ სამოსი,
 რალაც სევდით გამსჭვალულა მშვიდი სუნთქვა მიდამოსი,
 მზე დასავლით იღველფება, ღამის ბინდი ხლართავს ჩადრებს,
 და ფიქრებს სწოვს სურნელებად ცელქი სიო ალენდრებს.
 ისევ ისევ ვეხეტები, საფლავთ შორის ვაჟღერებ ქნარს,
 ისევ ისევ მეუბნება უხილავი უკვდავ ზღაპარს.

თვით მიმოზა...

მე მიმოზა დავინახე, უდაბნო და შიშველ მთაზე
მარტო იყო... ნათესავი არ გააჩნდა ქვეყანაზე.

ძირს კი, სადაც სადაც ქვეყნიური ვნების ხმები სულს სწამ-
ლავედა,
მარტოობა არ სუფევდა... მეგობრები ყველას ჰყავდა.

ეჰ, გულის-თქმავ! რა ვუყოთ თუ მარტოობა შენც გხვდა
გზაზე,
თვით მიმოზაც ხომ მარტოა უდაბნო და შიშველ მთაზე.

და რა ვუყოთ, ბედო ჩემო, თუ ყოველთვის, თუ ყოველთვის
სამშობლოსთვის შენ უცხო ხარ, და უცხოა იგი შენთვის?—

ის ყოველთვის მარტო არის ვისიც სული, ვისიც გრძნობა,
ფაქიზია და ქვეყნიურ გატაცებებს ვერ ენდობა.

ქალი და ხელოვნება.

ხავერდოვან მინდვრის ბალახს მობიბინე არხვეს ქარი,
თითქო ალერსს ევედრება და ჩურჩული ისმის წქნარი.

მაგრამ მალე დაღლილ ყვავილს გაშორდება ცელქი ქარი,
გაიტაცებს ობოლ ყვავილს სწრაფ-უმიზნო ნიაღვარი.

გატაცებულ მგოსნის ჰანგებს გაგიყვებით ისმენს ქალი.
თითქო, სურს რომ ამ ჰანგებში გარდაიქმნეს ძილ-გამკრთალი.

მაგრამ მალე ცელქი ქალი ვით ყვავილებს თეთრი მტვერი.
გაშორდება დაღლილ მგოსანს, მობეზრდება ყველაფერი.

მე მინახავს ყვავილებზე მონავარდე თრთის პეპელა,
აშრობს და სკლის ყვავილის გულს ისე ნახად, ისე ნელა...

მაგრამ მალე ყვავილის მტვერს კმაყოფილი მოსცილდება,
ყვავილი სულს განუტევებს, პეპელა კი პეპლად რჩება!

ასე მგოსნის წრფელ სიმღერას ქალის ნახი სევდა ბურავს,
სულ ქალი სვამს ამ სიმღერას სანამ მთლად არ ამოსწურავს.

ამოაშრობს გრძნობიერ გულს, საუკუნოდ მოსცილდება,
სიმებს დასწყვეტს საბრალო ქნარს ღ ქალი კი ქალად რჩება.

დავიღალე მე ამ ამბით... თქვენ, მხატვრებო, თქვენც, მგოსნებო,
დაგრჩათ კიდევ ქალში რამე სანეტარო, საოცნებო?

07260907

*
*

როგორც სინათლე მოხეტიალე
გადიელის თვალწინ ტკბილ დღეთა გუნდი
და შემდეგ... შემდეგ ტკბილ სიზმარ-ცხადში
ჩაიხვევს ფიქრებს ღამის ბინდ-ბუნდი,
ამ ბინდ-ბუნდშიაც ნახ ფრთა შეხებით
სიკბადის შვილი, ტკბილ დღეთა კრება,
როგორც სინათლე მოხეტიალე,
ისე გადიელის, ისე გაპქრება.

იღვალე.

სიყმაწვილის ტკბილთა დღეთა მოჩვენება მე შევკმენი,
 მასში კრთოდა სილამაზე 'მარავანდედ — შუქის მფენი.
 მასში წმინდა, უჩვეულო, ზეციური ცეცხლის მჩენი,
 ცისფერ თვალებს ანაზებდა სინარნარე აღმაფრენი.
 და დღე-და-ღამ იმ ოცნებას ატარებდა ფიქრი ჩემი,
 იღუმალად არ-რა მქონდა მწუხარე ეამს ნუგეშ-მცემი,
 ნისლით იყო დაბურული ჩემი ზეცა და ედემი,
 და სალ კლდისკენ მიმართული იმსხვრეოდა რწმენის გემი.
 მხოლოდ ერთხელ შევამჩნიე მოჩვენების მსგავსი სახე,
 ჰაეროვან და მიმზიდველ ქალწულთ შორის დავინახე.
 შემდეგ ბევრი ვივარაგა, მთადაბარი გადავლახე,
 მაგრამ მაინც ვერსად ვნახე იმ თვალთ შუქი მოცახცახე.
 დარდ-კაეშნით შესუდრული არ ვითვლიდი ყოფნის დღეებს,
 დემონიურ სულის ლტოლვით გადავევლე მთებს და ტყეებს,
 ეკლიანი გზის სიძნელე დავძლიე და გადავლახე,
 მაგრამ შენი ნაზი სახე, ვერსად ვნახე, ვერსად ვნახე!
 ცის ფსკერიდან ხმელეთამდე მოვიარე კილით-კიდე,
 ავაშფოთე ზღვის ტალღები, დავარღვიე ტბის სიმშვიდე,
 ყმაწვილური გატაცებით ზვირთი ზვირთებს დავაჯახე,
 მაგრამ შენი ნაზი სახე ვერსად ვნახე, ვერსად ვნახე.
 დავითვალე ყვავილთ გუნდი, ტბის ლერწმებიც ვათვალთვალე,
 არყოფნის წიგნს დაუუკვირდი, ყოფნის წიგნიც გადავშალე,

წაეკითხე ცის ლაქვარდზე ვარსკვლავათ თრთოლვა მოცაბ-
ცაზე,

მაგრამ შენი ნაზი სახე ვერსად ვნახე, ვერსად ვნახე!
სად არ ვიყავ, სად არ გძებნე, ვის არ ვკითხე, ვის არ ვთხოვე,
გავცილდი ხალხს მოფუსფუსეს, შევიყვარე სიმარტოვე,
რომ ოცნების სამეფოში ერთხელ მაინც დამენახე,
მაგრამ შენი შორი სახე ვერსად ვნახე, ვერსად ვნახე.
და დღე-და-ღამ იმ ოცნებას კვლავ ატარებს ფიქრი ჩემი,
იღუმალად არა-რა მაქვს მწუხარე ქამს ნუგეშ-მცემი,
ნისლით არის დაბურული ჩემი ზეცა და ედემი,
და სალ კლდისკენ მიმართული იღუპება რწმენის გემი!

სიწითლე.

ღამე ღღეს შეხვდა აღდგენილს მკვდრეთით,
და გადაჰკოცნა აღმოსავლეთით.

მაშინ გაწითლდა მორცხვი სახე დღის.
მას შემდეგ იგი ღამის ჩრდილს უფრთხის,

ასე, მე მახსოვს, კოცნით ნაკვალი
შენს ლოყის ძირში წითელი ხალი.

პატარა ხალი, კოცნის შემდეგ რომ
დააჩნდა სახეს და წაშალა დრომ.

მაგრამ მაშინ კი გადიდდა ხალი
სახეს მოედო ვით ნაპერწკალი.

მოედო! ასე კაეკასის მთებს
აერორა მორცხვი ცეცხლით აანთებს

და შემდეგ ვარსკვლავთ უამბობს კრებას,
განცდილ სიამე-ბედნიერებას.

მე მესიზმრება.

მე მესიზმრება კოცნა არა ჩვეულებრივი,
 რაღაც სპეტაკი და უმწიკვლო, როგორც ცის ვნება,
 ჰაეროვანი — როგორც სიოს წელი აღერსი,
 მსუბუქი როგორც გაზაფხულის დღეთა შვეწება.

მე მესიზმრება ქვეყნისაგან განშორებული
 მხურვალე ლოცვით დაქანცული ქალწულთა კრება,
 და თვალთა ცქერა სათნოებით, ღმობით აღესილი
 მე მესიზმრება.

მე მესიზმრება რაღაც წმინდა, შორი ქვეყანა
 სადღაც, ოდესღაც ზმანებული, ერთხელ ნახული...

მე მესიზმრება ანგელოზთა ციური ნანა,
 ღამის დუმილში ჩაქსოვილი და ჩასახული.
 ტკბილი ოცნება გამიტაცებს, ვით სიზმარ-ცხადი,
 მკრთალი სინათლით სევდის წისლი შიდის და ჰქრება...
 და რაღაც წმინდა, შორეული, უცხო ქვეყანა
 მე მესიზმრება!

მე მესიზმრება ტკბილი ძილი, სამარადეთამო,
 ირგვლივ ბინდბუნდი და დუმილი ჯაურღვეველი,
 მესმის, არც მესმის ქვეყნიურთა ვნებათ ძახილი
 თუ ეს სიოზე თრთის, შრიალებს მწვანე ტყე-ველი?
 თუ ეს ზღვის ზვირთის სიმღერაა, რომ გამოისმის?
 თუ ეს ზღვის ზვირთის სიმღერაა უცებ რომ სცხრება?
 და ტკბილი ძილი, სამუდამო, დაურღვეველი,
 მე მესიზმრება!

სიყვარული და ხელოვნება.

მთის ასული სერზე შესდგა იღუმალის ხმით გართული,
შუბლს გვირგვინი უმშვენებდა დაფნის ფოთლით დახლარ-
თული.

და ოქროსფრად, და ოქროსფრად ელვარებდა თმა სხივნართი,
და სიოზე ირხეოდა გამჭვირვალე თეთრი კვარაი.

და თითები რითმებივით ჩამოქნილი, ჩამომდნარი,
ქნარს შეეხო და აღელდა უჩვეულო დელავით ქნარი.

თვითონ სიოც კი აღელდა და გაიბნა წარმტაც ხმებში,
თვით პეპლებმაც უცნაური ცეკვა იწყეს ყვავილებში.

ყვავილებიც კი აღელდენ და აღელდა ირგვლივ ყველა,
არე—მარე შთაგონების წმიდა კრემლმა დაასველა.

ამ დროს გაჩნდა ქალწულთან ყრმა, სიყვარულის წრფელი
სახით,
დაიჩოქა და ხორცსხმულ სულს უთხრა თრთოლვით და ცახ-
ცახით:

„ოჰ, გიპოვე! მე მიყვარდა შორეული შენი სახე,
დიდხანს გძებნე, მაგრამ მაინც ვერსად გნახე, ვერსად გნახე“.

ცეცხლად იქცა ორთა გულში შეერთების მწველი ვნება,
ერთი იყო სიყვარული და მეორე ხელოვნება..

ბუნებაო, როცა შენ მათ მკვეთრი თვალი გაუსწორე,
ორივ მოჰკვდა, აღარ იყო არც ერთი და არც მეორე!

მე და ლამე

ეხლა, როცა ამ სტრიქონს ვწერ, შუალამე იწვის, დნება, სიო სარკმლით მონაქროლი, ველთა ზღაპარს შეუბნება.

მთვარით ნაფენს არე-მარე ვერ იცილებს ვერცხლის საბანს, სიო არხევს და ატოკებს ჩემს სარკმლის წინ იასამანს.

ცა მტრედისფერ, ლურჯ სვეტებით ისე არის დასერილი, ისე არის სავსე გრძნებით, ვით რითმებით ეს წერილი.

საიდუმლო შუქით არე ისე არის შესუდრული, ისე სავსე უხვ გრძნობებით, ვით ამ ლამეს ჩემი გული.

დიდი ხნიდან საიდუმლოს მეც ღრმად გულში დავატარებ, არ ვუმელავენებ ქვეყნად არვის, ნიავსაც კი არ ვაკარებ.

რა იციან მეგობრებმა თუ რა ნალევს იტევს გული, ან რა არის მის სიღრმეში საუკუნოდ შენახული.

ვერ მომპარავს ბნელ გულის ფიქრს წუთი წუთზე უამესი, საიდუმლოს ვერ მომტაცებს ქალის ხვევნა და ალერსი;

ვერც ძილის დროს ნელი ოხვრა, და ვერც თასი ღვინით სავსე, ვერ წამართმევს მას, რაც გულის ბნელ სიღრმეში მოვათავსე.

მხოლოდ ლამემ, უძილობის დროს სარკმელში მოკამკამემ, იცის ჩემი საიდუმლო, ყველა იცის თეთრმა ლამემ.

იცის— როგორ დავრჩი ობლად, როგორ ვევენე და ვეწამე, ჩვენ ორი ვართ ქვეყანაზე: მე და ლამე, მე და ლამე!

ქალწულის ოცნება.

როცა მთვარის ნაზი შუქით ივერცხლება ალვის ტანი
და ლანდებით იმოსება დაჩრდილული ხეივანი,

ყვავილები ირხევიან და ირხევა ცაცხვის ჩრდილი
და ირხევა ტბის უფსკრული ვარსკვლავებით მოქედილი—

ამ დროს სარკმელს დაყრდობილი ახალგაზრდა ქალწული სდგას,
სდგას, ოცნებობს და სიფრთხილით უდარაჯებს ღამის სუნთქვას.

ღამის სუნთქვა ასე ამბობს, ღამის სუნთქვა ასე მღერის:—
„ეს ქალწული რას გვიყურებს, ეს ქალწული რას გვიცქერის?“

მთვარე ხვალაც ცაზე ივლის, მთვარე ზეგაც ივლის, ივლის...
და ქალწულს კი არ შერჩება ეს ოცნება სიყმაწვილის...

ის ოცნება წუთიერი თან წაჰყვება დროთა ელვას
არ დაინდობს ყმაწვილურ ფიქრს და ყმაწვილურ გულის
ღელვას...“

მწუხარე დგას კვლავ ქალწული... ითვლის, ითვლის ვარსკვ-
ლაეთა კვალს,
ვარსკვლავთა კვალს ნისლი უელის და ცრემლები ქალწულის
თვალს...

გეთსიამაინის ლაშვი.

სიჩუმეა...

მხოლოდ წყნარად თუ ირხევა დაფნის ტოტი,
მხოლოდ ნაძვი თუ ირხევა, თორემ ისე სდუმს წალკოტი...

სიჩუმეა.

ჩემად, მშვიდად მირონინებს მთების სიო ფრთების რხევით,
და კედრონის ნაკადული მას ბანს აძლევს ხმა-შერევით.

ჩუ, ფეხის ხმა!

მოდის ქრისტე და მიწყნარდა ბალ-ბუჩქნარი

და ლოცულობს მაცხოვარი და ოფლი სდის, როგორც ღვარი.

მალე, მალე მას ჯვარს აცვამს უგუნურთა ურცხვი კრება,

მალე საფლავს მიეცემა, მაგრამ ქრისტე კვლავ აღსდგება.

კიდით კიდეს მოედება მისი წრფელი ქადაგება,

და ეგ ლოცვაც უშედევით არ ჩაივლის, არ გაჰქრება!

სიჩუმეა.

არე-მარეს აღდგომის ჰფლობს სიხალისე,

მხოლოდ სიო თუ ირხევა, თორემ ისე, თორემ ისე

სიჩუმეა,

სიჩუმეა...

გურიის მთები.

წინ, მეეტლევ!

ეგ ცხენები გააქანე, გააქანე!

მსურს, რომ ერთხელ კიდევ ვნახო გაზაფხულის მთები მწვანე.

მსურს, რომ დაფნით გადავხლართო მძიმე ფიქრთა

ოკეანე...

წამიყვანე!

მთები! როგორ შვენის მათზე გაზაფხულის ბუჩქ-ფოთოლი,
როგორ შვენის ველზე ნამი გამქვირვალე როგორც ბროლი.

ცა ისე მოწმენდილი, ცა ისეა შეუმკრთალი,

რომ ანგელოზს დაინახავს მოდარაჯე კაცის თვალი.

კიპარისი ისე ღელავს, ისე ღელავს, ისე ღელავს,

ისე ტოკავს, ისე ტოკავს, როცა ქარი გადათელავს
წყარო, კლდეში მოჩუხჩუხე, წვეთ-ანკარა, ვით ცის ვნება,

დაფნის ბუჩქთა მწვანე ჩარჩოს ეომება, ეხეთქება.

და ჩანჩქერი მთით ნასხლეტი დაფერილი დილის სხივით

ძირს ეშვება და იფრქვევა და გადადის რძის ქაფივით.

ვღგვეარ მთაზე... და სიჩუმის იღუმალის მესმის ენა

და მიტაცებს სწრაფი ფრთებით პოეტური აღმაფრენა.

ვხედავ სოფლებს სიკოცხლის და განახლების თვალით მზირალს,

ვხედავ სურებს, ვხედავ დაფნარს, ვხედავ მღუმარ ნასაკირალს.

ჩუმად! ვილაც მღერის მთაზე... რა ძალაა ამ ტკბილ ხმაში,

არსად ისე არ მღერიან როგორც აქ, ამ ქვეყანაში,

არსად, არსად არ არსებობს ბრძოლის ეინი, ბრძოლის ქარი,

არსად ისე არ გადმოხეთქს უკმარობის ნიაღვარი,

და არსად მთელ ქვეყანაზე არ ჰკოცნიან ისე ვნებით,
ისე ცეცხლით, ისე ღინით, და იმგვარი გატაცებით.
ვერსად ისე ვერვინ გაგხვევს გამოუცნობ ცეცხლის ტბაში,
როგორც ლერწამ-ქალწულები აქ, ამ წარმტაც ქვეყანაში.
და, შეეტლევ,
თუ მათ აღერსს ვერ ველირსე გეთაყვანე,
სააღერსოდ ისევ მიწვევს გაზაფხულის მთები მწვანე...
მაშ გარეკე ეგ ცხენები,
სადმე შორს, შორს წაიყვანე,
გამაქანე,
გამაქანე!

გეტერა.

ღამის ლეგენდა დაჰქრის, დასცურავს,
 ჩანგის სიმების მოისმის ელერა,
 თავდავიწყების საესე მორევში
 დღეს ლხინს ეძლევა ქსანტე, გეტერა.
 ტკბილ ნეტარების მღუმარებაში
 აჰა, სიმლერაც გაისმის წყნარი,
 ხან ნაზი, როგორც თოლიას კენესა,
 ხან მწველი — როგორც სატანის ქნარი.
 ველური ცეკვა, თასთა წკრიალი,
 მოწყენილ კაცთა ხარხარი მწარე,
 მელიოდიური, გაძაფული ხმა
 და სინანულის ჰანგი მგზნებარე,
 ყველა ამ ხმებში დაგუბებულა,
 შეერთებულა და აღის ცამდე,
 ჰანგი, შექმნილი ღეთის დასაგმობლად
 და დაშვებული სინანულამდე.
 გადაშვალამდა. თასები ღვინით
 დაიცალა და ისევ ივსება,
 მოწყენილია რაღაც გეტერა,
 სხვა ყველა დათერა, ის კი არ თერება.
 საცაა ხომლი ჩაჰქრება ცაზე,
 მთვარის ნათელი ღნება და ჰკვდება,
 ფანჯრის ფარდიდან დილის რიქრაქი
 აღმოსავლეთით ოდნავ იღვრება,

და განთიადის თეთრი ღრუბელი
 აცურდა ისე, ვით იალქანი,
 და თრთის მხიარულ დღის მოლოდინში
 გაშიშვლებული გეტერას ტანი.
 უეცრად ვილაც სტუმართაგანმა
 ფანჯარას ფარდა გადააკალა
 და განთიადის ელვარე სხივი
 მსწრაფლ გადმოიჭრა, ვით ცეცხლის ძალა,
 გააცხოველა და გაანათა
 გაშიშვლებული გეტერას ტანი,
 გარინდდა ამ დროს მთელი დარბაზი,
 არ ზის არც ერთი სტუმართაგანი.
 მათ წინ გეტერა იდგა რომ სული
 სხეულისათვის მიეცა გრძნობით,
 მწუხარე – თავის უმიზნო ბედით,
 ამაყი – თავის მიშვიდველობით.
 ოქროსფერ თმებით შემობურულ შუბლს
 ღვთაებრივობის აჩნდა ნიშანი,
 მზის სხივზე თითქოს ოქროსი იყო
 გაშიშვლებული გეტერას ტანი.
 იმგვარად თეთრი. ვით მარმალილო,
 თრთოდა, ტოკავდა ძლიერი მკერდი,
 როცა იქავე მდგომმა მხატვარმა
 ურცხვ ქალს შესძახა: „ქსანტე, შეჩერდი!
 ქსანტე, მაგვარად განაბე სული,
 ოჰ, არ დაიძრა, გთხოვ, გვედრები,
 გავაფუკვდავებ შე მაგ შენს სხეულს,
 საუკუნეთა წაგიღებს ფრთები,

ქარიშხლიანი შენი წარსული
 აღსდგება, რომ კვლავ გაილოს ხმები,
 იცხოვრებ ქვეყნად მაშინაც, როცა
 სხეულით ქვეყნად აღარ იქნები“!
 სთქვა მოქადაკემ... მაშინვე მიწა
 გადაურია, დასწნა, დაგრიხა,
 და წუთის უმაღ უკვდავ ქანდაკად
 გადააქცია უბრალო თიხა
 და აფროდიტას სახედ ტაძარში
 დასდგა, რომ მისთვის ეცათ თაყვანი,
 და დიდხანს, დიდხანს იცოცხლებს კიდევ
 გაშიშვლებული გეტერას ტანი.
 გამოგვიქროლებს ძველი ფიქრები,
 ოდნავ შეარხვეს ოცნების აკვანს,
 არვინ იკითხავს — თუ რას ჩაედევართ,
 არვინ იკითხავს თუ ვის ვცემთ თაყვანს,
 ან რომელს ვხედავთ ამ ერთ სახეში
 ან რაა ჩვენი ლოცვის საგანი,
 წმიდა ტაძარში თვით აფროდიტა
 თუ სათაყვანო გეტერის ტანი?

მესაულავე.

მესაფლავე, შენ ამბობ რომ ქვეყანაზე ვინც კი კვდება,
 იმ წუთშივე მისი ჩრდილი ყველა ჩვენგანს ავიწყდება?
 ეჰ, არ მჯერა მე ეგ რაღაც... მომაბეზრე კიდევ თავი,
 და შესწყვიტე, თუ ღმერთი გრწამს, ეგ დაცინვა გულსაკლავი.
 ვარდის თვეა, მაისია, ნორჩ ბალახებს სიო არხვეს,
 ხეებს ყვავილთ თეთრი გუნდი როგორც თოვლი ისე აწევს,
 მზე ნარნარი სხივებს აფრქვევს და სითბოში მთა-ბარს ახვევს,
 ყვავილებით მოქარგულა არე-მარე მომხიბლავი.
 ვერა ხედავ, იმ საფლავეზე, როგორ სტირის ობლად ქვრივი?
 რა რიგ შევენის ახალგაზდა ქალს ეგ სევდა ღვთაებრივი!
 განა გუშინ არ იყო რომ ამ მოკლულმა დარდით ქალმა
 ცრემლი ღვარა, როცა სარტფო ცივ სამარეს მიესალმა?
 დღესაც იგი იმ სამარეს გულმოკლული დაქვითინებს,
 დღით არ იცის მოსვენება და ღამითაც არ იძინებს.
 მოვა ხოლმე და დაჯდება ცივ სამარის გაშლილ ქვაზე,
 დარდით არის გაქდენთილი მისი უღვთო სილამაზე,
 თმას გაიშლის, დაემხოზა და ცრემლები სცვივა, სცვივა...
 სულს მიშფოთებს ეგ ქვითინი, გული მტკივა, გული მტკივა.
 მაგრამ რა ვქნა? მესაფლავევ, ჩუმაღ იყავ, უგდე ყური...
 გესმის? გესმის, როგორ კვნესის დაღლილი და უბედური?
 — გავქრე ისე, როგორც ნისლი, როგორც ღამის მოჩვენება,
 არ მეღირსოს კვალ-არეულს სიმშვიდე და მოსვენება,
 შენი სახე გულს კაწრავდეს, როგორც ვიყო, სადაც ვიყო,
 თუ როდისმე არ მახსოვდე... თუ როდისმე დაგვივიწყო!
 მესაფლავევ! კიდევ იტყვი რომ ამ ქვეყნად ვინც კი კვდება,
 იმ წუთშივე მისი ჩრდილი ყველა ჩვენგანს ავიწყდება?

აი თუნდაც, გალაგნისას მესაფლავე აღებს კარებს,
 ახალგაზრდა ვინმე ვაჟი კიდევ სატრფოს ასამარებს.
 გულმოკლული ძვირფას კუბოს არ ცილდება, არ შორდება,
 განა როსმე სხვა ამგვარი სიყვარული მეორდება?
 უსაზღვროა მისი სევდა, უსაზღვროა მწუხარება
 და გადმოსჩქეფს გულმოკლულ ვაჟს თვალთვან ცრემლთა მღუ-
 ლარება.

ფიცით ამბობს:—ოჰ, შეშფოთდეს სამარეში ჩემი ძელები,
 არ ათბობდეს ჩემს სამარეს გაზაფხულის მზის სხივები,
 გავქრე ისე, როგორც ნისლი, როგორც ღამის მოჩვენება,
 არ მელირსოს კვალ-არეულს სიმშვიდე და მოსვენება,
 შენი სახე გულს ჰკაწრავდეს, სადაც ვიყო, როგორც ვიყო,
 თუ როდისმე არ მახსოვდე, თუ როდისმე დაგივიწყო!
 მესაფლავევ, კიდევ იტყვი რომ ამ ქვეყნად ვინც კი კვდება
 იმ წუთშივე მისი ჩრდილი ყველა ჩვენგანს ავიწყდება?

ის ქალი კი, წელან რომ ვთქვი, ისევ მოდის თმა-გაშლილი
 და სამარეს დაუვიწყარს თავს ადგება, ვით აჩრდილი.
 ხელში ვარდის მთელი ბუჩქი, ჯერ ისევე დაუმტკნარი
 მოაქვს, რომ მით დაამშვენოს სამარისა თეთრი ჯვარი.
 ოჰ, ეს ქალი, ალბად დარდით, ყვაფილივით ჰკნება, ჰკნება...
 სევდას სახე დაუფარავს და სიყვითლე ეპარება.
 საცოდავი! თვალეხსაც კი დასჩნევია უძილობა,
 ასე ხდება, როცა ღამით მოგონებებს იწვევს გრძნობა;
 ეხლა? ეხლა კიდევ იტყვი რომ ამ ქვეყნად ვინც კი კვდება
 იმ წუთშივე მისი ჩრდილი ყველა ჩვენგანს ავიწყდება?

და ის ვაჟიც, გუშინ წინ რომ შიბარა სატრფო საფლავს
 არ ცილდება სასაფლაოს სევდიანს და გულმოსაკლავს

სახე თავლის სანთელს უგავს, სანთელივით დნება, დნება,
თავს დასცქერის დაუვიწყარს, გლოვის სიტყვას ეუბნება.
მის თვალებსაც დასჩნევია ღამის თევა, უძილობა —
ასე ხდება როცა ღამით მოგონებებს იწვევს გრძნობა.
მესაფლავე, ეხლაც იტყვი რომ ამ ქვეყნად ვინც კი კვდება
იმ წუთშივე მისი ჩრდილი ყველა ჩვენგანს ავიწყდება“.

დღეს იმ ქალმა გულმოკლულ ვაჟს უნებურად მოჰკრა თვალი.
გაიფიქრა: „ისიც ჩემებრ სტირის ცრემლებ-შეუმშრალი.
უძიროა კაცის სევდა, უძიროა კაცის გული,
რას არ ითმენს სიყვარულის ცხოველ ნათელს მოკლებული“.
ასე ამბობს სევდიანი ქალის ცისფერ თვალთა ცქერა
ალბად ვაჟსაც ამ უსიტყვო ცქერამ გული აუძგერა...
ასე იცის თანაგრძნობამ... შენ კი ისე იღიმები,
თითქო მართლა იბმებოდეს იმათ შორის ის სიმები
რომლის ძალით ორი გული სამუდამოთ შეერთდება,
ეჰ, არ მჯერა მე ეგ რალაც... ქვეყნად ეგრე როდი ხდება...
როცა ფიცით აცილებენ მიცვალებულს სამარემდე
ფიცს არ სტეხენ... ფიცს არ სტეხენ უკანასკნელ ყოფნის
დღემდე.

გამიგონე, მესაფლავე, შენ არ იცი კაცის დარდი,
თორემ რაა ჩემს თქმაზე რომ სულელივით ახარხარდი?
რა ვუყოთ რომ იმ ვაჟმა ქალს მოუტანა ნორჩი ვარდი
და მწუხარედ წასჩურჩულა: „შემიყვარდი, შემიყვარდი.
ჩვენ ერთი გვაქვს მწუხარება; შევეერთოთ სულთან სული...
გამომყევი, ქალო, ცოლად... ძლიერი მაქვს სიყვარული...
მართალია, ის სატრფონი არც შენ, არც მე აღარა გეყავს,
მაგრამ მათი მოგონება ვერ გაარღვევს უნმო საფლავს.
დავივიწყოთ ის წარსული, სატირალი, სავალალო
და ახალი შევქმნათ ყოფნა... გამომყევი ცოლად, ქალო!“
დაუცადე, მესაფლავე, თუ რა პასუხს მისცემს ქალი,
შენ გგონია—რა კი ვაჟმა დაივიწყა თავის ვალი
ქალიც ასე მოიქცევა? მე გგონია არა, არა...

განა გუშინ არ იყო რომ სარტფო მიწას მიაბარა?
მკვდრის აჩრდილთან ვინ იცინის, მკვდრის აჩრდილთან ვინ
იხუმრებს?

აი ნახავ — აბეზარ ვაჟს — რა პასუხით გაისტუმრებს!
მაგრამ ქალი, ღმერთო ჩემო, მორცხვად თავის ხრის და ჩურ-
ჩულებს: —

თანახმა ვარ! ერთად ერთი მომავალი მასულდგმულებს...
ჩვენ ერთი გვაქვს მწუხარება, ნუ ვიგონებთ დროს უბედურს,
მე შენი ვარ სამუდამოდ... წამიყვანე, სადაცა გსურს...
მესაფლავე, ეხლა კი გვაქვს ნება რაც გსურს კვლავ იგი სთქვა...
სამუდამოდ ასამარებს კაცთა ხსოვნას სამარის ქვა.
აღბად ქალ-ვაჟს დღეს ერთი აქვს ბინა... ხედავ, გადის ხანი,
არ ნახულობს სასაფლაოს დღეს არც ერთი იმათგანი...
საფლავთაგან შტვერს და ბალახს დღეს არავინ არ აცილებს
და მოვლასთან ერთად ფერი წართმევიათ ვარდ-ყვავილებს...
განისვენეთ, განისვენეთ დავიწყებულ არსთა ძვლებო...
თქვენს ყოფნაში არ ერევა ცოცხალთ ფიქრი საარსებო...
განისვენეთ, ძლიერი და უკვდავია თქვენი ძილი...
რალად უნდათ, რად სჭირიათ თქვენს საფლავებს ვარდ-ყვავილი?
ან რას გარგებთ მოკვდავ კაცთა სამუდამო ცრემლთა ფრქვევა?
ძილით ველარ გამოგარკვევთ, ვერრა ძალა, ვერც შემთხვევა...
ასე ხდება ქვეყანაზე, ყველა ცოცხლობს, ყველა კვდება,
და ვაი მას, ვის სიკვდილი სიკოცხლეშივ ავიწყდება...
ზარსა სცემენ... იმ ორს, რომელთ დაივიწყეს ბედი მწვავე
იმ ორს ერთად გადავერცხლილ კუბოში სქედს მესაფლავე...
სქედს და რალაც მწარე ფიქრზე თან ველურად ილიმება
იცის, იცის მესაფლავემ, როგორც უნდა... როგორც ხდება...
განისვენეთ, განისვენეთ დავიწყებულ არსთა ძვლებო,
თქვენს ყოფნაში მე ბევრი მაქვს მწუხარე ეამს საოცნებო!

უ ი ნ ა ა რ ს ი.

გ. ტაბიძე (მოკლე ბიოგრაფია.)

„სვედის მგოსანი“. წერილი ივ. გომართლისა.

ლ ე ძ ს ე ბ ი.

გვ.

ხელოვნება	1
მიმღერე რამე	2
შავი ყორანი	3
რომ თაყვანი სცეს!	4
პოეტი	5
შემოდგომა	6
გზაზე	7
ტყეში	8
კორდზე	9
დუმილი	10
სარკესთან	11
ახალ ცისკართან	12
წუბელი, ღამით	13
ყვითელი ფოთოლი	14
საკმელთან	15
* * (ხშირად ვოცნებობ)	16
კმუნვარება	17
განწირულება	18
ნიაღვარი	19
უდაბნო	20
დაკარგული ედემი	21
მთაწმინდაზე	24
სოფელში	26
ხომლი	27
Ave Maria	28
ჩემი ქნარი	30
უკანასკნელი დღე	33
სასაფლაოზე	34

დიდი ხანია	36
მგზავრის სიმღერა	37
ღარიღლისა ვიწრო კლდეებში	38
ძებნა	39
ქარიშხლის შემდეგ	40
შორი გაზაფხული	41
შორი ალერსი	42
შორი სიახლოვე	43
მუხა	44
Astre	45
ვარდის ფოთოლი	46
* * (არ მინდა სიტყვა)	17
ვარსკვლავიანი კამარა ბრწყინავს	49
ტყის პირად	50
რა მშვენიერი იყო ნამი	51
ყვავილეები	52
სიმღერა	53
მწუხარება	54
სინანული	55
სანამ შორს იყავ	56
ქარი	58
* * (როგორც აჩრდილნი)	59
უკანასკნელ დღეს	60
მდინარის პირზე	61
ორი პეპელა	64
მომაკვდავი	66
მოგონება	67
დემონი	68
წამი შემოკმედებისა	70
წუთი	71
ცნველი სიყვარულს!	72
სად?	73
* * (მალე ფერ-გადაშლილი)	74
შორეულს	

Aurora	75
მარტონი ვართ	76
ელეგია	77
ქენება	79
გახსოვს?	80
შემოდგომის დღე	81
* * იმ ნეტარ ღამეს)	83
სიზმარი	84
ბინდის სტუმარი	85
ლაურა (სონეტი)	86
ბედს იქით	87
* * (ოჰ, ნუ იფიქრებ)	88
ერთმა წუთმა	89
* * (გული სწუხს და სწუხს)	90
დაბუჭებული თვალეზი	91
* * (მე ვუყვირდები ამ უძირო ზღვას)	92
ახალი წელი	93
* * (მარტოობის ეამს...)	95
* * (მყუდრო ნაპირზე)	96
* * (მე დავიბაღე განთიადისას)	97
თვალეზი	98
ბედნიერება	99
ფანტაზია	100
* * (არას დროს ისე არ მენატრება)	101
* * (სთვლემს ტყის ნაპირი)	102
ორი ზარი	103
გემზე	105
პოეტი	106
* * (დალლილ წამწამთ-ქვეშ)	107
* * (ხანდახან მფოთარ ქალაქის ხმაში)	108
ჯვარი	109
რომანსი (პოემიდან)	110
უსიყვარულოდ	111
ჰორიზონტიდან ზენიტამდე	113

ოპ, როგორ მსურდა	115
* (მთვარე მთის ხრიოკს ამოეფარა)	116
** (ის ჩამომშორდა როგორც სიზმარი)	117
მუსიკა	108
ჩვენება	120
* (სიზმარში ვნახე)	121
როგორც სიზმარი	122
** (მე ცის ვარსკვლავს არ შევნატრი)	123
კენესა	124
** (პორიზონტი ოდნავ ღელავს)	125
არვინ არის	126
ტყემ წამიყვანა	127
განთიადზე	129
სალამო	130
** (ყველა დასრულდა!)	131
... და გაფითრდა	132
ქალის ლანდი	133
მე და ზამბახი	135
სიცივე	136
** (ჩემი ვარსკვლავი)	137
მაისის ღამე	138
ესკიზი	139
ამაო ძახილი	140
საიდუმლო	141
ერთია ჩემთვის	142
ქრისტე	143
ღგება ნახი შემოდგომა	145
* (რა წამებაა)	146
* (თეთრ თოვლის ქვეშ)	147
** (იბოძოქრე ცხოვრების ზღვავ)	148
წამების ღამე	149
ალბომში	151
პოეტს	152

ჩემს ირგვლივ	154
ქალწული	155
სამშობლოში	157
ვერსად, ვერას დროს	159
უცხო მოგონება	160
ამაოდ ცდილობ	162
ერთხელ	162
სიკვდილი	164
ედემის კარებთან	165
უხილავი	166
თვით მიმოხა	167
ქალი და ზელოვნება	158
* * (როგორც სინათლე მოხეტიალე)	169
იდეალი	170
სიწითლე	172
მე მესიზმრება	173
სიყვარული და ზელოვნება	174
მე და ღამე	175
ქალწულის ოცნება	176
გეთსიმანიის ღამე	177
გურიის მთები	178
გეტერა	180
მესაფლავე	181

